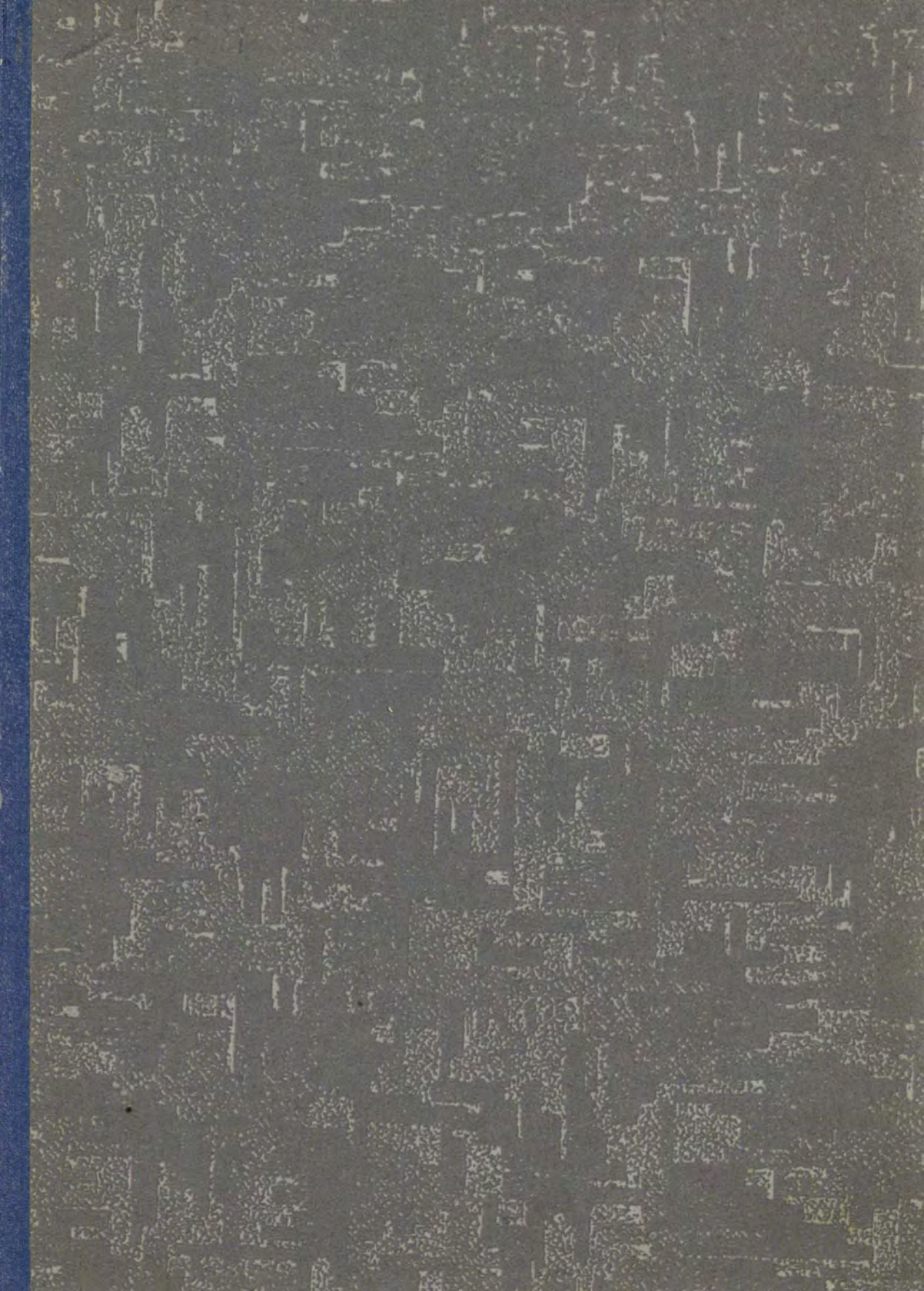

АЛЬМАНАХ

С.Т. „УКРАЇНА”

С Т
УКРАЇНА
Л Ь В І В

= 25 =
Л І Т Т Я

1911

1936

BIBLIOTEKA
MUZEUM W PRZEMYSŁU
Plac Czackiego 3

АЛЪМАНАХ
С. Т. „УКРАЇНА“

обгортка рисунку о. нагірного, оформлення г. лужницького, редагували о. левицький і с. конашевич, обгортку й текст видруковано в друкарні „Бібльос“ у львові, японська 7, під управою в. чабари, ломали п. музика й п. кулик, друкував т. рудакевич, кліші виконані в цинкографічній робітні „унія“ братів чучманів.

BIBLIOTEKA
MUZEUM W PRZEMYSŁU
Plac Czackiego 3

25-ЛІТТЯ

С. Т.
„УКРАЇНА“

ЛЬВІВ 1936

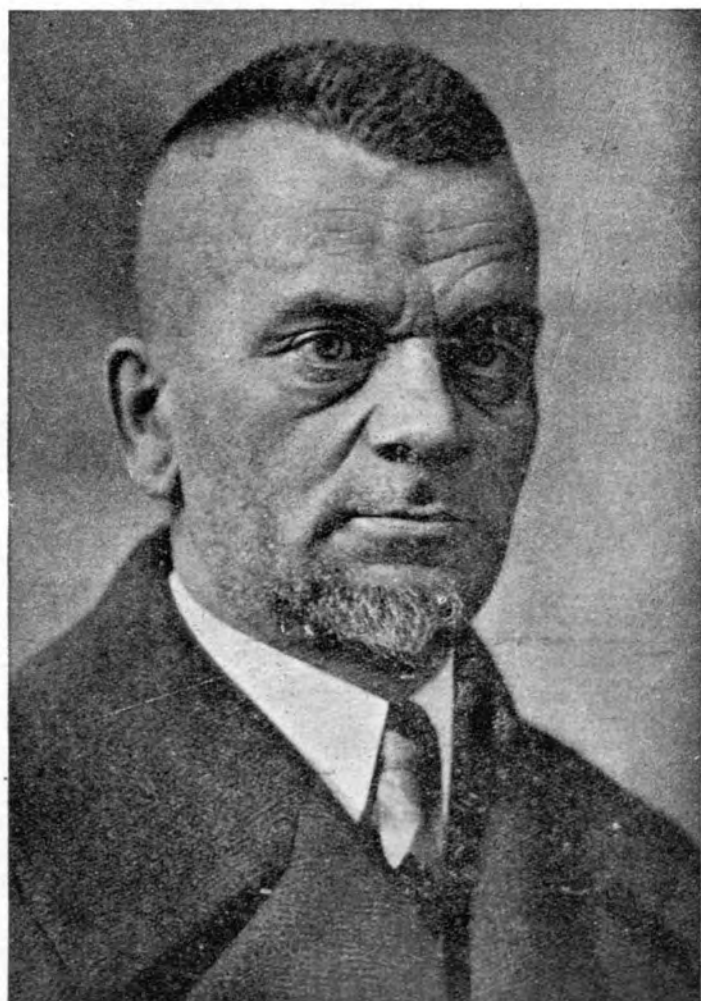
79

с/к. інв.

5624.

ПЕРША СПОРТОВА ВІДЗНАКА С. Т. „УКРАЇНА“

ПРОФ. ІВАН БОБЕРСЬКИЙ
духовий батько й перший почесний член С. Т. „Україна“ Львів

Не гомонять дзвони! Не чути радісної весільної музики. Не чути радісних окликів весільних гостей, що їдуть з Великої України, зеленої Буковини та зза синіх карпатських хребтів.

Тихо, по спартанськи, в крузі своїх найближчих, сердешних спортових друзів, святкує Спортове Товариство „УКРАЇНА“ своє срібне весілля, свій ювілей з приводу 25-ліття існування. Тихо, без гомону, без зайвої реклами, пройшло 25 літ праці Т-ва в тяжких, непривітливих, нерозумних не тільки невідрадних, але майже нестерпимих обставинах.

Ідучи слідами західно-європейських держав, піоніри української тіловиховної ідеї, що мали на увазі не тільки саме здоров'я мас, але також виплекання дисципліни, розуміння послуху та гасла „В єдності сила“, повели більш як 40 літ тому перші спроби для зорганізування тіловиховних товариств, засяг праці яких, замикався тоді в тісних мурах руханкової салі.

Виведення молоді за місто на сонце й воздух — це були перші початки властивого спорту, з початку мандрівного, а далі всіх інших родів спорту, що їх тоді плекали інші народи.

Сміло можна твердити, що першим товариством у повнім тому слові значінні, на західних українських землях, яке розпочало працю в тому напрямку, було Спортове Товариство „УКРАЇНА“.

Початки самого Товариства не були легкі, бо мало було людей, які розумілися на тім ділі, не було зразків, підручників і т. д. Та члени-організатори не жалували ні часу, ні труду, збирали молодь коло себе, не жалували і гроша та вчили терпеливо молоді серця любити спорт, любити своє товариство. І любов та сильна над усе, та добрий приклад організаторів, спричинили, що й змагуни не жалували труду ні гроша і самі купували собі виряд та дрезини, за спільні гроші піднаймали грища, організували змаги та виїзди на провінцію, бо зі самих спортових імпрез,

коли не було спортово виробленої публіки, себто видців, не можна було покривати й видатків.

Та коли Англіїці, Німці й інші державницькі народи зрозуміли, що в спорті, крім ідеї фізичного виховання, дисципліни й справности та послуху для своєї влади лежить ідея пропанди їх державности, коли напр. польський нарід бачив у спорті добрий засіб пропанди своєї окремішности, то не диво, що розвій спорту у тих народів поступав у шаленім темпі. Не дивно теж, що там спортом цікавились і цікавляться не лише державні чинники, але й не менш широкі круги суспільности. Зате в українськім народі, поза дрібними винятками, не було й нема належного зрозуміння для цієї справи і тому й сам розвій спорту ішов та йде черпашиним кроком.

1911 рік — це рік оснування, це рік започаткування властивого українського спортового руху на наших землях. І коли нині поглянемо на 25-літній дорібок самого Товариства „Україна“, то він може й не буде імпозантний. Але коли візьмемо в підсумках увесь розвій українського спорту на західних українських землях, то праця С. Т. „Україна“ все таки дуже поважна й дуже хосенна.

Одначе по першому зриві до праці, прийшла дуже швидко воєнна заверуха. Не стало проводу — молоді пішли добувати й СЛАВУ і ВОЛЮ.

Здавалося — руїна. Та бодрий дух, спільна ідея і віра в краще майбутнє українського спорту взиває і членів виділу й змагунів до нової праці. Праця йде знову сильним темпом, діло розростається скоро до поважних розмірів. Приходять нові і щораз-то нові ідейні одиниці, які радо присвячують свій час і дуже часто гроші та здоровля, щоб довести до кращого розвою своє улюблене Товариство.

Одначе тяжко приходиться тим одиницям працювати, бо широкий український загал не цікавиться зовсім розвоєм якогонебудь спорту, не співпрацює з ними, байдуже ставиться до всяких спортових починів. Прийшли навіть хвилини, що деякі невідповідальні одиниці зуміли настроїти ворожо значну частину української львівської суспільности проти нашого Товариства. І прийшли були часи міжусобиць, закидів, підпольної роботи, всяких підозрінь і т. д., які мали на меті лиш одно: знищити існуючу організацію, не даючи на її місце нічого нового, нічого реального.

І пощо те все? — спитається дехто. Чи може за те, що члени Виділу і змагуни тратили для розбудови С. Т. „Україна“ своє знання, свій час а нераз і здоровля?! Чи за те, що щиро працювали над розвитком суто українського спортивного товариства? Чи може за те, що їх уміла праця давала щораз-то більші й гарніші висліди?

І прийшла хвилинка, коли члени виділу С. Т. „Україна“ й змагуни того Товариства попали можна сказати на „індекс“, коли вони попали були в зневіру, а ослаблені ще тяжким фінансовим становищем — тратили надію на краще завтра.

Одначе тісна дружба членів Виділу та горстки змагунів, велика любов до ідеї, сильна віра в майбутнє українського спорту звязали їх серця і думки, щиро привязали до того, що противники уважали за пропаще. Вони й вивели їх на простий шлях і довели до оздоровлення фінансового стану Т-ва та до досягнення високого спортивного рівня.

Різно буває в житті людини, та ніяк не можна судити її на підставі відірваних фактів. Не можна судити людини, не провіривши всяких моментів її поведінки, не можна засудити її, не знаючи обставин і мотивів її учинків.

Те саме, тільки ще в більшій мірі, мусить торкатись і життя товариства, тимсамим і життя С. Т. „Україна“. Бо хоча деякі моменти з життя цієї організації могли би може творити підставу до закиду, та загальна лінія праці й високо держаний стяг національної гідності, і то за весь час її існування, не повинні дозволити нікому не то на поважний заміт, але навіть на найменшу заввагу. У цілому 25-літньому існуванні були може якісь недогляди, деякі малі тактичні відхилення, скажімо навіть і помилки, але рішучо треба ствердити і кожний, хто об'єктивно слідив і слідить працю С. Т. „України“ буде мусити ствердити, що в ніякім випадку не було злої волі, користолюбивості або заспокоєння особистих амбіцій, бо всі, і члени Виділу й змагуни, працювали в переконанні, що працюють з хісном не лише для свого Товариства, але передусім для добра й слави українського народу.

І лише завдяки невтомній і безкорисній праці членів Виділу та членів змагунів, при мінімальній матеріальній підмозі деяких наших установ, головнож завдяки моральній підтримці членів і симпатиків Товариства, вдалося нам перетримати найтяжчі хвилини, побороти всі перешкоди.

Прийшли часи відродження Товариства. І нині, у 25-ліття, з гордістю можемо подивитися не тільки на те, що було, але спокійно можемо глядіти вперед і бути певні, що дотеперішня наша праця не була даремна.

Намічений план виконуємо без чужої допомоги, без ніяких субвенцій державних чи польських спортових магістраль. Це дає нам не тільки надію, але і певність, що виховуючи даліше здисципліновані ряди змагунів, свідомих та ідейних одиниць, членів та симпатиків Товариства, зможемо рахувати на поширення кадр свідомих своєї цілі змагунів та громадян.

Зрозуміння організації спорту мусить проникнути в якнайширші маси нашої суспільности, бо лише так можна буде провести головне гасло: „С п о р т у м а с и“. Але лише тоді, коли спорт увійде в маси й коли маса пізнає, що це добровільна дисципліна; коли ввійде в її нерв почуття обовязку, відповідальности та послуху для своєї влади; коли взаїмна любов і зрозуміння спільної ідеї увіллються в нашу кров та вростуть у мязи — тоді тільки можемо бути певні, що коли провідник у найважчому моменті закриче: „У с і н а с т а р т !“, не бракуватиме нікого з членів нашого Товариства. І тоді жовто-блакитний прапор весело замає на щоглі, а з тисяч уст вирветься радісний оклик: „С л а в а , с л а в а У к р а ї н і !“

Е. Нагірний

Б. Фавицький (Париж)

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ — РУХАНКА — СПОРТ

Фізичне виховання — фізкультура — тіловиховання — руханка — спорт — це слова, що сьогодні добули велику популярність. Вживають їх усюди, де треба й не треба; часом влучно але в більшій мірі не влучно.

Поняття фізичного виховання

Фізичне виховання — це частина загального (повного) виховання, що його ціллю гармонійно виплекати всі вроджені здібності молоді, по потребам нашої суспільності й сучасної епохи. Підпомаганням гармонійного розвитку всіх вроджених здібностей молодого покоління стремимо до того, щоби воно не лише перебрало всі цінності своїх батьків, але щоби їх збільшало, скріплювало, та мало можливість будувати краще майбутнє своєму народові. Тому й мусимо дбати про ідеал сучасного та національно-українського виховання.

Тримаючи руку на живчику виховання нашої молоді мусимо все звертати увагу на епоху, що в ній живемо й в якій житимуть вихованки. Сучасне життя вимагає від людини зовсім інших фізичних і психічних прикмет, як їх вимагало життя в минулих старинних чи хочби середньовічних часах. Виховання молоді старинних Греків, Спартан чи середньовічних лицарів — має багато вартісних первнів, що з них моглаб скористати й наша молодь. Але булоб великою помилкою приміювати в нашій епосі без змін ті всі методи й середники, що ними послуговувалася старогрецька гімназія. Тодішні часи потребували зовсім інших людей, так фізично як і психічно; зовсім інших людей потребує сьогоднішня епоха. Тимто й засіб виховних середників мусить бути зовсім інший.

Сьогодні у всіх народів ідеал виховання виводиться з таких обставин, в яких знаходиться даний народ чи держава. А що ці обставини не у всіх народів однакові — тимто й добір середників не може бути й не є всюди однаковий. Хочби порівняти Англію й Скандинавію. Англія — це край расово сильно змішаний, клімат британських островів, спосіб і рівень життя тамошніх мешканців, їх потреби та цілі — витворили в них своєрідні, англійські методи, зовсім різні від скандинавських чи будьяких інших. В Скандинавії маємо до діла з народом расово більш одноцільним, не таким мішаним як в Англії; тимто й методи скандинавського виховання є інші. Користати з англійських чи скандинавських зразків можна тільки частинно; наслідувати їх вповні, без змін, булоб до деякої міри шкідливе. Расові складники народів, різниці клімату та інші обставини вимагають у кожного народу зокрема зовсім інших виховних метод. Спільними для всіх можуть бути тільки загальні напрямки у вихованні, але в подробицях мусить воно бути примінене до таких обставин, в яких знаходиться даний народ. Під сучасну хвилю ідеалом виховання усіх народів є виховати молодь на сильних, здорових і добрих членів суспільности, на працьовитих, енергійних та характерних громадян, що в разі потреби зуміють боронити державу. З цього випливає вже зв'язь між громадянським вихованням і військовою підготовою та опертям обох тих цілей на зазначених прикметах: здорової тугости тіла й душі та сильного характеру.

Для зреалізування такого ідеалу — всі народи поставили фізичне виховання на першому місці. Фізичне виховання молодих людей, впливало зі свідомости цілі виховання взагалі та зі знання ділання на людський організм фізичальних умов окруження, себто різних видів мязного руху, усіх тих діянь, що в них на перший плян висувається співжиття з природою та рівномірно нормоване мязне зусилля.

Ціллю фізичного виховання є не тільки тіло але й душа; скріплювання здоровля, видосконалювання будови тіла, розвиток зручности, сили, швидкости й витривалости, додатній вплив на творення характеру при помочі дисциплінування, розбудження практичної інтелігенції, привчення до зусилля та льюального суперництва, усупільнення — це цілі не тільки тілесні чи утилітарні, але й у неменшій мірі моральні, естетичні та інтелектуальні.

На спортовій площі, в руханковій салі, в таборі чи на прогульці плекаємо безпосередньо такі духові прикмети як: сила волі, відвагу, підприємчивість, самостійність, почуття солідарности та спільної відповідальности й інші прикмети дуже потрібні у щоденному та громадянському житті.

Середники, що ними розпоряджає фізичне виховання, впливають на тіло й душу та психічну структуру людини. Цими середниками є всіляке ділання фізикальних середників, як ділання чистого повітря, сонця, поживи, води, руху, терену, приладдя та живих осіб.

Тимто під фізичним вихованням чи тіловихованням не треба розуміти виключно вироблення сили й справности чи скіплення м'язів, знарядів руху та різних внутрішніх органів; в першу чергу виробити духову справність. Бож ці всі середники при своїому фізіологічному діянні мають великий вплив на вироблення характеру.

Якимиж видами рухів, якими чинностями по-слуговується фізичне виховання? Добір поодиноких рухів та чинностей, що їх примінюють у фізичному вихованні — є доволі великий. Рухові гри й забави, виховна руханка, мандрівництво й обозування, ручна праця, спортові вправи й змагання — отже те все, що звуть звичайно „спортом“ як: копаний мяч, бокс, легкоатлетика і т. і. — хороводи, танці, спів, музика — ось арсенал фізичного виховання, що при допомозі психічних впливів, повязаних зі середовищем та фізичним діланням, мають виховати нових людей, нове покоління.

Розгляньмож точніше ці впливи.

Людина й її середовище

З біологічної точки погляду, суттєвою ціхою життя є лучність будови, чинности й окруження. У відношенні до людини означає це залежність його будови від чинностей, що їх виконує, та від середовища, що в ньому живе; чинности людини є залежні знову від будови тіла й від середовища, врешті середовище — від будови тіла й його чинностей.

Приглядаючись взаємному відношенні між людиною і його окруженням — ствердимо, що людина живе по правді в двох середовищах: 1) фізикальному, тобто матеріяльному світі і 2) психічному — тобто між живучими істотами, а го-

ловно між людьми. З одного боку людина впливає як на фізичне так і на своє живе оточення, будуючи матеріальну цивілізацію, культуру духа й обичаї, з другоюж — сама є під впливом цих двох середовищ. На своє оточення ділає людина найживіше по досягненні зрілості й повноти своїх сил. Зате в молодості, себто тоді, коли будова тіла й всілякі функції (психічні й фізіологічні) щойно оформлюються й вдосконалюються — оточення найбільш ділає на людину.

Якраз на тому опираються поняття: 1) природнього розвою на основі конституціональних завдатків і ролі імпульсів середовища на хід індивідуального розвою; 2) виховних впливів, де свідоме ділання виховника вибирає, нормує й дозує так фізичні як і психічні імпульси середовища, з метою побудити розвій у бажаному напрямі; 3) лікувальні, де також свідомо послугуємось силами природи (фізичними й хемічними) та діланням чужої психіки на недужого.

Індивідуальний розвій — в засаді — відбувається природнім способом, завдяки самочинній образованності живих організмів, і роля виховника булаб лиш другорядна, помічна, колиб не те, що на сьогоднішньому ступні цивілізації обидва середовища, як фізикальні так психічні, є вже так сильно змодифіковані рядом поколінь, що зовсім відбігають від природности. А людська природа все є ще наставлена на потребу природніх, первісних імпульсів; тому й першим завданням виховника привернути молоді потрібне їй природне середовище. Тимто й добре заслужився Ж. Ж. Руссо, що давно вже підносив клич: „поворот до природи“; тут на лоні природи, найде дітвору й молодь геофізичні й геопсихічні розвові імпульси; а коли до цього створюватимемо ще природне психічне середовище у виді спільних забав та рухових гор — тоді ступнево доведемо до розвою громадських понять і почувань.

Якжеж впливає фізикальне й психічне середовище на тіло-духову справність людини?

Якщо йде про вплив мертвої, „фізикальної“ природи на людський організм, то посередником між середовищем і будовою організму є ряд зміслових чинностей; до їхнього виконання служать зміслові оруддя як: око, вухо, шкура й т. д. Вони, під впливом геофізичних і геопсихічних імпульсів переказують свої чинності цілому організмові.

В першій мірі треба звернути тут увагу на шкіру; в вона не лиш панцирем, що відділяє всі клітини й ткани ки тіла від зовнішнього світа — але й звязковим, посередником між будовою й тіловими чинностями та середовищем.

Повітряні та соняшні купелі це прекрасні середники, що гартують тіло, шкіру. Навіть розсіяне сонішне проміння вистарчає, щоби шкіра потемніла, стала твердша, суха, щоби в ній витворювалися високовартісні вітаміни. Соняшне проміння важне ще й тим, що воно впливає корисно на перемену матерії, головно на присвоєння заліза, фосфору вапу, що мають поважне значіння для недуг крови та кривухи. Проміння сонця помічні при лікуванні т. зв. хірургічної туберкули, тобто уміцєвленої в сугавах і ко- стях, як це виявили досліди переведені в санаторії Ролієра в Лейзін з додатнім вислідом. Соняшне світло підвищує теплоту й збільшує бактеріовбивчі прикмети крови й лімфи, що відбивається додатньо на говнне ран, ліченні закажень і т. і., як не менш ділає на цілу нервну систему й психічну сферу. Тимто всі змагуни, що свої спортові гри чи рухан- ковї вправи переводять на повітрі, користають із благодатей окруження в куди більшій мірі від інших.

Повітря — це дуже важний чинник, що впливає на людський організм. Тимбільший його вплив підчає вправ на чистому повітрі серед відчиненого простору, так на шкіру як і легені. Кожний орган, що його не вживається й не вправляється, марніє. Це саме й діється із легенями — най- важнійшим органом людського організму. Звичайно відди- хаємо лише одною семою частиною легень і це головно долішними їх платами, підчас коли горішні працюють дуже мало, тимто й по деякому часі можуть вони стати зовсім нездібними до віддихання. Кількість повітря при вдиху за- лежить від запотребування, а воно збільшується в міру біль- шої фізичної праці. На проході працюють легені 2—2½ ра- зів більше, як нормально, на прогульках 4 разів більше, на гірських прогульках 5—6 разів, при бігу деколи поверх 10 разів більше, а при інших спортових вправах ще більше. Збільшений рух є спонукою до збільшеного віддихання а тим самим середником до розширення грудної клітки і по- верхні легень при віддихуванні.

При збільшеному віддиханні збільшується або швид- кість віддиху, або його глибокість. У витренованого

осібняка збільшене віддихання зазначається радше на глибині віддиху, як на його швидкості, зате у невитренованого зустрічаємо зовсім навпаки.

Збільшення об'єму легень має у щоденному житті важке значіння. Добре розвинені легені допомагають організмові поборювати усі заразливі недуги, а головню туберкульозу. Небезпека тим грізніша, що ліва й права частина легенів, при своєму стіжковатому вигляді й горляному звуженні — при зломі розвиткові зростаються у кістний трикутник, що його творить хребетний стовп, ключиця й перше ребро; а це впливає дуже відємно на цілий організм. Є це місце найменшої відпорности. Коли створиться такий кістний трикутник — повітря не може дістатися до верхків — що тоді є зовсім безчинні й не сповняють своєї віддихової функції; тимто й стаються дуже податливі на запліднення в них туберкульозних заразків.

Не менший вплив на такий вид грудньої клітки має й сидячий спосіб життя, що, головню в шкільному віці при неувазі опікунів, може мати дуже погубний вплив на розвиток дитини. Дитина, що сидить неповоручно в лавці, віддихає тільки малою частиною легенів і то повітрям, що має великий відсоток двоокису вугля. Не диво, що в школі зустрічається великий відсоток анемічних дітей. Тимто й віддавна звертається на це бачну увагу й фізичним вихованням — руханкою, спортовими грами — старається запобігти тим упослідженням. Рухові й спортові гри, переважно бігові, примушують віддихати цілою поверхнею легенів, прискорюють та поглиблюють віддих та стають природним середником розширення об'єму легенів, отже середником кращим від будьякого іншого неприродного, штучного. Ця профіляктика має подібне значіння для дітей, як для недужих на легені гірське повітря, що примушує віддихати цілою поверхнею легенів.

Як різні спортові вправи ділають на збільшення поємности легенів — найкраще показує ця таблиця:

Рід вправ :	Поемн. лег. :
При браку вправ	3350 цм. куб.
Важка атлетика	3950 „ „
Копаний мяч	4200 „ „
Руханка на приладдях	4300 „ „

Рід вправ:	Посмн. лег.:
Легкоатлетика	4750 цм. куб.
Боротьба навкулачки (боксе)	4800 „ „
Плавання	4900 „ „
Веслування	5450 „ „

Вже цих кілька чисел вказує нам наглядно на великий вплив на організм різних спортових вправ; тимто й не можна нехтувати тими середниками при вихованні молодого покоління на сильних і здорових юнаків. Навпаки — треба як найбільше з них користати.

Вплив вправ на кровоносну систему.

Серце — це не менш важкий орган як легені. При більшій — як звичайно — праці, виконує й воно більшу працю. Коли нормальну працю серця обчислюють на 13,5 кілограм-метрів на мінуту — то вже при інтензивному рухові підноситься до 27 кгм. на мінуту. Витренований організм легко перенесе такі зміни; але невитренований — гірше. Не диво, що люди мало витреновані не можуть виконувати важкої праці. В анемічних людей збільшена акція серця спричинює брак віддиху, задишку.

Серце витренованої людини вирізняється сильнішим умязненням. Вяжеться це звичайно зі збільшенням розмірів серця в наслідок приросту мязневої маси. При кожному скорчі серце випихає більше крові до судин без збільшення числа скорчів на одну мінуту. По важкій праці серце витренованого швидко вертається до норми, як невитренованого.

І знову доходимо до внесення: постійна заправка — тренінг — скріплює наш організм, робить його відпорним на труди та дозволяє краще їх зносити.

Вплив вправ на психіку вправляючих — це любіч тамтих чинників найважніший. Юнак — що досі ніколи не вправляв постійно й систематично — з моментом вправлявання змінюється поволі не до пізнання; із слабодуха — стає сильним, неуступчивим, відважним, рішучим у своїх ділах, підприємчивим — на наших очах таки бачимо ту зміну на краще.

Колиж візьмемо під увагу, що нашим расовим прикметам далеко до ідеалу людини, який сьогодні панує над сві-

том — тоді щойно зрозуміємо як слід, що різні спортові й рухові вправи можуть стати у пригоді цілій нації. Руханка, впоряд — скріпить у нас почуття дисципліни; спортові гри — копаний мяч, відбиванка, кошівка, пориванка, тощо — привчить нас до гуртового співділання; бокс, джію-джіцу — українській нації доконче потрібні не тільки в спортових вправах, але й у щоденному житті: вони зміцнюють витривалість, завзяття, силу волі, впертість, плекають в нього, позбавлену брутальности, творчу, тактовну енергію, що її нам так дуже бракує.

Плавання, лещетарство, шерм, кінна їзда, побіч інших вправ — виробляють систематичність, здібність перемагати перешкоди, вчать давати зі себе максимум праці та дозволять звикнути до солідного ділання, до підпорядкування своєї особи й своїх амбіцій спільній цілі.

Інші народи віддавна зрозуміли вже, що руханкові й спортові вправи можуть вилікувати націю з різних недомогань — в тому напрямку ми стоїмо ще далеко позаду.

Тимто й час нам усім призадуматися над цими справами; час нам усім стати активними змагунами, руховиками.

Бо коли кожний із нас буде сильний тілом і душею — тоді нація може спокійно глядіти в майбутнє.

Мзр. Михайло Бутель

С. Т. „УКРАЇНА“ — 1911—1936. Р.

Цього року минає 25 літ від оснування Спортового Товариства „Україна“ у Львові. Минає 25 літ праці та змагань, радості й неспіхів.

Не від річи буде при цій нагоді сказати кільки слів про початок та чверть вікову діяльність Товариства. Говорити одначе про заснування С. Т. „Україна“, не згадуючи нічого при початок українського спорту взагалі — то значить призадумуватися над наслідками, забуваючи про причини. Аджеж треба признати, що оснування С. Т. „України“ було вислідом доволі великого зацікавлення спортом серед студентської молоді. Хтож отже збудив це зацікавлення та любов до спорту? Тут виринає велике імя проф. Івана Боберського. Сьогодні ми просто не можемо говорити про початок якоїнебудь ділянки спорту серед Українців, щоби не згадати цього Великого Основника та творця нової сторінки нашого життя та історії. Тереном, де почав ширити проф. Боберський цю гарну ідею спорту, була Українська Академічна гімназія у Львові. Працю в тому напрямі розпочав ще 1903 р. Після кількалітньої підготовки основує там в 1906. р. спортовий кружок під назвою У. С. К. (Український Спортовий Кружок). Ці власне перші вихованки проф. І. Боберського перші члени У. С. К. після скінчення гімназії та вступлення на університет чи техніку, почали відчувати брак свого спортового товариства та правильної спортової заправи, до якої звикли були в гімназії. Але проф. І. Боберський і тут їх не опустив та порадив оснувати спортове Товариство студентів вищих шкіл у Львові. Було це 1911. р. З цього часу студенти не могли спокійно спати. Почали сходитися, призадумуватися та радити над оснуванням свого спортового товариства. Зпершу вири-

ПРОФ. П. ЗИМАК
голова С. Т. „Україна“ 1921—1923 рр.

нула думка, заложити спортову секцію студентів при руханковому товаристві „Сокіл Батько“. Врешті рішили оснувати окреме товариство. Великою рухливістю та запопадливістю в тому визначалися проф. Гайдучок Степан, тодішній студент медицини, Лучаківський Гриць, Паліїв Василь та Яворський Матвій. Їх то в першій мірі велика заслуга, що думка проф. І. Боберського знайшла конкретні форми. Завдяки їхнім невтомним заходам скликано дня 22. IX. 1911. сходини студентів, на яких остаточно рішили оснувати С. Т. „Україна“.

Про ці сходини читаємо з „Ділі“ з січня 1912 р. ось так: „На заповіджених сходинах дня 22. вересня в салі Сокола-Батька рішили привні академіки й техніки заложити Товариство „Україна“, спортове товариство студентів вищих шкіл у Львові. Були голоси проти заложення такого товариства, бо воно обмежується лише на молодь і тому може не здужає серед теперішних обставин в нашому краю розвинути ся, одначе ширша дискусія довела привних до переконання, що таке товариство є доконче потрібне, а розвій його залежить від амбіції й енергії його членів. На сходинах дня 27. вересня предложив тов. Яворський устав (статут), який післали намісництву до затвердження“...

На основі ухвали цих сходин скликали дня 12. листопада 1911. р. Перші Загальні Збори Спортового Това-

ПРОФ. Т. ФРАНКО
голова С. Т. „Україна“ 1923 р.

риства „Україна“. Збори вибрали ось таких студентів до віділу: Матвій Яворський, голова; Косаревич Василь, місто голова; Зелений Антін, писар; Паліїв Василь, скарбник; Костецький Володимир, господар; Гайдучок Стефан, начальник змагової комісії; Гасман Іван, відпоручник і писар змагової комісії; Лучаківський Гриць, Носковський Роман і Вахнянин Денис, заступники віділових. Дня 26. листопада 1911. р. Намісництво заявило, „що не заказує завязання Товариства Студентів вищих шкіл „Україна“ на підставі пропозитованого статуту“... Це є дата правного признання Товариства.

Про підбір назви Товариства „Україна“ пише проф. Ів. Боберський в листі до Товариства з дня 14. березня ц. р.: „Від себе можу сказати, що звернув я увагу тодішнім знайомим серед академічної молоді, що на університеті потрібний доконче репрезентаційний спортовий клуб, який повинен називатися „Україна“. Моя увага стрінулася з певного рода непевністю чи не натрапить такий клуб, з таким іменем на університеті на спротив. Сміливість перемогла і клуб заложено“... Нас може нині дивує, що треба було аж „сміливости“ й цілого ряду дискусій з приводу назви „Україна“. Щоби це зрозуміти треба усвідомити собі в яких часах це діялося, коли то українська національна ідея почала щойно формуватися, гноблена всякими „руськими“ й їх прихильниками. І тут велика заслуга творців „України“.

Л. ЛІСЕВИЧ
голова С. Т. „Україна“ 1925 р.

Що торкається праці Товариства, то на перших зборах постановили: ...„для плекання поодиноких родів спортив ділиться Товариство на секції під проводом заводових (фахових) провідників. Члени вибирають собі цей спорт, який найліпше відповідає їх силі, вдачі й маєткові: союзник (копаний мяч), ситківка, гилька, гаківка, добувач, легко-атлетика, дужання, плавання, веслярство, стріляння, їзда на лецетах і т. д...“ Як бачимо програма праці була незвичайно багата та давала змогу членам вибрати собі найбільш для себе відповідний спорт. Треба признати, що ця програма не залишилася тільки програмою, бо вже в першому році зорганізовано аж сім секцій. Між іншим, секцію копаного мяча, легкої-атлетики, лецетарську, ситківкову та прогульково-забавову. Є це доказом великої енергії та розуміння ідеї спорту цих перших 43-ох членів Товариства. Завдяки цьому, Товариство вже в дуже короткому часі стає осередком спортивного життя нашої молоді та довгі роки надає йому провід, улажуючи вже 15 і 16. жовтня 1911. р. перші запорізькі змагання. Осяги, які здобули тоді змагуни „України“, були дуже добрі.

По замкненні літнього сезону праця не припинилася, бо вже в грудні відчинила „Україна“ два курси, один науки їзди на совгах під проводом Петра Франка, А. Барцівського та К. Гасмана; другий курс їзди на лецетах під проводом

ІНЖ. С. СЛЕЗАК
голова С. Т. „Україна“ 1925—1926 рр.

проф. унів. др. Степана Рудницького та Петра й Тараса Франків.

Дальшим ясным моментом у першому році праці був вокально-руханковий попис, що його урядило Товариство 16. грудня 1911 р. на якому виголосив промову до зібраної молоді проф. др. Степан Рудницький, великий ентузіяст та прихильник „України“. В своїй промові др. Рудницький вказував на значіння спорту для розвою одиниці й народу та візвав молодь до дальшої праці. Імпреза ця солідно підготовлена й виконана, стрінулося з дуже прихильною оцінкою загалу.

Дальша діяльність в зимі: совги, лещета й відчити про спорт. Так виглядав початок та перший рік праці Товариства. — Опис цей може дещо дрібничковий та нудний своїми дрібницями, одначе конечно потрібний для зрозуміння умовин серед яких прийшлося Товариству починати працю. Що праця та була солідна й дала гарні овочі, це головню заслуга перших членів Т-ва та його меткого виділу. Наглядним доказом цього є дальші роки існування Товариства, в яких головували А. Зелений (1912 і 1914) і І. Дорожинський (1913.) Бачимо тоді вже доволі добре функціонування майже всіх секцій, передбачене в програмі. На спеціально високий, як на ті часи, рівень, вибилася секція копаного мяча, легко-атлетика, стрілецька та важко-атлетична.

З цього бачимо, як велика була праця, ще більші заміри, прекрасні ідеї. Але невмолима судьба й тут сказала

своє слово. Прийшов рік 1914. Трагічний стріл в Сараєві розпочав найбільшу в історії людства війну. Вістка про це наспіла саме підчас Шевченкового здвигу 28. VI. 1914 р., що його уладжував СБ. УСС. і С. Т. „Україна“. З цієї нагоди видано відзнаку.

Замовк радісний гомін на грищах, спортових майданах і руханкових селах. Молодь кривавилась в стрілецьких ровах, землянках і лазаретах. Не остався теж майже ніодин член С. Т. „Україна“, і не забракло їх на жадному побоевищі Європи, — всюди відважні, всюди пекші... бо вірили вже від початку світової війни, що труди ці для України, для її безталанного народу. Не диво отже, що після трагічного закінчення, так повних слави, визвольних змагань, багато-багато їх не вернулося домів. Залишилися на широких полях України, та непривітних тундрах Сибіру... а могили їх говорять і всім говоритимуть про героїство, хоробрість і славу смерть Отамана Федя Черника, Гусаківського, Думи, Перфецького й інших. А ті, що не впали на полі слави, що поборили страхіття таборів полонених та Сибірських каторг, вернулися до своєї безталанної землі, пригноблені... нещасні. Стільки трудів й терпінь, стільки крови — надаремно.

Життя не дозволяє на безділля, змушує до чину й праці, тож і вони скоро збудилися з апатії, почали працювати. Не забули й про С. Т. „Україну“. Поволі зорганізували молодь та взялися до реактивування діяльності Товариства. Поміж найбільше запопадливими членами бачимо такі відомі з перед війни призвища: Лучаківський Г. Стоцький В. та Палій Д. В 1921. р. відновлено тільки секцію копаного мяча й легко-атлетичну, швидко одначе праця прибирає на темпі й вже в 1922. р. „Україна“ стає знову осередком нашого спортового життя, а наради українських спортових товариств поручають „Україні“ заступати незорганізований ще Спортовий Союз. В тому часі головою Товариства був проф. Павло Зимак (від жовтня 1921 р. до березня 1923), а до кінця 1923 р. перебрав проф. Тарас Франко. В 1924. р. (Голова інж. Васюта) праця в Товаристві йде вже майже нормально, тільки що широкий розмах цієї праці спинює

Др. Ю. САВЧАК
голова С. Т. „Україна“ 1927 р.

безнастанно зміна студентської молоді в Товаристві, що силою обставин не могла заґрати довше місяця в Товаристві. Показується отже потреба змінити 15 § статуту Товариства, що до тепер звучав: „звичайним членом Товариства може бути: а) студенти й студентки всіх вищих шкіл у Львові, б) професори й доценти всіх вищих шкіл у Львові“, в тому напрямі, щоби до праці в Товаристві допустити теж ширші кола молоді, з поза студентів. Цю зміну переведено в 1925 р. Вже в короткому часі показалися дуже гарні наслідки цієї зміни. До рядів чинних членів Товариства наплила ціла маса дотепер незорганізованої молоді, що й дозволило тодішньому голові Товариства інж. Слезаківі, людині повній енергії та досвіду, зорганізувати нові секції, як боксерську, наколесників й фотографічну. Тоді теж застановлялися над заложенням гаківкової секції. В 1926. р. на становищі голови Товариства бачимо знову невтомного інж. Слезака Ст. В тім році обходить „Україна“ свято 15-літнього існування. З цього приводу уряджує цілий рад спортових імпрез, між іншими змагання легко-атлетичні та копаного мяча за чашу, що її жертвував дир. Яр. Колтунюк.

Кінець 1926 р. (в цьому році інж. Слезак мусів покинути працю в Товаристві) та 1927 р. важні, поза звичайною працею, головню широкими дискусіями над приступлення секції копаного мячу в члени Л. З. О. П. Н-у (Львівський

Дир. М. ЛАЗОРКО
голова С. Т. „Україна“ 1928—1932 рр.
член провірної комісії 1936 р.

Окружний Союз Копаного М'яча). Думка ця виринула була вже доволі давно — перше поміж чинними членами секції копаного мяча — й вже годі було довше переходити над тим до порядку денного. Остаточо справу рішено дня 22. січня 1928. р. на Надзвичайних Загальних Зборах. Від нього часу секція копаного мяча „України“ є членом Л.З.О.П.Н-у.

Дату цю можна назвати початком окремої сторінки в житті Товариства. Головою Товариства тоді вибрано дир. Михайла Лазорка. Він то своєю невсипущою працею почав мережати цю нову сторінку. А труди були не легкі, бо поза звичайною програмою, треба було поборювати численні перешкоди, що ставляли „Україні“, деякі люди невдоволені з приступлення її до Л. З. О. П. Н-у. Остаточо широкі ряди нашої суспільности дуже скоро пересвідчилися, що власне ця дорога, якою пішла „Україна“, є добра. І за це Товариство здобуло собі її симпатію, любов, а пошану поміж чужими.

Деякі секції, як копаний і гаківка (що її заложив дир. Орест Радловський, — великим накладом праці й гроша) можуть похвалитися в тому часі справді гарними вислідами. Прекрасно теж розвивається жіноча секція, до заложення якої дав почин інж. Слезак.

В 1933. р. Лазорко уступив зі становища голови Товариства.

Дир. Е. НАГІРНИЙ
голова С. Т. „Україна“ 1933—1936 рр.

Дальші роки історії Товариства — то боротьба з довгими й вічними пустками в касі, (бо й тут господарська криза знайшла собі дорогу), якщо нині Товариство може похвалитися додатнім білянсом, то передусім наслідком вмілої господарки Дир. Евстахія Нагірного, який після уступлення дир. Лазорка, обняв відповідальний пост голови Товариства.

Велику теж заслугу в тому напрямі поклав Дир. Олександр Левицький, для котрого не було ніколи за багато труда та гроша, якщо йшло про добро С. Т. „Україна“. Він теж в ювілейному році повнить обовязки голови Товариства, заступаючи недиспонованого дир. Нагірного.

Коди нині на Його працю дивляться такі заслужені для Товариства члени, як інж. Слезак чи дир. Лазорко, то можуть бути спокійні про дальшу судьбу Товариства, можуть вірити, що саме цього року, пічне С. Т. „Україна“ реалізувати мрію про власне грище.

ДИР. О. ЛЕВИЦЬКИЙ
урядуючий містоголова С. Т. „Україна“
1936 р.

Пр о м о в а

професора університету Др. Ст. Рудницького, виголошена на руханковому вечорі Тов. „Україна“, 16.- грудня 1911 р.

Шановна Громадо!

Були часи, коли ми, як нарід імпонували чужинцям, коди всі числилися з нами. Наші купці їздили по всіх землях і розносили імя наше як народу сильного, рослого, здорового. Перед нашими княжими полками дрижали Греки й інші Словяни, а також і Татарву багато крови коштувало, поки зломили нашу силу над Калкою.

Зачинаємо опісля в історії знову щось значити, коли стаємо фізично сильні. Виступає Козацтво, що добре дається ознаки своїм сусідам. До всіх, наші завзяті вміли дібратися. — Це дві світлі хвилі в історії нашого народу.

А тепер що маємо? Пригнобленого й прибитого хлібороба. Але він свою давну тугість і кріпкість задержав і спровола зачинає її розвивати в „Січах“ і „Соколах“, в яких тепер організується.

Береться сам над собою до роботи.

Якаж наша однак інтелігенція?

Фізично вона миршава, слабовита, духово байдужа до всього. І тут є дві причини цього стану. Одна зовні, друга внутрі. Зовні впливає по цьому боці кордону на нашу ін-

телігенцію — польська інтелігенція. І від неї приймасмо то-вариський бліхтр і життя без змісту. Вчить нас блестіти. По тому боці впливає московська інтелігенція зі своїм ду-ховим і моральним багном, даючи приклад, якою інтеліген-ція не повинна бути. Вибуялий сексуалізм, звісна moral pa-sanity руйнує не лише власне життя, але затроює життя другим. — Друга причина — причина всередині — лежить в нас самих. Коли тільки стаємо інтелігенцією, перестаємо оглядатися на природу, забуваючи, що лише гармонія духа і тіла дає ідеально розвинену людину.

Отже стан нашої інтелігенції в тому напрямі сумний, але бачимо вже відрадніші прояви.

Під проводом „Сокола-Батька“ гуртуються наші ру-ханкові товариства, що видатно вже працюють над фізич-ним вихованням. Повстають також спортові товариства, між ними „Україна“.

Не беруся говорити про руханку. Для нас важним є спорт, або — кажучи по українськи — „змаг“. Він дозволяє на рух на вільному воздуху та дає нам пізнавати природу. Хоч проте нас тут нині мало і то майже молодь, то від-радний це стан, бо в молоді наша майбутність. Вона піде в сліди Англії. Там відкладають батьки на бік шановну по-вагу і займаються розумним плеканням спорту, що веде до енергії духа.

Бажаю товариству „Україна“ найліпшого успіху, нехай хвилі фізичної тугости знову стануть світлими хвилинами Нашого Народу.

ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ У ЛЬВОВІ

Український спорт у Львові повстав на початку біжучого століття — з маївок. Під проводом пок. проф. Р. Цеглинського вибиралася молодь української академічної гімназії у Львові кілька разів до року, звичайно в травні й червні, на прогульку за місто. Хлопці брали зі собою перекуску й кілька центів на прецлі, морожене або лімоняду і серед сміхів, дотепів і великого галасу, йшли за професором на погулянку або Кайзервальд. Зпочатку відходила переважно кічка і рухові забави: третяк, перерваний король, згодом узявся звідкись мяч. Став осередком заінтересування цілої молоді, вишер відразу інші забави, крім кічки (гилки) і переможно вдержується до сьогодні на першому місці серед інших спортів. Але початки були трудні. Професор не знав, що з мячем робити. Як фільольог, чув щось про *har-pæstum*, але правила англійського союзу копаного мяча були йому чужі й невідомі. Найлегче йшло з устанавленням воріт: хлопці понаскидали по дві купи блюзок і шапок і брамки були готові, віддалені від себе на яких 150 метрів. Вся молодь ділилася на дві величезні дружини і на безмірному грищі чекала нетерпеливо на початок гри. А початок був дуже оригінальний. На середині грища лежав на землі мяч, а з обох сторін розбігалися проти себе два провідники дружин, найліпші бігуни й в повнім бігу мали коннути мяч. Потім наставала загальна чудова копанина і пекольний вереск. Мяч крутився як тріска в полонці, копаний рівночасно в стиску, не мав виходу зпоміж ліса ніг. Колик вирвався десь щасливо, зараз гнали за ним завзятуці купи копунів, окружали збитою масою і ногами куди попало, переважно по кістках товаришів. Згодом слабші підкошені відступали, стиск проріджувався і можна було десь колись стрілити ворота.

ДИР. С. ФИЛИПОВИЧ
містоголова С. Т. „Україна“ 1936 р.

Дальший етап розвитку копаного мяча й інших спортів датується з приходом енергійного і фахового провідника, проф. І. Боберського. Професор, германіст і руховик, учив гімнастики надобовязково, а в літній порі громадив учнів охотно на „кайзервальді“ і там почав правильні тренінги копаного мяча. Систематично навчав подавати мяч короткими пассінгами, стонувати (задержувати), провадити, стріляти наріжняка, карного, відбивати головою. Молодь української гімназії згуртувалася в У. С. Кружку і поділилася на дружини копаного мяча. Змагання розгрівали зпершу зі собою, потім з жидівськими і польськими дружинами. — Проф. Боберський бачучи велике замилювання молоді до мяча, спровадив з Праги фахового тренера п. Льомоза активного грача „Слявії“ чи „Спарти“ праської, що на той час було не аби якою сензацією. Пан Льомоз, низький, симпатичний бльондин, показався добрим організатором, імпував усім змагунам феноменальною технікою гри, чудесним опануванням мяча й ефектовними „бомбами“. Учив наших хлопців так пильно, що вже по кількох тренінгах, рівень гри цілої дружини піднісся значно. Памятаю, яке захоплення викликала двоциферна перемога української одинадцятки над „Гасмонесю“ на янівських оболонях. Льомоз грав у центрі нападу і сам стрілив переважну кількість воріт. Жиди не доходили до голосу і ганебно програли. З польськими дружинами йшло

З. ОХРИМОВИЧ
секретар С. Т. „Україна“ 1936 р.

трудніше, бо ті швидше почали копати й швидше мали власні грища. Памятаю, що ні з „Чорними“ ні з „Погонєю“ УСК не міг виграти.

Дальшим етапом розвою українського спорту у Львові було закупа українського городу на стрийському, з прекрасно урядженою площею і ступеницею. УСК почав не лише тренінги футболів на приписовім грищі, але й легкоатлетичні вправи приборами, що їх закупив частинно проф. Боберський, а частинно за власні фонди. — Крім УСК-а оснувався ще клуб спортовий „Дніпро“, що гуртував українську молодь з польських гімназій. По кількох змаганнях, у яких УСК переважно програвав, показалося, що „Дніпро“ мав ліпший напад. По злиттю обох клубів той атак задержали в цілості в першій дружині УСК-а. Душею його був низенький Гусаківський, хитрун і технік надзвичайний, спеціаліст від бомб був правий лучник, на обороні грав пок. Остапчук, воротар був низький, але дуже завзятий, цілість не гірша від нивішніх А-класових дружин.

По мірі того, як члени УСК здавали матуру і вступали на вищі школи Львова, зродилася серед них потреба продовжувати спортові заняття в окремому від УСК клубі. На кілька літ перед світовою війною скликано сходини активних спортовців академіків і техніків й рішено заложити спортовий клуб. З різних проєктованих назв залишалася

назва репрезентативна, назва всім дорога, назва майбутньої держави „Україна“. Про це повинні добре пам'ятати всі члени й змагуни заслуженого Товариства, якого ювілей сьогодні святкуємо. Клуб виріс на товариство, з академічного став загальним, але український спорт репрезентувати му- сить так довго, поки його назва обійме ширший, найшир- ший терен. Що дай Боже як найшвидше!

- Загальні Збори С. Т. „Україна“ в лютні 1929 р. Голова дир. М. Лазорко.

М. Лазорко

ВЧЕРА Й НИНІ

Жмут думок-споминів про спорт колишній і теперішній

Користаючи з нагоди, яку дав 25-ліття Спортивного Товариства „Україна“, хочу помістити в Альманаху жмут своїх думок-споминів про спорт зперед близько 50 літ, бо вже тоді були, правда, нечисленні одиниці в нашому громадянстві, які до руханки й спорту привязували велику виховну вагу. Сам я ділянкою спорту особисто не займався, але цим рухом цікавився і з ним завжди симпатизував, бо уважав спорт і руханку, шлекану по всім правилам фізичного виховання, дуже хосенною, а для міського населення, яке працює не все у відповідних для здоровля умовах, просто конечністю.

В часі могого головетва у Спортовому Товаристві „Україна“ доводилось мені чути від наших і чужих педагогів та виховавців, що теперішній спорт впливає некорисно на шкільну молодь, бо молодь переймається цілою душею спортом і через те не цікавиться наукою та осягає в ній дуже слабі поступи. Мушу на тому місці підчеркнути, що в тих самих кругах доводилося мені стрічати також людей, які мали зовсім інший погляд на справу руханки й спорту: я чув такий погляд, що колиб нинішня молодь по містах, зокрема з бідніших верств, не віддавалася спортові, то велика частина її не була би спроможна віддаватись науці просто з недостачі фізичних сил або через недуги. На мою думку, другий погляд є вповні правильний, коли візьмемо під увагу, що коло 50 відсотків шкільного доросту по більших містах не має достаточного доживлення, ні мешканевих гігієнічних умовин.

Зрозуміли це якелід держави й цьому здоровому рухові не лише пособляють, але й підтримують його матеріяльно, стараючись уняти цей гін до спорту в державну організа-

С. ВЕРБІВСЬКИЙ
скарбник С. Т. „Україна“ 1936 р.

цію фізичного виховання — розуміється — у ширшому розмірі, щоб до спорту у різних його видах втягнути буквально всю доростаючу молодь. Спорт з рекордами покищо, на мою думку, — може бути лиш атракцією і чинником пропаганди та розентузіязмовувати молодь (хоча нема де правди діти: і старше громадянство дається поривати стихійно, коли оглядає гарні чи масові спортивно-руханкові покази). При цьому те громадянство користує в часі імпрес зі свіжого воздуха на площі, коли давніше люди пересиджували в шинках, каварнях, кінах та — в найліпшому разі — в душній хаті. Хто цікавиться, хай обчислить, скільки видців є на змаганнях першої-ліпшої неділі в цілій Польщі; це можна легко обчислити зі звітів у спортових часописах. В Англії й Німеччині число учасників спортових змагань сягає мільонів. Спорт здобув собі в державних націях право громадянства й є сьогодні носієм державницької ідеї й не маловажним чинником у політиці. — Чи недержавним націям до спорту замкнена дорога? — Ні! Треба лише молодь у цьому напрямі виховувати й вірити в живі народні сили.

Щоб опрокинути перший погляд, що спорт щойно відриває молодь від науки, — згадаю про часи зперед близько 50 літ, коли про спорт у такому виді, в якому його тепер бачимо, нікому в нас не снилось. А всеж таки він був та

ДИР. Е. ЧУЧМАН
провідник секції копаного м'яча
С. Т. „Україна“ 1936 р.

його розуміли тоді лиш одиниці, і то сьогодні в повному цього слова значінні. В Городенці, — звідки я родом і де ходив до школи, — був учителем дуже свідомий, як на ті часи, Українець (1888 рік) Максим Крушельницький, родом, здається, з Бучача. Він то вживав спорту як засобу, при помочі котрого, досягав гарні висліди в науці, бо школярі були завжди приготовані з лекції на лекцію і всі вчилися дуже добре. Бувало, — звертається він до нас, школярів, із заохотою, що коли будемо вміти лекції і напишемо добре домашню та шкільну задачу, то підемо на прогульку до „Дідової Пасіки“ на мід. А що подібні прогульки ми робили до ліса, на поля та на толоки, — то всі ми старались уміти лекції й віршів напам'ять, як „Отче Наш“. Менше спосібні школярі йшли до товаришів і при їх помочі вчилися, щоб не бути вилученими від участі в прогульці.

Памятаю добре прогульку до „Дідової пасіки“ в селі Серафинцях, віддалених від Городенки 4 км. Село Серафінці є чи не одинокою козацькою оселею в Галичині, його мешканці вирізняються красою і гарним, високим ростом та спеціальною ношею. Пасіка була власністю тодішнього управителя школи Бачинського, батька помершого перед кількома роками Льва Бачинського, адвоката в Станиславові. Дорога до Серафинець вела гарним подільським ярмом, яким у тінях старих верб плив невеличкий потік Ямгоров; по обидвох бо-

С. КОНАШЕВИЧ

провідник гаківки на леді, архівар і хронікар С. Т. „Україна“ 1936 р., відпоручник до Л. З. О. П. Н. і Л. З. О. Г. Л.

ках потока здіймаються доволі великі скали червоного й білого пісковика.

По дорозі та в часі відпочинку перескакували ми потік або інші перешкоди, бігали до мети, вчилися сходити правильно з гори і т. д. Учитель повчив нас, що в часі спеки, коли хто зігрітий, не вільно пити студеної води — а джерел там було багато. Ми збирали комахи, ловили метелики тощо. Нас повчили, що треба любити малі пташки й не нищити ніколи їх гнізд. А в пасіці прийняли нас медом, хлібом і квасним молоком.

З тої самої прогульки памятаю ще один момент, який до нині в цілій своїй таємності залишився на дні моєї душі. Не знаю тільки, чи зумію переказати це так, як тоді я все відчув і зрозумів.

Вертаючись із прогульки, — а було нас коло 50 школярів — сіли ми відпочивати на одній горі. Учитель наш велів нам посідати навколо себе, заповідаючи, що розкаже нам про одного малого хлопця, який називався Тарас і став пізніше великим поетом. Він оповідав нам менш-більш такими словами: „Ген, ген далеко від нас на схід пливе велика ріка Дніпро. Недалеко тої ріки в однім селі жив бідний крепак, який мав дуже непосидючого хлопця Тараса. Малому отьому хлопчиккові хтось сказав, що за недалекою горою за їх селом, є огненні стовни, які підпирають небо. Коли ді-

О. ЛІСІКЕВИЧ
господар грища С. Т. „Україна“ 1936 р.

знався про це малий Тарас, йому цілу ніч снилися ці огненні стовпи й він, не кажучи нічого нікому, встав раненько, коли ще в хаті всі спали та пішов на цю гору. Дальше розказував нам, як Тарас був уже на горі, як сонце зачало заходити, а він вертаючись, скотився з гори, як опісля зблудив та що його чумаки забрали зі собою на віз і дали поганяти коні. Далі учитель оповідав про те, як дома родичі, плачучи, шукали його та що сестра доглянула його сумерком за перелазом, побігла до нього, взяла на руки, попестила та назвала приблудою.

Тарас учився дуже добре, а як виріс, то написав дуже гарну книжечку „Кобзар“. Ми, школярі, слухали оповідання свого вчителя з великою увагою. Не знаю, що діялося в серцях дітей, памятаю лише, що я два роки пізніше дістав від мого покійного батька малого „Кобзаря“ за добру клясу. Цей спомин залишився в моєму серці до нині як незабуте вражіння, бо про Шевченка я вперше довідався на прогульці, здається мені, в 1889 р.

Пізніше робили ми прогульки до поблизького Дністра, до сіл Городниці й Поточиська; туди їздили ми вже фірапи, що їх доставляли дуже радо батьки школярів. У Дністрі ми купалися і вчилися пливати під строгою опікою місцевих селян. Додам, що за спортові „осяги“ діставали школярі книжечки до читання.

*

Минає з того часу близько п'ятьдесят літ. Багато за той час змінилося у нас і в світі, багато води уйшло в Дністрі та навіть у Ямгорові. А все таки приємно й з пієтизмом згадую ті далекі часи наших дитячих та хлопячих спортів, як і свою недавню кількалітню працю на становищі голови С. Т. „Україна“.

Нехай-жеж наше любе Товариство святкує гідно свій ювілей, хай гуртує у своїх рядах якнайбільше здорової тілом і духом молоді, хай працює далі з успіхом для здоровля, добра й слави своїх членів та всього українського народу!

О. ВЕРХОЛА
господар С. Т. „Україна“ 1936 р.

Г. ТЕРЛЕЦЬКИЙ
заступ. провід. секції копаного мяча
С. Т. „Україна“ 1936 р.

Мгр. М. БУТЕЛЬ
провідник юніорів С. Т. „Україна“
1936 р.

Інж. І. СВІРСЬКИЙ
член зиділу С. Т. „Україна“ 1936 р.

Дир. Я. КОЛТУНЮК
голова провірної комісії
С. Т. „Україна“ 1936 р.

Дир. Ю. КОСТИК
член провірної Комісії
С. Т. „Україна“ 1936 р.

Е. Чучман

ТИМ, ЩО ВІДІЙШЛИ

Чверть століття для історії — це капля в морі, для Товариства — це один із численних етапів, але для людини — це великий шмат часу. Різниця цілої генерації є між тими, які в 1911. році вперше вибігли на зелену мураву в чорночервоних одностроях, а тими, які сьогодні зменшим завзяттям боронять тихже — нам усім дорогих колірів. Діти переняли від батьків святий вогонь любови до рідного Товариства, роздувають його щораз більше, та в свою чергу передають грядучим поколінням. І так „от рода в род“.

Не всім тим, які тому двадцятьпять літ вперше запалили цей святий вогонь, судилося оглядати сьгоднішнє свято. „Тне косар — не спочиває — ні на кого не зважає“, не зважає він на спортсів, хоч здавалося, що ці молодці з ідеально розвиненими мязами, з румяними личками є на довго заасекуровані від цього страшного косаря, — та він „не мина й царя“.

Всесвітня, а відтак і визвольна війна спустошила ряди членів С.Т. „Україна“ в немилосердний спосіб — наче в пімсту за те, що вони як один муж ставилися на перший поклик української нації у ряди борців за волю пішли на криваві змагання. А коли ті криваві змагання скінчилися, то ніоден з них вже не вернувся на зелену мураву. Бо одні положили свої буйні голови на просторах від Піяви аж по Камчатку, других буря рознесла по світі, мов козацькі чайки по Чорному морі, а треті недобитки, хоч і повернулися, то мусіли відбудувувати „спалену хату“, а вже не для себе, а для другої генерації.

І відбудували!

Тому згадаймо в сьгоднішнє велике свято тих, які перші викресали той вогонь, що нині палає таким буйним

полум'ям у серцях численних змагунів і тисячів симпатиків С. Т. „Україна“.

Згадаймо незабутнього :

Ромка Носковського — всестороннього спортсмена — красавця, якому доля відмовила навіть щастя „pro patria mori“, бо ще з початку світової війни засипала його лямпа на непривітних італійських скелях, куди його вислав австрійський імперіалізм.

Згадаймо трійку: **Думу Зиновія, Богоноса Володимира Гусаківського Костика** бувших членів клубу „Дніпро“ (до якого належали учні-українці з польських гімназій) — які, хоч виховувані в чужім середовищі — запалали тим святим огнем і зложили свої буйні голови в кривавих змаганнях.

Згадаймо незрівняного воротаря С. Т. „Україна“ **Перфецького Романа**, санітарного старшину, якого зломив тиф у 1919 році. Могила його на Україні коло місточка Шатаки напевно поросла бур'янами, нема кому її завітчати.

Згадаймо **Степанова Ананію** — середущого помічника (брата героїської О. Степанівної), який згинув на Україні.

То ще згадаймо славного **Федя Черника**, сотника С. С., боевого вірла, якого підстрелив московський наїздник у бою під Мотовилівкою у 1918 р. Спочили його кости в Києві на Аскольдовій могилі — звідки видно лани широкополі й Дніпро й кручі — які він деляв у своїх думках і за які віддав своє життя.

В кінці згадаймо тих, яких „страшний косар“ скосив у квіті життя, а які також горіли тим самим святим вогнем любови до нашого Товариства. Згадаймо добрягу **Василя Остапчука**, атлета тяжкої ваги, що помер на сухоти, згадаймо **Ромка Калецького уч. V кл.** многонадійного змагуна, згадаймо покійного **Д-ра Телішевського**, що згинув трагічною смертю, та вкінці згадаймо незабутнього **Тараса Микитина**, якого могила щойно покрилася зеленню.

Згадаймо й тих численних безіменних симпатиків нашого Товариства, які чи то покладали свої голови за „друзі своя“, чи то дісталися під косу страшного косаря.

Хай цих кілька слів згадки про них буде їм нашою скромною винагородою за те, що вони запалили у наших серцях святий вогонь, що стреміли до спільних з нами ідеалів під жовто-блакитним і чорно-червоним стягами.

Слава їм і вічна пам'ять!

ЗВІТИ

РУХЛИВІ „УКРАЇНЦІ“

Зі споминів про початок Товариства „Україна“ 1911 р. можу подати, що звернув я увагу моїм тодішнім знайомим серед академічної молоді, що на львівському університеті потрібний доконче репрезентаційний спортовий клуб української молоді. Він повинен зватись „Україна“ і заохочувати студентів університету й політехніки до плекання рухових гор, народніх вправ (хід, біг, скок, мет, дужба), боксу й шерму. Клуб мав спонукати українську молодь, придбати собі не лише інтелігенцію духа, але також інтелігенцію тіла. Дружини копаного мяча, гаківки й ставки (безболь), мали мірять з дружинами чужих клубів і притягнути українську молодь до співбігу з молоддю других народів.

Пригадую собі недовірчиве лице Остапчука й задумані очі Василя Палієва, які мою замітку стрінули з якоюсь непевністю. Чи не натрапить клуб з таким іменем на університеті й політехніці на спротив. Смілість перемогла й клуб оснований. Звертав я увагу на те, що товариство має мати свою таблицю на оповістки на коридорі обидвох високих шкіль у Львові, а в своїм одязі до прилюдних гор зазначувати жовто-блакитну краску.

Безпосередніх вражіннь з початкових засідань основників мені брак. Не брав я участі в нарадах, але давав ради, коли вони були потрібні й нарешті не втручався в справи клубу, щоб члени, — а було між ними багато моїх учнів, — відчували, що рішають самі про себе. Вмію цінити здорову честилюбивість. Знаю, що влізливі поради знеохочують. Самостійне відкривання способів, як поконати труднощі, належить до приємностей енергійних людей. Правдивий мужчина хоче бути на свою власну руку відкривцем, ловцем, здобувцем, вояком, переможцем.

Колись знайду серед моїх паперів мою грамоту почесного членства і перешлю до Товариства „Україна“ на спомин.

Діяльність Товариства йшла великими закрутами, як ріка, що завертає то вліво, то вправо, по широкій низині. Згубив я його з очей, бо події вид заступили. Дійшла до мене вістка, що лишило воно мури високої школи й перемінилось в загальне змагове товариство, яке мірить свої сили в стрічах з другими клубами. В часописах читав я його назву й звіти з його виступів.

Лише боротьба вишколює засади боротьби.

Постійна вправа в шермі учить орудувати шпадою.

Дружинна гра на зеленій мураві впоює правила громадянського співділа: „Teamwork“, яке веде до повного успіху, до перемоги противника в його власних „воротах“.

Любляна, Словенія, Югославія.

Дня 22-го травня 1936.

Іван Боберський

1911 - 1912

1913

1921 - 1922

1923

1924

1925

1925

1926

1927

1928 - 1932

1933

1934

1935

1935

1936

ГАКІВКА

Однострої С. Т. „Україна“ 1911—1936

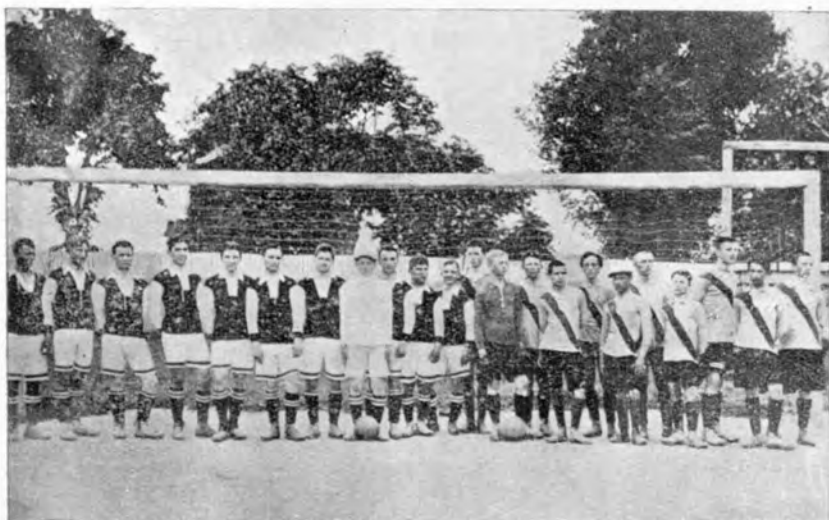
І дружина копаного мяча С. Т. „Україна“ 1911 р.

Мґр. Михайло Бутель

КОПАНИЙ МЯЧ (1911—1936. р.)

Одним з найбільш популярних спортів є копаній мяч. Він не тільки захоплює молодь, але теж і старших поважних громадян. Вони то втомлені працею та турботами сірого дня, йдуть, спінать поза місто на площу змагань, щоби натішити зір здоровими, стрункими постатями, що в шляхетній боротьбі, в прекрасному змаганні, стараються добути перемогу для своїх дружин.

Не диво отже, що так популярний та гарний спорт найшов перше місце в програмі С. Т. „Україна“. Час відкриття секції копаного мяча сходитья з часом оснування Товариства. Члени основники й перші виділові Товариства є рівночасно основниками секції копаного мяча. Вони теж є переважно першими змагунами. Перші, одначе, кроки на зеленій мураві ставляли вони не в „Україні“, але в гімназії, в У. С. К. Отже маючи таку підготовку ще в гімназії, тепер як студенти, були вже доволі досвідченими змагунами. Одначе їх перші змагання з давнім своїм гімназійним клубом У. С. К. закінчився малим неуспіхом, бо програною у відно-

„Україна“ — „Сянова Чайка“ 1912 р.

I дружина копаного мяча С. Т. „Україна“ 1913 р.

шенні 2:1. Перший склад дружини був такий: С. Королик, В. Богонос, К. Мацюрак, Д. Вахнянин, К. Шуховський, Г. Лучаківський, Р. Носковський, А. Зелений, І. Трушанко, В. Косаревич і С. Гайдучок. Дуже оригінальне оголошення про ці змагання появилось в „Ділі“ з 11. X. 1911. р.: „Обід в неділю с. м. мусить бути точно в 1-шій годині вполудне, бо точно в 3-тій годині зачнеться стріча в союзняку (Association football) — І. дружина академічного спортивного Т-ва „Україна“ з І. дружиною львівського У. С. К. — Початок точно в 3-тій на площі Сокола-Батька. Вступ 60 сот. Ученики, академіки й військові 30 сот. Сидячі місця на ступенці застережені для пань по 70 с. Місця в ложі по 1·20 К“. Як бачимо, відзначалась тоді С. Т. „Україна“ великою чемністю, резервуючи спеціальні місця для пань.

Перший неуспіх не зразив молодих прихильників союзняка, бо вже 3. XI. виграли з „Česky-m Team-ом“ 5:2. На змаганнях з Чорними І. Б. (0:5) закінчили 8. XI. свій перший рік змагань. — Після зимової перерви вже 16. травня 1912 р. станула „Україна“ на грищі проти У. С. К. Сьогодні коли сезон починається вже в першій половині березня, виглядає це доволі пізно, тоді одначе, хоч копаний м'яч зеднав собі деякі симпатії, то не мав ще таких фанатиків як сьогодні, яких не відтрашує ні дощ, ані зимно, ні навіть

„Україна“ — „Поділля“ 1914 р. у Львові

І дружина С. Т. „Україна“ 1914 р.

І дружина С. Т. „Україна“ 1922 р.

І дружина С. Т. „Україна“ 1923 р.

сніг. Змагання не відбувалися що неділі, а пересічна кількість в сезоні не доходила до 10. Бувало не раз і таке, що „Україна“ мусіла відкликати змагання на прохання різних товариств, що уряджували фестини та просили „не робити конкуренції“. При такому стані загальна кількість змагань від оснування аж до війни замикалася числом 24. — Все-таки праця йде вперед, а „Україна“ скоро вибивається на чільне місце українських дружин. В 1913. р. має такі успіхи, як 2:2 з „Гасмонеею“ та почесну програму з львівською „Погонеею“ 1:3. Понадто цей рік важний ще й тим, що „Україна“ приступила до австрійського союзу копаного мяча (Österreichischer Fussballverband). Вершком її успіху перед війною є змагання за містецтво українських дружин. Змагання ті входили в програму Сокільського Здвигу, на котрому спортову частину організувала „Україна“. — Після перемог над „Поділлям“ (Тернопіль) 4:1 і „Сяновою Чайкою“ (Перемишль) 4:0, доходить „Україна“ до фіналу разом з львівським У. С. К. Між ними мало рішитися, хто добуде містецтво, до змагань одначе не прийшло, бо припадали на день 29. VI. 1914, коли то відкликано всі імпрези на знак жалоби після кривавого атентату на австрійського

„Русь“ (Ужгород) — „Україна“ 1927 р. у Львові

„Довбуш“ (Чернівці) — „Україна“ 1926 р. у Львові

престолонаслідника. Так закінчився перший період діяльності секції копаного м'яча.

Підчас війни годі було говорити про якінебудь змагання, бо змагуни заміняли спортовий одяг на стрілецький та пішли сповнювати свою велику повинність.

Після війни, щойно в 1921 р. починає свою діяльність секція копаного м'яча. В рядах її не видно вже перших філярів дружини. Одні знайшли славу смерть на побоевищі (Черник, Дума, Перфецький та Гусаківський) інші не мали змоги вернутися до краю (М. Яворський, А. Зелений). Секція мусіла зачинати свою працю знову від початку, інавгуруючи свій сезон змаганнями з „Поділлям“ 2 : 2. В 1922. р. праця йде вже нормально, а „Україна“ розіграє аж 9 змагань, з того 7 виграв, 2 ремісує. Загальне відношення воріт 41 : 27 для „України“. В рядах змагунів бачимо такі, пізніше славні, призвища як Чорній, Мурський, Терлецький і Савка. Рік 1923 приносить перші змагання після війни з неукраїнською дружиною (З. З. К.). Кількість змагань в сезоні доходить до 12, біляне замикається 9 виграними при 3 ремісових. Добрий початок з З. З. К. спонукує „Україну“ частіше грати з польськими й жидівськими клубами, куди сильнішими від українських, з якими досі виключно грала. Але й цього

І дружина С. Т. „Україна“ 1933 р.

I дружина
С. Т. „Україна“
1929 р.

II дружина С. Т. „Україна“ 1931 р.

І дружина С. Т. „Україна“ 1933 р.

року висліди не погіршуються, бо на 21 змагань „Україна“ виграв 18, інші ремісує. Вже тоді виринає, спершу несміло, думка, щоби „Україна“ приступила до П. З. О. П. Н.-у. Одначе про зреалізування цього пляну тоді не було мови. Великим святом українського спорту був рік 1925. коли „Україна“ під кінець червня запросила черновецький „Довбуш“ на дводневні змагання. Змаганнями цими навязала „Україна“ новий контакт, перерваний війною, зі земляками зі зеленої Буковини. Якщо річ в спортовій сторінці цих змагань, то принесли вони „Україні“ один реміс 2:2 та одну поважну програну 6:1. Не дописала теж і сторінка фінансова, бо загал ще не зрозумів значіння таких відвідін, яке, безумовно, було велике й мусимо їх поставити на першому місці в тодішніх активах Товариства. Рік 1925 дає ще одну атракцію, а саме змагання з найсильнішою жидівською дружиною в Польці, „Гасмонесю“. „Україна“ вправді програв 4:1, але своєю гарною поставою та джентельменською грою, захоплює цілий спортовий Львів. Як бачимо С. Т. „Україна“ вже тоді зрозуміло, яке велике значіння для роз-

„Богун“ (Броди) — „Україна“ II 1934 р. в Бродях

I дружина С. Т. „Україна“ 1936 р.

витку спорту може мати звязок з широким загалом сильніших дружин. У висліді цих, вправді досить нечисленних змагань зі сильнішими клубами, „Україна“ безапеляційно висувалась на перше місце поміж нашими клубами, чого наглядним доказом були ювілейні змагання з нагоди 15-ліття „України“ (1926 р.) за срібну чашу „Дністра“ з найповажнішим суперником „України“ „Беркутом“ з Перемишля. „Україна“ виграла високо, у відношенні 7 : 1, не натрапляючи підчас цілих змагань на поважніший спротив. Цей факт, а саме брак поважного противника між нашими дружинами, як також втеча найліпших змагунів до інших клубів в пошукуванні за більшою емоцією, спонукали С. Т. „Україна“ приступити до П. З. О. П. Н. — Поки це сталося, минув ще один сезон (1927 р.). Тут треба згадати гостину ужгородської „Руси“ у Львові. Гості зробили дуже симпатичне вражіння, хоч мали кількох „позичених“ змагунів. Відіхали з двома ремісовими вислідами (3 : 3).

В 1928. році бачимо вже „Україну“ в П. З. О. П. Н.-і. Провідником секції конаного мяча був дир. Чучман, який дуже скоро переконався, що „Україна“, хоч має за собою поважні успіхи з нашими дружинами, грає дуже слабо. Перший виступ в мистецьких змаганнях зі станиславівською

Доріст С. Т. „Україна“ 1936 р.

„Реверою“ покінчився просто катастрофальною програмою 10 : 0, а змагуни мусіли цілий сезон солідно попрацювати, щоб вдержатися хоч на сірому кінці в „А“ класі, до якої львівська спортова влада відразу „Україну“ приділила. Другий рік змагань в П. З. О. П. Н.-і представляє зовсім відмінний образ. „Україна“ після початкових неуспіхів набирає розмаху, йде від перемоги до перемоги, „розкладаючи“ по дорозі таких противників, як „Погонь“ лігова 6 : 2, „Ревера“ (Станиславів) 6 : 1 і „Польонія“ (Перемисьль) 4 : 1. Ці два різні роки в П. З. О. П. Н.-і переконали загал, що „Україна“ диспонує прекрасним матеріалом, якому одначе треба було відповідної школи. Нікого теж не здивувало, що Кобзар і Петрів найшли так скоро місце в репрезентації Львова. Дальші роки „України“ в П. З. О. П. Н.-і подібні одні до других. „Україна“ звичайно вдержується на перших місцях таблиці (за винятком 1931 і 1935 рр.). Змагуни часто беруть участь у всякого роду репрезентаціях і „тімах“ Львова. Понадто „Україна“ виїзджає до всіх наших міст і містечок на м'ячеві змагання, чим значно причинюється до поширення ідеї спорту поміж Українцями. Слід ще згадати про 1931 рік, коли „Україна“ заангажувала віденського інтернаціонала Стрнад на тренера секції копаного м'яча. В тому році спровадили по раз другий „Русь“ з Ужгороду, святкуючи 20-літній ювілей. До найслабших років треба зачислити 1935 рік, в якому дружина станула до мистецтв здекомплетована чи то недугою деяких змагунів, чи теж всякого роду дискваліфікаціями. Висліди змагань були слабі до тої міри, що „Україні“ грозив спадок з Окружної Ліги, в якій запевнила собі місце в 1933 р. Остаточо вийшла „Україна“ з цього „оборонною рукою“ та рік 1936 розпочала ревелаяційними просто вислідами, маючи до 10. травня на 10 змагань — 8 виграних, 1 ремісові й тільки 1 програні, й то тренінгові з ліговою „Погонею“.

Провідником секції копаного м'яча цього року став знову дир. Чучман Евген, який ще 1928 р. виказав великі в тому напрямку здібности й незвичайне зрозуміння психіки молодого змагуна. І те, що саме цього ювілейного року, він знову після 4-літньої перерви, взявся за провід секції, де бачимо молодих і повних надії змагунів, каже нам вірити, що ювілейний рік „Україна“ буде святкувати як мистець Окружної Ліги, чого їй всі щиро бажають.

Воротар В. Босий в акції на змаганнях
„Україна“ — „Погонь“ 1935 р.

„Гасмоня“ — „Україна“ 1913 р.

Змагуни С. Магоцький, К. Мікльош, В. Воробець
на змаганнях „Погонь“ (Ліга) — „Україна“ 1934 р.

М. Краєвський в акції

На закінчення годиться сказати кілька слів про молодих змагунів секції, на яких провід Товариства рік-річно звертає пильну увагу, даючи їм можливість під фаховою опікою тренерів приготуватися на будучих репрезентантів „України“. Їх виследи в резервових дружинах (II-тій і III-тій) є́нераз дуже добрі, а сама гра доволі цікава. Цього року провід секції подбав теж про дружину юніорів (хлопців 16-і 17-літніх), яких окружив спеціально дбайливою опікою.

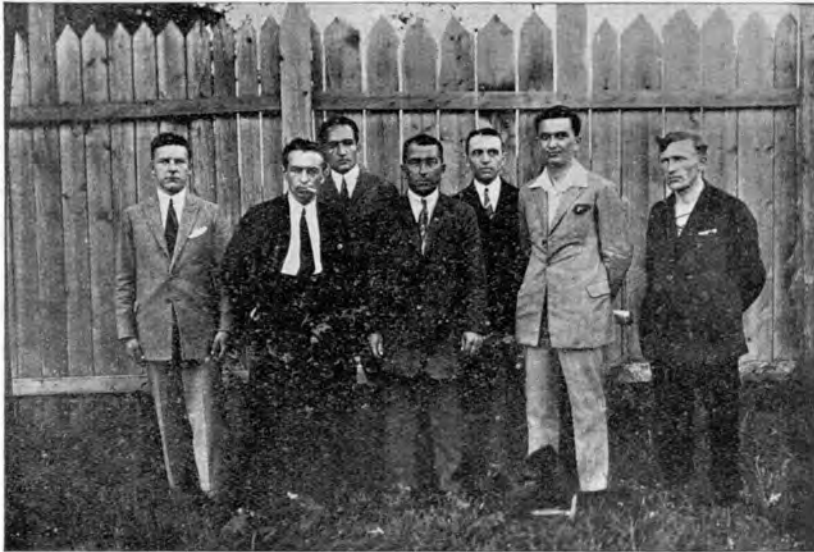
Секретаріят С. Т. „Україна“ 1926 р.
При столі сидить гол. інж. С. Слезак,
побіч господар О. Верхола.

ГАКІВКА НА ЛЕДІ

I

Одною зі секцій С. Т. „Україна“, що має вже за собою довгі літа традиції та існує майже від самих початків відродження товариства після світової війни, є секція гаківки на леді. Єдина це, поза копаним мячем, ділянка спорту, що прийнялася у нас дуже скоро, обхопила собою цілі маси молодих спортсменів та в скорому часі зуміла зацікавити собою ширшу публіку й добути собі симпатії широких кругів нашого спортивного громадянства.

Гаківка — спорт зимовий — в нашому краю покищо мало відомий та прийшов до нас по світовій війні зі заходу. По раз перший заізнались ми з ним в 1926 році, в котрому то часі повстають у Львові перші цього рода секції при польських спортивних товариствах. Слід тут згадати, що батьківщиною гаківки на леді є далека Канада, де цей спорт є дуже популярний. Для кожного канадійця гаківка є спортом національним. У нас, з причин недостачі штучних ледовищ, яких багато на заході, гаківковий сезон триває доволі коротко, ледви кілька зимових місяців і є виключно залежний від морозної зими. У нас цей спорт тісно зв'язаний з погодою і тому кожний гаківкар бажає собі доброї і гострої зими. Мало є спортсменів, що умілиб так скоро поширитися серед молоді, а про виховні вартости гаківки свідчить найкраще той факт, що в противенстві до копаного мяча, що є заборонений в середній школі, гаківка обхопила майже усі середні школи, добула собі повне право в школах, які уважають собі за обов'язок і честь мати в зимі свої власні гаківкові дружини. Таким чином гаківка стає спортом не поодиноких середовищ, але зимовим спортом цілих мас.

Виділ С. Т. „Україна“ 1924 р.

Початків гаківкової секції С. Т. „Україна“ треба шукати ще в передвоєнних часах. Ось в 1911 році. — як про це свідчить коротенька згадка у щоденнику „Діло“ з того року, намагається тодішній піонер українського спортивного руху проф. Іван Боберський впровадити нову спортову ділянку — гаківку на леді. Однак його ідея не увійшла ще тоді в життя. І другий раз цю саму думку піднесе в 1926 р. інж. Слезак — голова „України“ — з таким самим вислідом. Тим разом матеріальні обставини перешкодили нам бути тими, що перші впровадилиб новий, досі невідомий ще спорт.

Властивий початок української гаківки — а тим самим і нашої секції припадає на зиму 1930 року. Гаківкова секція С. Т. „Україна“ може зовсім справедливо з неабиякою гордістю похвалитися безперервною працею семи літ. Кожний знає, що сім літ, це в спортовому житті довгий шмат часу це низка змагань, то важка дорога, що на неї складаються зусилля не тільки тих, що на ледовім грищі добувають лаври й славу, — але й тих, які своєю працею піддержують існування кінцевої секції в товаристві, себто провідників. Тому в ювілейному році цілого товариства не вільно поми-

Виділ С. Т. „Україна“ 1929 р.

нути й цієї секції, — яка також в дечому причинилася до поширення ідеї та імені українського спорту.

Гаківкова секція С. Т. „Україна“ заложена в 1930 році за почином тодішніх членів віділу дир. О. Радловського (теперішнього голови У. С. С.) та Ст. Конашевича, який від першої хвили по сьогоднішній день опікується нею. Дир. О. Радловський перший добачив виховні вартости цього спорту, перший оцінив його завдання і тому постановив дати змогу численним спортсменам, також в довгі зимові місяці управляти ще одну ділянку спорту, яка є так спорідненою з копанним мячем, так до нього в неодному подібного. Завдяки великим старанням дир. О. Радловського і Ст. Конашевича, вдається їм створити нову секцію та вивінувати її в потрібне, дуже коштовне приладдя. Найважлишою перешкодою при організуванні нової секції гаківки на леді, був брак грошових засобів, бо гаківковий спорт в десятеро дорожчий від копаного мяча чи інших спортових ділянок. Тоді виринає думка відкликнутися до українського громадянства, до наших установ за матеріальною допомогою для новозаложеної секції. На цей відклик численні наші установи та поодинокі громадяни поспішили з грошовими дат-

ками і таким чином причинилися до створення нашої секції. Хай буде нам вільно на цьому місці, зложити щирю подяку тим всім, що своїми жертвами, що їх щороку збирається перед кожним зимовим сезоном, допомагають існувати нашій секції. Без помочі цих наших добродіїв секція не могла б існувати ні один рік. Та не лише вдається здобути потрібний фонд — але також завдяки особистим впливом, дир. О. Радловський відтягає тих Українців, що вже від кількох літ грали в польських дружинах. Такий був початок нашої гаківкової секції, що перетривала сім літ й надалі дозволяє сподіватись, що покликання її до життя було слушним зрозумінням потреби часу.

Перий змагання розіграла наша дружина з „Гасмонеєю“, що вже від трьох літ управляла цей спорт та вирішила їх у свою користь 0 : 2. Цей успіх у перних змаганнях був заохотою до дальшої праці та нових досягнень на ледовому гриці. Свою кар'єру мусіла „Україна“ зачинати від найнижчої класи львівської округи, від класи Б, — яка в тому часі складалася з 6-ти дружин. Наймолодшою була тут наша дружина. В першому році в склад „України“ входили: воротар — Скрипій, оборона — Лищинський, Грещук напад — Труш, Дицьо, Петрів, — запасні гравці: Кобзар, Дмитерко, Мороз. В тому складі розіграла дружина 8 змагань, з яких 4 вирішила в свою користь, 3 покінчилися програною, — а 1 не дали вислідку. Коли усвідомимо собі, що наша дружина грала з дружинами, які від кількох літ знали гаківку, то цей перший рік можна сміло назвати успішним сезоном. Виследи з 1930 р.: „Україна“ — „Гасмонея“ 2 : 0; „Україна“ — „Лехія“ П. 3 : 2; „Україна“ — „Погонь“, П. 1 : 0; „Україна“ — „Чорні“ П. 3 : 0; „Україна“ — „Лехія“ І. 0 : 3; і 0 : 1; „Україна“ — „Львовянка“ 0 : 3; „Україна“ — „Гасмонея“ 1 : 1.

Загальне відношення воріт 10 : 10; ворота стрілили: Труш М. 5, Дицьо 3, Петрів 2.

Вже другий рік свого існування кінчить гаківкова секція повним успіхом. Здобуває по тяжкій боротьбі з великим накладом амбіцій, мистецтво в своїй класі, а тим самим переходить до найвищої класи львівської округи, до якої належать ось такі дружини: „Погонь“, „Чорні“, „Лехія“, „Львовянка“ і „Гасмонея“. Змагань розіграла наша дружина в тому році 15, з чого 8 покінчилися виграними, 5 програла, а два не дали вислідку. „Україна“ грає не лише мистецькі, але й товариські

змагання, а навіть бере участь в розгривках за срібну чашу в яких не відіграла поважнішої ролі бо мала дуже сильних противників. Склад „України“ в 1930/31 р. такий: Скрипій, Ліщинський, Труш I, Труш II, Грещук, Гофрик, Дмитерко, Петрів, Дицьо, Лисик, Ліщинський II.

Висліди: Україна	— Лехія 2:0 (тов.)
„	— Лехія 1:2 (тов.)
„	— Гасмонея 4:1 (тов.)
„	— Львовянка 0:0 (мист.)
„	— Гасмонея 4:0 (чаша)
„	— Лехія 0:1 (чаша)
„	— Погонь 0:11 (чаша)
„	— Чорні 0:7 (чаша)
„	— Гасмонея 2:0 (мист.)
„	— Львовянка 2:2 (чаша)
„	— Лехія 0:5 (тов.)
„	— Погонь II 3:2 (мист.)
„	— Погонь II 1:0 (мист.)
„	— Гасмонея 5:0 (мист.)
„	— Львовянка 2:1 (мист.)

Відношення воріт: 26 : 33.

Ворота дали: Труш I. 19, Ліщинський 2, Кобзар 2, Труш II. 1, Дмитерко 1, Грещук 1.

Зимовий сезон 1931—1932 р. — це „золоті“ часи гаківкової секції С. Т. „Україна“, це рік найкращих осягів добутих на ледовому гриці з дружинами, які в тому самому році належали до екстракляси польської гаківки. Перший рік побуту в найкращій клясі львівської округи виказав, що здобуття „Україною“ мистецтва в попередньому сезоні було вповні заслужене. Вже в перших товариських змаганнях з „Погонею“ — яка в тому році добула мистецтво Польщі в складі якої грало чотирьох олімпійців, „Україна“ по тяжкій і майже рівнорядній грі програє 0 : 2, а в змаганнях за мистецтво львівської округи виграє з тою самою дружиною 2 : 1, що заскочило не тільки її симпатиків, але й противникам наказало числитися з нашою дружиною. Своєю грою, а ще більше без застереження спортовим захованням на гриці, великою дозою амбіції, що її вкладала в кожні змагання, добуває собі гаківкова секція симпатію не тільки у своїх, але в неменшій мірі й в чужих. В тому році розіграла 18 змагань не тільки у Львові, а також на провінції.

Виділ С. Т. „Україна“ 1933 р.

Вперше також в історії українського галицького спорту наша дружина виїхала на запросини до Черновець. Цьому виїздові посвячуємо тут особну згадку. Участь в тій поїзді на Буковину взяли участь: дир. О. Радловський, інж. О. Шепарович та Ст. Конашевич як провідники й представники українського громадянства зі Львова, та граві: Скрипій, Дицьо, Гофрик, Ліщинський І, Труш І, Труш ІІ, Шиналь і Корейба. Щоби краще передати цей перший наш контакт з буковинськими українцями подаємо тут опис тієї поїздки, що його помістив один із львівських щоденників.

З ПОБУТУ „УКРАЇНИ“ В ЧЕРНІВЦЯХ

В днях 29/І—2/ІІ ц. р. була „Україна“ гостем укр. спортивного розіграла там три змагання, якими здобула собі загальну симпатію черновецької публіки.

30. І. Україна — Довбуш 7:0 (2:0, 3:0, 2:0)

Хоч змучені дорогою та огляданням міста, наші граві грали прямо „концертново“. Ворота стрілили: Труш (4)

і Шиналь (З). — Воротар „України“ був майже безробітний, бо „Довбуш“ ogranicився переважно до оборони своїх воріт. Суддював поправно п. Шерій в присутності коло 1000 глядачів, що гарячо оплескували Україну.

31. I. Україна — Макабі 2:0 (0:0, 2:0, 0:0)

Гра стояла на високому рівні та велася в гострому темпі. Хоч „Україна“ мала перевагу, але не використала її як слід з причини егоїстичної гри свого нападу, гострої та брутальної гри противника та крайно неприхильного становища судді. Ворота для України стрілили: Роман і Шиналь. Суддював сторонничо п. Айзенвайзель. Глядачів понад 1000.

1. II. Україна — Драгош Вода 0:1 0:1, (0:0, 0:0)

В першій хвилині гри, користаючи зі замішання під воротами „України“, репрезентаційний грач Румунії, Айзенвайзель, стрілив перші й останні ворота на цих змаганнях. Усі зусилля України, щоб вирівнати були безуспішні з причини крайно егоїстичної гри деяких наших „канадійців“, та зовсім неспортової тактики румунської дружини, яка стало засланяла щільно своїми грачами ворота так, що не було куди стрілити, а в небезпечних ситуаціях прямо перевертала свої ворота. А вже найкращим грачем Д. В. був сам...

Виділ С. Т. „Україна“ на змаганнях з Лехією 1936 р.

суддя (румун), що мабуть був перший раз на гаківкових змаганнях, бо цілком без причини раз-по-раз виключав за порядком усіх наших гравців з виїмком воротаря. Драґон Вода, мистець черновецької округи в гаківці грав незвичайно брутально та розбив небезпечно Шиналя (якого з грища завезли на клініку до операції розбитого совгами чола), Гофрика, Труша й Романа. Найліпшим на грищі був Скрипій, що оборонив багато небезпечних хоч далеких стрілів та знаменитий оборонець Дицьо. Публики 1000 осіб.

Загальні враження з побуту в Чернівцях

Перш за все треба з признанням підчеркнути незвичайну гостинність та щирість, з якою витали на Буковині наших змагунів. Вже на границі привитали їх представники „Довбуша“ п. Завадовський і п. Слюсарчук. На двірці в Чернівцях привитали „Україну“ п. през. Ганицький, п. О. Попович, п. Шерій (голова гаківкової секції „Довбуша“), п. Бриндзан, Др. Білик, п. Дмитрюк, п. Леськів, представниці жіноцтва, студ. корпорації „Чорноморе“ й „Запоріжжа“ та численна українська колонія Черновець.

Наші змагуни оглянули місто, прегарний будинок Нар. Дому, домівку Чорноморців та інші наші т-ва. В честь нашої дружини відбувся 31/1 комерс, що полишив милі спомини у всіх учасників. Уся черновецька преса помістила д. прихильні рецензії про виступи „України“, а спортова публіка Черновець не мала слів похвали для наших гравців, називаючи їх „канадійцями“. Найбільше подобалася гра Скриція, Труша й Диця. Перший закордонний виступ наших львівських змагунів увінчався вповні заслуженим успіхом, та навязав тісні взаємини між нашими та буковинськими змагунами.

Статистично сезон зимовий 1931—1932 такий: змагань 18; виграних 7; програних 8; нерішених 3.

Україна	—	Погонь	0:2	(мист.)
„	—	Погонь	0:2	(тов.)
„	—	Погонь	2:1	(мист.)
„	—	Погонь	0:5	(тов.)
„	—	Погонь	1:4	(чаша Л.)
„	—	Лехія	0:1	(тов.)
„	—	Лехія	0:0	(тов.)
„	—	Лехія	0:5	(чаша Л.)

І дружина гаківки на леді 1930 р. ліворуч дир. О. Радловський

- Україна — Чорні 4:6 (чаша Л.)
- „ — Гасмонія 1:0 (тов.)
- „ — Гасмонія 3:0 (чаша)
- „ — Довбуш (Чернівці) 7:0
- „ — Маккабі (Черн.) 2:0
- „ — Драґош Вода (Черн.) 0:1
- „ — Польонія (Перемишль) 3:3 (тов.)
- „ — Польонія (Перемишль) 1:1 (тов.)
- „ — А. З. С. 3:1 (чаша)
- „ — А. З. С. 5:0 (тов.)

Відношення воріт: 32:32.

Ворота стрілили: Труш І. 16, Труш ІІ. 5, Ліщинський 4, Шиналь 4, Дицьо 3.

В дружині грали: Скрипій, Труш І, Труш ІІ, Ліщинський І, Шиналь, Гофрик, Дмитерко, Лисик, Корейба, Дицьо.

Менш щасливою для нашої дружини була чергова зима 1932/33. В тім сезоні гаківкова дружина виказала обнижений рівень гри, затратила давню амбіцію, а при тому опустило її дотеперішнє щастя, що в спортових змаганнях відіграє таку поважну, нераз навіть рішаючу ролю.

Причиною тих невдач була в першій мірі коротка та хиберна зима, що утруднювало правильне ведення „тренінгів“, мале число розіграних змагань, а головно недостача молодших змагунів т. з. резерв, що є основою кожної дружини. Тому некорисно, а навіть дуже сумно представляється кінцевий стан цього зимового сезону, в яким на 9 змагань, аж 6 покінчились програними, ледви два рази наша дружина запевнила собі виграну й одні змагання дали реміс.

В мистецтвах заняла гаківкова секція передостаннє місце перед А. З. С., що вирятувало її перед спадком до нищої кляси. Цьогорічний склад мало чим різнився від попереднього, бо з нових грачів в дружині бачимо тільки Магальяса. Цей рік переконав провідників секції, що найпекучішою справою є створення дружини молодшої, без якої годі надіятись кращих осягів.

Ось так виглядає статистично образ цього сезону:

9 змагань, 6 програних, 2 виграних, 1 реміс.

- Україна — Погонь 1 : 2 (тов.)
- „ — А. З. С. 5 : 2 (мист.)
- „ — Чорні 0 : 12 (мист.)
- „ — Лехія 2 : 5 (мист.)
- „ — Лехія 1 : 1 (тов.)
- „ — Лехія 0 : 2 (тов.)
- „ — Погонь 1 : 3 (мист.)
- „ — Погонь 1 : 5 (тов.)
- „ — Польонія 3 : 0 (тов.)
- „ — (Перемисьль)

Відношення воріт : 14 : 32 (!)

Ворота дали: Труш I. 9, Труш II. 2, Ліщинський 2, Шиналь 1.

Склад: Скрипій, Дицьо, Лисик, Труш I, Труш II, Ліщинський, Шиналь, Дмитерко, Магальяс.

Дещо краще записався в спортивній хроніці зимовий сезон 1933/4, хоч давні часи, повні гарних вислідів належать тепер вже до минулого. У відворотності до попередньої зими зазначається в дружині великий запал до гри, повертає давня віра у власні сили а головно спортова амбіція, яка наказує грачам дати зі себе все, щоби в кожній грі вийти переможцем. При тому, завдяки зрозумінні тодішнього виділу С. Т. „Україна“, а найбільше голови дир. Нагірного та провідника секції Ст. Конашевича, вдається до-

повнити вкінці потрібний виряд, без якого годі було даліше існувати секції. На жаль, коротко-тривала зима перешкодила нашій дружині у виконанні замірених плянів. Розіграла вона мале число змагань та ледви закінчила мистецтва. Четверте місце в окрузі за такими дружинами як „Чорні“ (2 місце в Польці), „Погонь“, Лехія, а перед „А. З. С.“ і „Гасмонею“ виказало, що й наша дружина належить до найсильніших дружин гаківки у Львові. Із малого числа розіграних в тім сезоні змагань, кілька заслугує на увагу. Це мистецькі з А. З. С. від висліду яких, залежало четверте місце в кінцевій таблиці, закінчені по драматичній та повній нервового напняття грі вислідом 6 : 5 в користь „України“, відплатні змагання з тою самою дружиною дали вислід 7 : 1 для нас. „Гасмонею“ перемогла наша гаківкова дружина у мистецтвах 7 : 1, а тернопільське „Поділля“, яке в тім році заложило у себе гаківкову секцію 10 : 0. Вперше замкнула наша дружина кінцевий стан воріт додатньо. Статистика цього року показує, що гаківкова секція С. Т. „Україна“ розіграла в році 1933/4 9 змагань, виграючи 4, й 5 скінчилось програми.

Україна — А. З. С. 1 : 3 (тов.)
 „ — Лехія 1 : 6 (мист.)
 „ — А. З. С. 6 : 5 (мист.)
 „ — Креси 0 : 2
 (Тернопіль)
 „ — Поділля 10 : 0 (тов.)
 (Тернопіль)
 „ — Погонь 0 : 3 (мист.)
 „ — Гасмонея 7 : 1 (мист.)
 „ — Чорні 4 : 5 (мист.)
 „ — А. З. С. 7 : 1 (тов.)

Відношення воріт : 36 : 27 (!)

Ворота добули : Труш П. 17, Труш І. 13, Лисик 2, Ліщинський 2, Шиналь 1.

Гаківкова секція грала в складі : Скрипій, Дицьо, Лисик, Труш І, Труш П, Ліщинський, Дмитерко, Маґаляс, Шиналь.

Два останні роки зазначилися важними змінами в житті нашої секції. На початку сезону 1934/35 дружина тратить кількох найкращих змагунів, які переходять до польських клубів, ослаблюючи тим поважно її склад. Почин до цього, на жаль, дали брати Труші, найстарші гачі С. Т. „Україна“,

І дружина гаківки на леді 1932 р.

що брали участь в нашій секції від її оснування, а за їх прикладом пішли другі. Здавалось, що цей внутрішній розлам причиниться до цілковитого розпаду секції, бо годі було сподіватися, що нагле відмодження дружини вийде їй в користь. Молоді гравці, що ними доповнено склад внесли до дружини свіжий запас енергії та в скорому часі достроїлися до рівня своїх старших товаришів, а навіть вже по кількох змаганнях перевищали їх своїм запалом в грі, безоглядною слухняністю та свіжими силами. Були це: Бучацький, Маринець, Марковський, Бубела, а потім Проць та Дицьо П. В тім році основано другу дружину, даючи їй змогу управляти гаківку й таким чином раз на все створено так потрібні резерви. Дружиною молодших, в якій грали учні середніх шкіл заопікувався Р. Дицьо та Ю. Ліщинський. Вже в тому самому сезоні відмодження дало надсподівано добрі висліді. В тяжких грах за мистецтво наша дружина задержує надалі четверте місце, полишаючи за собою такі дружини як „А. З. С.“ та тернопільські „Креси“. З мистцем Польщі „Чорними“ зі Львова програє тільки 1 : 3, а з „Лехією“ осягає одну нерозіграну й один раз незначно

програє. Обидва ті останні гаківкові сезони р. 1934/35 та 1935/36 тривали ледви кілька зимових тижнів.

Легідна зима не дала розіграти більше як 10 змагань, з яких 6 програно, одні покінчились виграною нашої дружини, й 3 не дали висліду.

- Україна — Лехія 2 : 3 (тов.)
- „ — Погонь 1 : 4 (тов.)
- „ — Креси 1 : 1 (мист.)
(Тернопіль)
- „ — Ходоровія 1 : 2 (тов.)
- „ — Ходоровія 4 : 0 (тов.)
- „ — А. З. С. 1 : 1 (мист.)
- „ — Лехія 1 : 1 (мист.)
- „ — Погонь 0 : 2 (мист.)
- „ — Погонь 0 : 1 (тов.)
- „ — Чорні 1 : 3 (мист.)

Відношення воріт : 22 : 28.

Ворота дали: Марковський 4, Ліщинський І. З. Буцацький, Маґаляс, Маринець, Бубела, Дицьо по 1.

В тих роках грала наша дружина в складі: Скрипій,

„Довбуш“ вітає „Україну“ на дворці в Чернівцях

Лисик, Дицьо, Ліщинський, Маґаляс, Бубела, Бучацький, Марковський, Маринець, Проць.

В дружині молодших грали: Цимбалістий, Калинюк, Макогін, Завадівський, Дицьо II, Дицьо III, Бубела II.

Цей короткий звіт з діяльності нашої гаківкової секції за сім літ її існування не вичерпує всього. Ті разом перебуті хвили на ледяному грищі залишаться для всіх учасників виграних чи програних змагань, добутих, оборонених чи втрачених воріт, цих разом переживаних моментів найбільшої радості та вдовolenня після виграних змагань чи тих малих нераз трагедій по кожній невдачі — залишаються на все найкращими споминами їх молодечих літ.

З цілою масою тих, що належали до нашої секції, чи як змагуни чи як її опікуни, згадаємо ще імена тих, що довгі літа, кожного року ставали під стягом свого товариства. Буде це для них належною нагородою за їхню працю чи гру. Перш за все згадаємо тут ще раз імя Ст. Конашевича, одного з перших основників секції при С. Т. „Україна“, що цілими роками опікувався нею безпереривно та не жалував для неї трудів як провідник. Не можна також поминути зі змагунів тих, що грають в дружині від її оснування. Воратар Скрипій не опускає за сім (!) літ ні одних змагань (!!!) та належить до найліпших змагунів не лише в нашій секції, але у Львові — де грає кілька разів в репрезентації проти Кракова, Відня. З других, це Ліщинський I та Дицьо грають від перших до останніх змагань. Ця трійка „Тигр“ (Скрипій), „Ромко“ (Дицьо) та „Юра“ (Ліщинський) це стара гвардія і нехай коротенька згадка про них в цьому ювілейному році буде для них заслуженою нагородою за цих сім літ праці в дружині С. Т. „Україна“.

Гаківкарі в Чернівцях 1932 р.

I дружина гаківки 1935 р.

Легкоатлетична секція С. Т. „Україна“ 1914 р.

О. Верхола

ЛЕГКОАТЛЕТИКА

Своїми початками сягає легкоатлетика в дуже давню давнину. Товчком до таких змагань є жажда показати перед іншими свою фізичну справність, може кращу, чим у інших. А жажда ця, підсвідома, вроджена всім здоровим людям і через те й давня так, як і люди. Дуже скоро теж приходить до охоплення цих, спорадичних зразу змагань, в організовані, чи теж втерті звичаєм, рямці. І вже на кількасот літ перед Христом стрічаємо в Греції Олімпіади, цебто організовані спортові змагання, на яких виступали змагуни з цілої Греції. Рівночасно теж приходить до оснування різних легкоатлетичних товариств, де переводиться підготовку до змагань, бо ж кожний змагун бачить добре, що для добуття доброго висліду треба все солідної підготовки.

Сьогодні легкоатлетика є і повинна бути підвалиною праці кожного спортового товариства. Бо навіть і такі спеціальні роди спорту, як копаний мяч, вимагають попередньої легкоатлетичної заправи.

Звернуло шильну увагу на легкоатлетику і С. Т. „Україна“ вже в першому році свого існування. І — очевидно по відповідній підготовці — уряджує 15. X. 1911 р. на площі „Сокола-Батька“ перші легкоатлетичні змагання. В програму цих змагань ввійшли: біги — 100 м. 1609 м. (англійська миля), і 5.000 м.; скок — у височінь і довжинь; мет —

ратищем і диском, та хід 3 км. до змагань стануло 16 змагунів із 5. товариств, а саме: „Україна“ 8; — „Січ“-Стрий 2; У. С. К.-Львів 1. „Змаговий Союз“ 2, „Сокіл-Батько“ 1, та 2 з-поза товариств. Змагання почались в год. 10·30. Вислід:

100 м.: 1) Мотлюк Роман (Укр.) 13'3, 2) Щупаківський Василь (Укр.) о грудь за ним, 3) Парацак Остап (Січ-Стрий);

Ратище: 1) Черник Федь (Укр.) 34 м. 2) Зелений Антін (Укр.) 32, 73 м. 3) Гарасимів Олекса (Січ-Стрий) 29, 95 м.

Скок в довжінь: 1) Щупаківський Вас. 5, 10 м., 2) Гарасимів Олекса 4, 73 м.

Скок в гору: 1) Федів І. (С.-Б.) 1, 41 м. 2) Лукачівський Гриць (Укр.) 1, 35 м. 3) Зелений Антін 1, 27 м. — Поза конкурсом Петро Франко 1, 45 м.

Біг 1609 м. (англійська миля): Пурій Вол. (поза конкурсом) 2) Чіх Михайло (Укр.) 3) Карпінський Ол.

Диск: 1) Останчук В. 29, 10 м. 2) Гайдучок Ст. 27, 77, м. 3) Гарасимів Ол. 24, 03 м.

Хід 3 км. Павлюх Отто — уневажнено.

Осяги ще назагал слабонькі. Та вже 18. X. 1911. поправлено їх дещо, а то біги: 100 м. — 12, 4 — Щупаківський Вол. (Укр.), 1609 м. — 32, 6 Чіх Михайло (Укр.) 5.000 — 19, 44 Карпінський Ол. (Укр.), та вінжеж 1000 м. в часі 39, 34, 5.

В 1912 р. вело товариство досить інтензивну працю, одначе змагання ізза непогоди не відбулися.

(Про 1913 р. не вдалося зібрати матеріалів).

Найбільшу активність виказала легкоатлетична секція „України“ в 1914 р. Програмою другого дня ювілейного здвигу були легкоатлетичні змагання, і тому секції від самого початку сезону того року ведуть солідну підготовку своїх членів до виступу на цих змаганнях. — Змагання відбулися 29. VI. 1914 р. (другий день здвигу);

Біг 100 м. 1) Мацюрак (Укр.) 12, 3 2) Паліїв Вас. (Укр.) 12, 5, 3) Щупаківський (Укр.) 12, 7.

Біг 400 м. 1) Щупаківський 60, 2, 2) Березяк (Укр.) 63.

Ратище: 1) Талпаш (С. Ч.) 44, 30 м. 2) Мацюрак (Укр.) 38·50 м. 3) Дума (Укр.) 38·40 м.

Куля: 1) Купчинський Роман (Укр.) 9·98 м. 2) Талпаш 9·48 м.

Диск: Диск: Купчинський Р. 31·80 м. 2. Талпаш 29·60 м. 3) Долинський (С. Ч.) 26·43 м.

Біг навпростець 1926 р.

Група змагунів С. Т. „Україна“ на Вульці — біг навпростець

Біг навпростець
1926 р.

Скок в даль: Щупаківський В. 5·70 м. 2) Березяк 5·40 м.
3) Паліїв 5·03 м. (усі три з „України“)

Скок у височінь: 1) Щупаківський 1·52 м. 2) Струтинський (У. С. К.) 1·50 м. 3) Федів І. 1·48 м.

Коли порівняти досяги на цих змаганнях, з досягами зі змагань 1911 р. то бачимо, що вони кращі у всіх конкуренціях. І в тому власне й видно назверх підготовку, виправи й тренінги членів легкоатлетичної секції передвоєнної „України“. Назагал з передвоєнних легкоатлетів слід відмітити: Щупаківського Василя, як спринтера й скакуна в довжіль, (100 м. нище 12 с.) Березяка (скоки в даль і в гору), Вернигору й Палієва В. (скок жердкою), Купчинського Р. (мет диском і кулею) Мацюрака і Талнаша (раптице) та Перфецького (куля).

По війні відновлює легкоатлетична секція при С. Т. „Україна“ свою діяльність. І коли в 1923 р. улаштовує „Україна“ III. Запоріжські Ігрища, то члени легкоатлетичної секції „Укр.“ займають перші місця у всіх майже конкуренціях: Біг 100 м. Щупаківський В. в часі 13,400 м. Конашевич Степан 65'7, 4×100 м. штафета „України“ 56'5, скок у височінь Худяк 1'41 м., скок в даль Щупаківський 5'18 м., мет булавкою Дахнівський Дмитро 50'30 м., плавання 100 м., Шухевич, хід 10 км. Жарський Едвард 1:15'26“. — Та всеж досяги назагал іще слабші від досягів 1914 року.

На IV. Запоріжських Ігрищах знову перші місця займають легкоатлети „України“: біг 100 м.: Кордуба Е. 13'

Момент скоку в височінь

I і II дружина відбиванки С. Т. „Україна“ 1926 р.

5.000 м.: Жарський Е. 18:03.4, скок у височінь з місця: Худяк 118·5 м., скок у даль: 5 м., скок з місця: Худяк 2·43·5 м., трискок: Худяк 10·80 м., скок жердкою: Худяк 2·49·5 м., диск: Присташ 28·20 м.

Найбільшого розмаху по війні (подібно як перед війною в 1914 р.) набирає праця не лиш легкоатлетичної секції, а й взагалі Тов-а „Україна“ в 1925 р. Було це заслугою тодішнього голови товариства інж. Слезака Степана, незрівняного організатора, повного енергії та підприємливості. Безустанними вправами й тренінгами підготовлялась завзято легкоатлетична секція до виступу на чергових Запоріжських Ігрищах. Пробою сил перед Ігрищами були „волосні легкоатлетичні змагання“, що відбулися 7. і 8. VI. Осяги цих змагань:

100 м. — Гоцький 12·8,
400 м. — „ 61'
110 м. плітки — 20·9
скок у височінь — Грещук 140·7
скок у довжінь — Олійник 4·77
3.000 м. — Климко 10·45·8

Запоріжські Ігрища мали відбутися в днях 26, 27 і 28. VI. Та падав дощ і змагання відбулися лише 26. VI. попол., що на них добули осяги:

100 м. — Дахнівський 12·5
куля — Козяк 10·315 (поза конк. 10·649 м.)
200 м. — Олійник 26·1,
скок в довжінь — Дахнівський 5·34,
400 м. — Олійник 63'
4 × 100 — „Україна“ 51·7'
3000 — Климко 10·58·8'

Ігрища перенесено на 11, 12 і 13. IX. 25. З „України“ стануло до змагань на цих ігрищах 16 змагунів, добуваючи осяги:

100 м. — Дохнівський 12·3
200 м. — „ 25·8,
800 м. — Климко 2·31·2,
1500 м. — „ 5,09·9,
3000 м. — „ 10·58·8,
5000 м. — Кордуба 20' 28.
скок в тору — Петріна 1·45 м.
скок в даль — Дахнівський 5·245 м.

куля — Козак 11'135 м.
диск — “ 27'65 м.
4 × 100 — „Україна“ 51'7

Сезон 1926 р. почала секція бігом навпростець на 2.500 м., дня 4. IV. До змагань стануло 17. змагунів. Перше місце займає Е. Жарський в часі 7'30"8, далі йдуть: Климко, Кордуба і ін. Заповіджено теж було на 11. IV. біг за лісом; однак він не відбувся з причини непогоди. Його не відложено, але влаштовано замість нього біг навпростець на 3000 м. та для молодиків (юніорів) на 2000 м., дня 18. IV. В бігу на 3000 м. перше місце добуває Боруевич І. в часі 11'45"5, (за ним добігають до мети: Жарський, Климко), а з молодиків (юніорів) перший добігає Бойко по часі 10'46".

23. V., в дні Українського Спортівця брала секція участь в бігу на 100 м., штафеті 4 × 100, штафеті 100 + 200, 400 + 800 м., бігу з плітками на 400 м. скоку жердкою, та метях ратищем, диском і кулею.

В одному сезоні відбувся 21. XI. біг навпростець на 3.000 м. у двох групах: легкоатлетичній групі та групі копунів. У першій групі заняли місця: Білик Євген в часі 15'30, 2) Борсук, 3) Мирош; в другій групі: 1) Кобзар 15'56, 2) Кордуба.

В 1927. р. легкоатлетична секція підупадає. Поза весняним бігом навпростець, тренінгами без змагань і осіннім бігом навпростець на 3.000 м. 2. X., ніяких виступів не було. Так само було й у 1928 р.

Аж чергового року, в 1929-ому, праця в легкоатле-

Старт до бігу на 100. м 1914 р.

тичній секції знову оживає: вправи й тренінги відбувалися обов'язково кожного тижня. Секція взяла участь в ювілейних змаганнях, що відбулися 21 і 22 IX. з нагоди 35-ліття „Сокола-Батька“. Стартувало до цих змагань із легкоатлетичної секції „України“ 6. змагунів, займаючи три перші місця в конкуренціях:

100 м. — Кобзар 12' (у передбігу 11'1 — український рекорд.)

200 м. — Рак Р.

ратище — Кобзар 37'80 м., та три другі місця в конкуренціях:

куля — Кобзар 10'20 м.

скок в довжінь — Кобзар 5'50 м.

„ у височінь — Рак Р. 1'56 м.

В 1930 році секцію переорганізовано. Головою секції став Рак Богдан. Секція ділилася на два відділи: мужеський і жіночий. Продовж цілого сезону відбулися правильні тренінги, 2 рази в тиждень. Одначе тому, що „Україна“ не належала до Українського Спортового Союзу, виступи секції обмежувались до товариських змагань у спортових грах і внутрішньо клубових легкоатлетичних змагань. В осінньому сезоні мужеська дружина відбиванки взяла участь в турнірі відбиванки Сокола, здобуваючи 3. місце.

Працю в 1931 р. почали бігом на впростоць 26. IV. на 3-х старчующих перший був Сліпко Володимир в часі 10'5"5' 2) Останенко Остап, 3) Фединяк Іван. Метою дальшої праці секцій в сезоні є підготовка до ювілейного свята 20-ліття товариства, що відбулося 20 і 21. VI. У святі тому стартували: жінки в бігу 60 м., меті ратищем і кулею, та скоку в далечінь, — а мужчини: в бігу на 100 м., 1500 м., скоку в далечінь і мет кулею. Крім цього взяли обі дружини (мужеська і жіноча) участь у відбиванці й кошівці.

Від 1932 р. діяльність легкоатлетичної секції припинюється.

Більшість членів секції вступила до Т-ва „Плаї“, де утворила спортову секцію.

Учасники змагань С. Т. „Україна“ в дужанні й підносі тягарів 1912 р.

ВАЖКОАТЛЕТИКА

Важкоатлетика (дужання й піднос тягарів) були вже в давнину відомими й найбільше поширеними родами спорту на Україні. Знали їх і вправляли вже княжі дружинники а опісля козаки. Дужання і боротьбу навкулачки (бокс) стрічаємо в побутових повістях з життя Запорозжців. Любило й плекало ті роди спорту наше дружинне й козацьке лицарство, бо в них найкраще увидатнювалася фізична справність, сила м'язів, сприт і відвага. Як в дужанні так і в змаганнях навкулачки мусить змагун виказати крім сили м'язів також особисту відвагу: він мусить сам, не шукаючи помочі в нікого, дати собі раду з противником і то швидко, бо цей наступає та вдаряє боляче!

По втраті козацтва перевелися на довгі часи й дужання та боротьба навкулачки. Щойно перед війною і по війні, під впливом інших народів починають відроджуватися у нас ті ділянки спорту, — але на жаль дуже повільно.

Маю вражіння, що зацікавлення важкоатлетикою передвоєнних членів як С. Т. „України“ так і Сокола Батька викликали виступи відомих атлетів братів Циганевичів. В часі їх виступів повстають важкоатлетичні секції при обидвох товариствах, що вправляють дужання й піднос тягарів. Про змагання, що їх влаштували секції, сьогодні — ізза браку точних записок годі докладно писати. Із записок проф. Гайдучка (тодішнього студента мед. — одного з основників й найдіяльнішого члена „України“) знаємо, що одні такі зма-

гання членів секції в дужанні й підносі тягарів відбулися 23. III. 1912 р.

В 1913 р. влаштувала важкоатлетична секція „України“ в днях 13, 14 і 15. III. змагання в дужанні й підносі тягарів за мистецтво галицької України. До змагань стануло з „України“ п'ятеро змагунів, а то: до підносу тягарів Кузьмич і Савчинський, а до дужання Довбенко, Карузам, Романович і Савчинський. Вислід змагань: піднос тягарів — одnorуч-зривом: Кузьмич 52 кг., Савчинський 50 кг. обіруч: Кузьмич 90 кг., Савчинський 90 кг.; разом — Кузьмич 142 кг. I місце, Савчинський 140 кг. II місце.

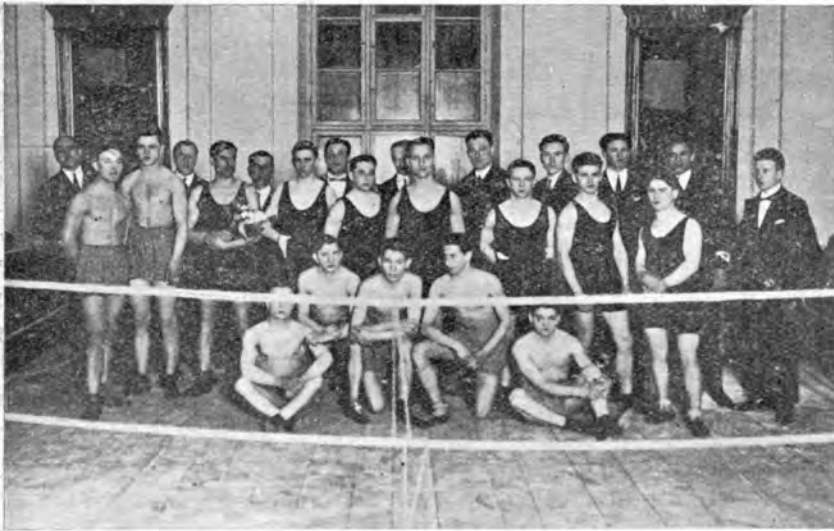
Як перед війною виступи братів Циганевичів, так по війні виступ Волинця і Богатирова викликали зацікавлення важкоатлетикою в українських львівських спортсменів. Тим разом важкоатлетична секція повстає при Соколі й Лузі. Одначе існування секції не було довге, бо по деякому часі праця в секціях припинилася. Згадую про секції тому, що в них вправляли й члени України.

БОКС

Осіною 1925 р. дістало Т-во „Україна“ від кружка „Р. Ш.“ ім. Шевченка. — завдяки інж. Слязакові Ст. — до-

Учасники змагань С. Т. „Україна“ в дужанні й підносі тягарів 1913 р.

Боксерські змагання в Народньому Домі у Львові 1926. р
„Україна” — І польський бокс-клуб Д. В.

мівку при вул. Супінського 21. (зі салею до вправ, салею засідань та канцелярію Т-ва). Це причинилось до оживлення Т-ва. При товаристві повстають нові секції, а між ними і боксерська секція. Почин до оснування цієї секції дали: інж. Слезак Степан та Козяк Юліян. Вправи відбувалися під проводом Ю. Козяка при доволі численній участі членів. Вибивались між ними: Бегей, Карло, Сич Тадей, Цимбала Роман, Білик Евген, Кобзар В., Горинь Юлій, Гавриш Евстахій та Березюк. По солідній підготовці улаштувала секція 2. II. 1926 р. клубові змагання. У висліді змагуни заняли місця: Бегей, Сич, Білик, Цимбала, Гавриш, Горинь, Березюк. Члени секції взяли теж опісля участь в спортовому вечорі, що його влаштувала в салі Лисенка спортова секція „Сокола-Батька“.

20. II. 1926 р. відбувся перший виступ українських боксерів у салі „Народнього Дому“; це були змагання з І. польським боксерським клубом „Д. В.“ Викликали вони широке зацікавлення серед спортових кругів Львова. Скінчилися ті змагання гарною перемогою молодих боксерів „України“. Хід змагань:

Цимбала („Укр.“)	виграв	із	Лотоцьким,
Білик	„	„	Лещуком,
Сич	„	„	Гутніком
Кобзар	„	„	вальковером
Беґей	„	„	„
Горинь	„	програв	зі Зборовским
Денис	„	„	„ Колодзейом

По скінченні боксерського сезону члени секції вправляли в легкоатлетичній секції, де користаючи зі зимової боксерської заправи досягали гарні висліди, як: Беґей у метях, Кобзар у копаному мячі, а Білик в бігах.

В новому сезоні товариство втратило домівку, а через те й змогу продовжувати працю в боксерській секції. Увага членів Т-ва зосереджується поволі головно на копаному мячі, та й інших родах спорту, а бокс і дужання втрачають чомусь популярність серед наших спортсменів. А шкода! Бо ніяка ділянка спорту, так, як бокс і дужання, не гартує в людині, крім сили й зручності, любов до боротьби і жажду перемоги над противником. А ці прикмети так нам потрібні!...

Секція ситківки:
грають Паліїв—Залозецький

Змагання на 20 км.
1929 р. Збірка перед
стартом.

О. Верхола

НАКОЛЕСНИЦТВО

Наколесництво, як спортова ділянка, стоїть ще у нас облогом. Поза спробами організації, та поза зорганізуванням якихсь змагань (і то при малій кількості учасників) праця не посунулася вперед. Здавалосьби, що причиною цього є досить високі ціни колес. Та по суті воно зовсім не так. Тільки відсутність енергійних, ініціативних одиниць, які зумілиб послідовно вести працю, є дійсною причиною нашої відсталости у цій ділянці.

Одною зі спроб вхопити наколесництво в організовані рямці, була „Секція Наколесників“ при С. Т. „Україна“.

Основниками секції були: Яримович Я., Ковалик Е., Сколодра Т., Костюк Е., Стахів Р. і Рак Б.

Перші сходи секції відбулися 10. V. 1928; два дні пізніше, 12. V. відбулася перша прогулька до Брухович (9 × 18 км.) при участі 4-ох членів (Яримович Я., Костюк Е., Ковалик Е. і Стефанівський Ю.).

Загальні Збори секції відбулися 16. V. на яких вибрано провід у складі: Дир. О. Радловський голова. Яримович Я. м-голова, Волошин Е. секретар, Ковалик Е. і Мороз Р. віділові.

Праця секції зосередилася на уряджуванні прогульок

та змагань. 20. V. відбулася прогулька до Стрия (75 × 150 км.), 25. V. дводенна прогулька до Крехова (60 × 120 км.), а 26. V. до Любіня вел. (35 × 70 км.).

Перші змагання улаштовано 30. V. на стрийській шосі на 20 км. Перше місце заняв Бачинський Сас Вол. в часі 44'6, дальші місця Ковалик Е., Мороз Р., Галуцак Е і Костюк Е.

Внутрішньо-клубові змагання відбулися 23. VII. на 30 і 10 км. на стрийській шосі. До перших стануло 5-ох змагунів — перший був Бачинський Сас В., до других 4-ох а перший був Стахів Р.

Після того порішено в часі ферій відбути більшу прогульку, що малаб на цілі — побіч познайомлення учасників з околицями краю — також пропаганду наколесництва. Така прогулька відбулася по шляху: Львів, Миколаїв, Стрий, Болехів, Долина, Калуш, Майдан, Станиславів, Богородчани, Надвірна, Делятин, Коломия, Городенка. Заліщики, Тлусте, Чортків, Галич, Жидачів, Миколаїв і Львів. Та на жаль увесь шлях переїхало лише двох учасників, а то Яримович Я. і Мороз Р. Решта погубилася по дорозі ізза невідготованості до таких зусиль, яких вимагає їзда колесом кілька-надцять днів підряд, на жаркому липневому сонці, що при-неволює часто відсвіжувати запарошене й мокре від поту смагле тіло холодною водою. Прогулька почалася 5. VII; тривала около 3 тижні на трасі около 1500 км.

В тому часі існувала секція наколесників при „Соколі“ в Станиславові і дня 18. VIII. улаштовано в Стрию спільну стрічу обох секцій.

Наближалася осінь, кінчився сезон й на закінчення рішено відбути кілька змагань. 15. IX. відбувся внутрішньо клубовий штафетний біг 3 × 15 км. 27. IX. змагання на 10 км. (стартувало 5-ох змагунів).

Дня 6. X. відбулися змагання за мандрівну чашу на трасі Львів-Миколаїв-Львів.

29. X. улаштовано ще прогульку до Янова (30 × 60 км).

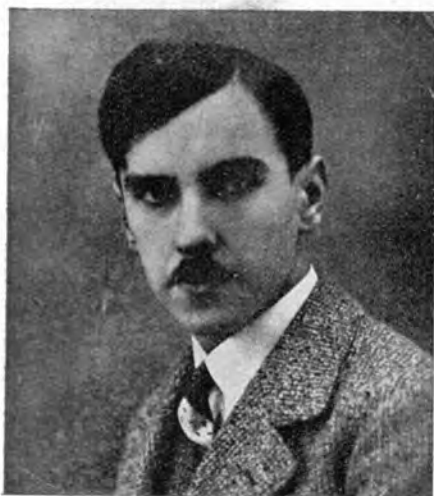
В домівці С. Т. „Україна“, грають: Інж. О. Расюта б. голова С. Т. „Україна“ в 1924 р. і В. Дзісь

Е. Чучман

ШАХИ

Шахи мають багато прихильників у спортовому світі. Гра в шахи — це умовий спорт. Гімнастика ума лежить також в програмі кожного спортсмена, а гра в шахи дає тут найкращий вислід. З одної сторони вона примушує думати інтензивно і якнайбільше докладно, з другої сторони ця тиха, німа боротьба впроблює орієнтаційний змісл, різьбить рішучість та завзяття. Все це корисно впливає на спортсмена і є йому в спортовому житті дуже потрібне.

При спортовому Т-ві „Україна“ зорганізувався осінню 1925. р. гурток молодих шахістів, що зчасом став шаховою секцією „України“. В довгі осінні та зимові вечори сходились шахісти в домівці Т-ва „Україна“ й творили українське шахове життя, цікавились всесвітніми турнірами, славними шахістами, — та самі пробували своїх сил. Виявилось, що в цьому молодому гуртку знаходяться справжні таланти, які можуть зайняти в шаховому світі поважне місце.

Шаховий мистець С. Попель

На перше місце вибивалися тоді Попель, Книш і Прокопович. Перший з них, С. Попель, що тоді мав уже за собою першенство в турнірі за мистецтво українських високих шкіл, пізнішими своїми успіхами (перше місце в загальному турнірі за мистецтво Львова в 1931.) не раз potwierдив високий позем своєї гри.

З метою більшої шахової пропаганди між старшим українським громадянством і молоддю, шахова секція „України“ розпочала в домівці Товариства дня 10. березня 1926. р. шаховий турнір за мистецтво Львова. До турніру зголосилося 27 учасників. Тодішній Голова Т-ва, п. Шлезак, коротко привітав учасників, пояснив задачу турніру й запропонував вибрати турнірову комісію. Провідником турніру вибрано В. Дзіся, а турніровими судьями Г. Терлецького й З. Книша.

Більша частина учасників — це молодь. Зпоміж старших громадян-шахістів взяли участь: радн. Барусевич (відомий тоді у Львові шахіст), д-р Мурович, інж. Васюта й ін. По двомісячній завзятій боротьбі, мистецтво добув С. Попель, що не програв ні одній партії. Друге місце здобув З. Книш, два дальші місця поділили радн. Барусевич і Прокопович, що осягнули рівну кількість пунктів. Пяте місце заняв д-р Мурович, шесте Б. Стефанович.

Слід зазначити, що зацікавлення турніром серед стар-

шого й молодшого громадянства, було велике. Домівка „України“ кожного вечора була переповнена учасниками й видавцями.

Також і в 1927. р. шахова секція „України“ улаштувала турнір за мистецтво Львова. В цьому турнірі взяло участь 15 змагунів. Вже від самого початку перед вели С. Попель і В. Ржондзістий, які разом прийшли до мети, маючи рівну кількість пунктів. Рішаюча партія дала перемогу першому з них. Третє місце здобув Прокопович, четверте Лісевич, п'яте радн. Барусевич.

Завданням шахової секції „України“ було якнайбільше поширювати гру в шахи не тільки у Львові, але також по цілій Галичині, та створити союз українських шахістів, щоб згуртувати тих наших грачів, що досі належали до чужих союзів і клубів.

Вже вкортці виконано намічені завдання. Вміло поведена пропаганда дала якнайкращі овочі. У кількох містах при спортових товариствах, потворнялися шахові секції, а шахова секція „України“ згуртувала найкращих львівських шахістів. Згодом перетворилася ця секція в самостійне, статутове товариство під назвою Товариство Українських Шахістів („Т. У. Ш.“), що в розгрівках за міжклубове мистецтво Львова, продовж кількох літ займало одно з чільних місць.

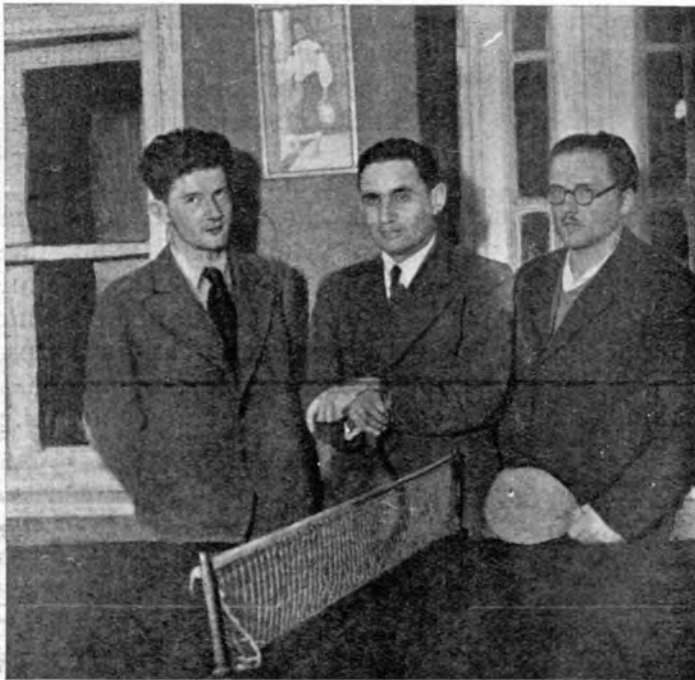
З повстанням самостійного шахового клубу Т. У. Ш., шахова секція „України“ обмежила свою діяльність назовні. Проявами її дальшого життя було кілька турнірів за мистецтво Товариства, в яких брали участь лиш члени Т-ва. Секція не улаштовувала вже більш загальних шахових імпрез, та це ніяк не змінить факту, що саме з нутра спортового Т-ва „Україна“ почалося українське шахове життя, що так гарно пізніше розвинулось в цілій Галичині.

Г. Терлецький

ПІНГ-ПОНГОВА СЕКЦІЯ

Пінг-понгова Секція С. Т. „Україна“ існує від 1930 р. та має 22 чинних „жонглерів“ білого мячика. Справді популярний „стук-пук“ грали внас ще до 1930 р., але перш за все довжезний збитий з грубих дощок стіл, що сильно минувся з покликанням, надавав тій симпатичні й грі дещо карикатурного вигляду. Щойно завдяки жертвенності п. дир. О. Левицького, секція одержала порядний правильний стіл, що улекшив працю секції.

Пінг-понгова Секція не належить до „Пінг-понгового Со-

Чільні члени пінг-понгової секції С. Т. „Україна“.

юзу“, тому змагання її з противниками поважної ступенюкової кляси мали характер неофіціальних товариських змагань. А всежтаки, деякі висліди вказують на неабиякі можливости поодиноких змагунів, що були грізними противниками навіть для першорядних львівських гравців.

Слід на тому місці згадати, що Львів репрезентує найкращу клясу стільної ситківки в Польщі, яка є країною Ерліха та Погорилеса.

Минулого року І. дружина розіграла ось-такі важніші змагання:

Україна — Сокіл IV (б. мистець У. С. С.) 4 : 2

Україна — Чорні 2 : 4 та 1 : 5

Україна — Спонід 2 : 4

Україна — Д. К. С. 1 : 5

Крім цих розіграла ще багато інших менше важних, які майже виграла.

До першої дружини належали змагуни: Воробець Вол., Мікльош Кар., Максимів Ром., Крушельницький Вол., Терлецький Гр., Ліщинський Юр., Вербинський Вол., Лісікевич А. Б. Сиротюк. Понад пересічний рівень вибились: Ліщинський Юр., Воробець та Максимів, а до них „доскочили“ Крушельницький, Мікльош, Терлецький та інші. Секція має цілі кадри молодих захоплених змагунів, що просто ночували би „на столі“.

Мирон Дуткевич

ТУРИСТИЧНО-КАЯКОВА СЕКЦІЯ (1931—1934 р.)

1931.

(Бубнище — Сивуля — Говерля — Коломия)

Свіжо спечені гімн. абсолюенти з рожевими гороскопами й важкими наплечниками виїхали ми 9. червня 1931. р. поїздом зі Львова до Болехова. Відсіль два випадки: на Бубнище й Ясну гору в Гошові і ми знову в поїзді до Брошнева. Дрезина позбувається нас в Підлютому. По невдалій ескападі в Горгани через Осмолоду (товариська „рада“ гранічерів — як найскоріше виноситися з пограничної полоси) прямуємо з Підлютого навмання на Високу. Чотирьох з нас вперше засмаковує безнадійних підходів навпростець дном бору, заваленого гнилими колодами й каменюками покритими зрадливим мохом. Наплечники щораз-то настирливіше починають пригадувати своє існування. Всетакі по кількох годинах ми на полонині. Висока витає нас правдивою гірською бурею і найпоганішою ніччу з усіх наших туристичних практик. До верху й схоронища мали ми ще яких 500 м. а тут нагло темно (год. 4:30 попол.) і буря з впертою громовицею. Гарно заповідається, а в мене на плечах солідний металевий казан! Дощ з величезним градом не щадить наших вух, ані облич. З важким трудом добились ми до тендітної будки. Всюди мокро, струями летється вода крізь діраву кривлю, на землі вище кісток болото. Перемоклі й простуджені мучимось безнадійно довгу ніч. Досвіта випогоджується. В нагороду за пакості ночі переживаємо гарний момент над дощевими хмаринцями; ми немов на малому острівці серед розбурханих хвиль океану, видно тільки синяву неба зі золотим сонцем. Кілька хвилини захоплення красою моменту вистарчає, щоби наш фото-цирулик спізнився з розкладанням апарату і не зловив на клішу цієї картини. Хмари розтаяли, повилазили довкруги інші верхи,

В дорозі з Дори до Ворохти

полонини й ліси, а ми холодним гірським ранком попрямували через Ігровище на Сивулю. Усюди сліди великої війни. Верх Сивулі (15. VI.) серед самого полудня у парний соняшній день, робить на нас могутнє вражіння. Тут наш технічний провідник губить усі карти (не ті до „бріджа“, але мапи) і тому ми манджаємо даліше навмання через Боррин, Зелену до Дори. Тура: Дора — Ворохта це вже заслужений відпочинок по тарапатах в Горґанах. Урізноманітнювали її хіба зміни завдань праці поодиноких членів нашої дружини. Щоденно змінювалися функції: диктатора, кухаря, казаняря (якого завданням було також кожне „Славайсу“), генерального помивача, ну й пятого маркіранта без теки. Крім того усі члени нашої „експедиції“ мали свої сталі заняття: Адаць — фотографіка, — Геньо Нр. I, — „політичний референт“ і незаводний зїдач спільного хліба. Геньо Нр. II. — спання і сталого набування, Мирон — сімулювання усіх можливих хоріб і хоробливого чищення берґштайґерів. Єдиний Місько-Москаль вдоволявся скромним життям карного члена нашої дружини при солідній консумції молока і т. п. живтиць. Говерлю уцасливили ми своєю добре засапаною візитою 21. VI. Перший добув захмаревий шпиль наш новий товариш, що прилучився до нас у Ворохті расовий кундель „Москаль“. Відсіль серед другої гірської бурі й солідної небесної купелі сходимо через Марішевську Би-стрцем до Черемоша. Снека заганяє нас раз-у-раз в холодну струю ріки аж до Криворівні. По кінцевій турі: Яворів—Косів—Яблонів—Коломия (останній етап ніччу) ми знов в поїзді і ранком 26. VI. у Львові. —

На вершку Сивулі 1931 р.

1932.

„1000 км. пішком“

(Львів—Говерля—Заліщики—Львів)

У 1932. році підготовлялися ми до прогульки майже конспіративно й вирушили незамітно, щоби більшим числом учасників не перетяжити прогулькового „тіла“, а саме, щоби у такій великій турі не втратила наша дружина на проворності й рухливості. А зорганізувати другу чи третю подібну групу на жаль не було кому. В слід за тим, не один бувби не згодився на умовини нашої мандрівки: усю дорогу рішили ми перебути виключно пішком.

Вистартували ми 5 липня 1932 року з Личакова через Погулянку на Глібовичі, Ходорів, Галич, Станиславів у Чорногорі. Ця малоінтересна частина нашої тури була лише чисто технічно-туристичною формальністю і заправою черевик, мязів ніг і легенів. Одинокий Дністер і Галич принесли декілька помітніших моментів. Переладовані наплечники з часом розлюкувалися зовсім вигідно на наших почорнілих від сонця і куряви плечах. Від Ямної починаємо стебнувати дрібними кроками верхи. Чвірник, Синяк, Добошанку, Хомяк. Між Явірником і Синяком находимо прегарну поляну над потічком, довкруги лісисті узбічча. В старому, що його покинули перед кількома роками рубачі, шаласі розгосподаровуємося і заживаємо розкішним, спокійним життям, без людей, без руху, без цивілізації. — Аж голод виганяє нас далі. 23. VII. ми на Говерлі. Перше своє завдання сповнили: звязали мережкою кроків Льва-Город з Княгинією наших гір і принесли їй привіт українських

Хребтом Черногори 1932 р.

спортовців Львова. І Говерля цим разом ввічливо усміхнулася сонцем, а здоровий подух полонин гладив приязно наші тіла і наповняв наші груди вдовіллям. Відсіль хребтом Черногори через Шпиці, досягаємо Попа Івана. Цей вже, як звичайно, холодний і похмурий. Сходимо на південь кордоном на Стіг. Гарний цей граничний вузол трьох держав (Чехословаччини, Румунії і Польщі). З усіх сторін несеться мелянхонійна пісонька сопілки нашого пастушка, куди не зійдеш, почувеш рідну мову. — Хребет Черногори оглядаємо з півдня. На усі боки розлогий, чарівний, гірський краєвид. Довго дивимося і мовчки сходимо даліше границею на клявзу Лостунь. Відсіль не відступаємо від Черемоша аж до самих Кут. По дорозі пемо цілющий Буркут, купаємося в холоднім Шибенім. Коротка зупинка в Жабю, скок на Писаний Камінь і ми на півметку нашої тури — в Ростоках. Завдяки гостинності симпатичної рідні місцевого пароха о. Гнатова, заживаємо кілька днів безтурботного вигідного байдакування у гарному тихому гуцульському селі над Черемошем. Все таки спокійний відпочинок не перешкоджує Вудьові спробувати ескапади на другий світ при активній допомозі дараб, каміння і енергійних хвиль Черемошу. На щастя, епільог цієї невеселої історії незвичайно веселій. Вудьо при усіх здібностях вродженого громадянина Личаківської дільниці, не дався легко „загнути“ провінціональній водиці і по кількох сальтах приліпився на румунський беріг Черемошу. Ще не встиг сарака трішки відзіпатися, як мусів

знову тікати, але вже бродом від нахабного румунського гранічера й приписово потрапили в руки польського. Скінчилося протоколом і гострою наганою за легковаження державних кордонів. Розпрацювавшись з Ростоками, минули ми могутні скелі Сокильського, Тюдів і Кути. Відсіль перетяли ми Покуття простою лінією через Кобаки, Джурів, Видинів, Русів до Городенки. По довшому побуті в горах вдарила на нас важка духота рівнин — крок стає отяжілий, лінєвий спека страшенна. — Відтинок Кути–Русів остане на все в історії наших мандрівок найпоганішим споминим з приводу психічного і фізичного заломання. Головну ролію відіграв тут голод. Найзвичайніський голод. Пошта в Кутах не принесла нам нічого. А останнього золотого пострадали ганебно в славних Кобаках... Невесело йшлося даліше. Аж у Русові у п. Стефаніків направили ми свій настрій і „лінію“. І тут почули з уст нашого письменника золоті слова: „хто має ноги, а немає розуму...“ Цілковито віджили ми в Городенці. І пошта привітливіша тут (дістали зі Львова гроші) і люди незлі. Поправило Покуття свою опінію в наших очах. Відвідали Серафінці, прополокали кости в Дністрі біля Городниці і почимчикували в Заліщики. Галицький Меран робить на нас назагал корисне вражіння. Гарний

захід сонця над Дністром у Добрівлянах і нічку мандруємо через Королівку до Борщова. Ця тура (Городенка—Заліщики—Борців) 62 км. в одній добі була рекордом в нашій прогульці. Борців і околицю покидаємо скоро. Товсте, Торське й ми знову на Дністрі. Спека тримає нас майже всю поворотну дорогу близько Дністра. Зачинається щораз краще йти. По дорозі оглядаємо цікаві руїни замку в Раківці. Незвиська, Олену, Миловання, Єзуїль і знову Галич. Кільометри щораз скоріше перебігають під нашими ногами; змучення зовсім устало; чуємося свіжо, здорово, немовби щойно почали мандрівку. Через Букачівці, Ходорів і Бібрку в дуже добрій формі доходимо 31. VIII. до Львова. Моральне вдоволення незатерте. Переміряли більше як 900 км. і що найважливіше — амбіцією і впертістю видержали усю туру ногами. Ні одного метра не переїхали, хоча нераз була велика покуса. Чорні мов мурини ходили ми оглушені гамором міста й дивувалися порожнечі на наших плечах, які мали час звикнути за 8 тижнів, до пересічно 20—25 км. тягару.

1933.

(човном на Полісся)

Лист одного з учасників прогульки

Дорогий! — Цікавить тебе, як ми мандруємо без тебе і твоєї куховарської штуки. Впевняю тебе, що кашу перепалюємо так само, як і ти. — Про нашу епопею можна би писати багато; купа цікавих вражінь, нові обставини погляди й нові роди людей. — Для правобережних, лівобережні це хахли з Польщі, а відворотно — це кацапи з Волині. До себе відносяться досить ворожо, але тільки старші, бо молоді ні — напевно ні. — Нічку перекидає якась мара нащ човен на другий бік Буга. Наші доходження вияснили справу тільки з грубша, бо нерозвязаною лишилась для нас загадка, як „холмські хахли“ вертаються від гарних волинянок,

Хід нашої мандрівки ось такий:

В Камінці Струміловій стали ми перед ділемою; каюкчи човен. Вибрали човен — звуть його тут крипою, — каюккрипка — двовесельний, сухий і просторий за 22 зл.

В неділю (16. VII.) рано — не так рано — були ми вже на воді. Попали на добру руку. Вода по повені висока, кілька метрів понад нормальний рівень. На деревах, мов

Над Бугом 1933 р.

зрілі овочі — коти, гуси, а навіть товсті пацюки. — Нема мільн, тільки клятї линви поромів, раз у воді, раз кільканадцять цм. над водою даються нам сильно взнаки.

Першого дня зробили ми тільки 18 км. розташовуючи багажі по крині. Погода чудова й настрій теж. Співаємо і страшимо дикі качки, доводячи численних рибалок до розпуки. Другого дня 31 км. до Кристинополя. Дальша тура Скоморохи — 22 км. Відсіть ми вже старі морські вовки і не даємось так легко переганяти каюкам. — Чергового дня 62 км. до Сліпча, це перша тура на Волині. — В Орлові оглядаємо руїни замку. В Устелузі перебуваємо 3 дні у гостинного п. Щербатюка. Звідси робимо випади до Володимира і в околичні села, та наладжуємо вильця до весел...

На Поліссі 1933 р.

Вже тиждень товчемося по Бугі. Робимо пересічно ок. 30 км. денно. Часто здержуємося й до пізної ночі дискутуємо з нашими однодневними господарями. Всі дуже гостинні, хоч невідразу приймають нас радо. Мають вони оправданий страх перед всякими „подорожними“, що поодинокі й більшими гуртами мандрують від села до села, а село має обов'язок їх кормити і давати їм нічліг. З вдячності крадуть, що понаде під руки, часом побіють або й підпалять. Де йдуть і звідки? Переважно з Вильна на Поморє по працю, але чому якраз через Волинь то лиш Бог знає.

Сонце пече, як вогонь, раз у раз скачемо у воду — Нині вечером будемо в Бересті.

Буг — що торкається емоційно-спортової і туристичної сторінки, крім першого відтинка Камінка Струм.-Кристоніль, — мало цікавий. Малий стан води. До Сокаля урегульований в довгі прості алеї, далі крутить, творить озера каблукі — не спішиться до моря. Що, одначе, торкається мистецько-оптичної сторінки — Буг дуже цікавий. З одної сторони височезний беріг з тисячами гнізд ластівок і ос. Час від часу підмита стіна паде з лопотом у воду, другий беріг — усе пляжі, з теплим піском, а далі дїброви й соснові ліси. У віддалі видні містечка й сині копули бань церков. Багато вражіннь, тож справді варта туди їхати.

Життя дуже дешеве. Добрий харч на день коштує нас по 27 гр. на одного.

Завтра пускаємося на червоні, такі як кров червоні, води Мухавця. Далі канал, а далі — далі країна ненуфарів: Припять і Пинськ.

здоровлю щиро А.

Каюки на Верешіці

Плян з Пинськом не вдався з причин метеорологічних і матеріальних. Мандрівка скінчилася в Кобрині 3. VIII 933. Тривала 21 днів, з того непогоди було 2 дні.

Тура	км.	днів	увага
Львів—Кам. Струм.	39	2	пішком
Кам. Стрм.—Устелуч	171	5	човном
Устелуч (Володимир)	—	3	відпочинок
Устелуч—Мухавець	235	8	човном
Мухавець—Кобринь	66	2	”
Кобринь—Львів	—	1	залізницею
Разом:	511 км.	21 днів	

1934

(Каюками Львів—Заліщики—Львів)

Шість днів і шість ночей заклинали ми усіми відомими способами клятущу слоту і шість діб лляв дощ як з цебра. Дорогий час наших відпусток летів стрімголов. У висліді ми визвали погоду на двобій. 7. липня 1934, серед непроглядної зливи, поманджали ми вулицями Львова з каюками на головний двірець. Прохожі стрічали нас усмішками. Одні казали: ідіоти, другі: варіяти, а інші тільки раменами здвигали. В Каміноброді ми висіли з поїзду. Потихеньки, немов скрадаючись перед клятими хмарищами, що на хвилинку прищухли, рушили ми Верешницею в дорогу. Але довго не треба було ждати на новий дощ, який хрестив нас до самого Городка. Водна туристика в повнім значінні (зі споду й згори мокро). — Але ми таки поставили на своєму. Дощ вилився увесь і вже майже не зачінався з нами до кінця прогульки. По цій зливі рівень води сильно піднісся, що нам гарно сприяло. З нашої чвірки *) двох вперше мали в руках весла. Тому й весело було й мокро нераз. — Але з часом освоїлися з веслуванням і почалася розкішна мандрівка серед гарної соняшної купелі. Цікаві жаби нераз відвідували наші каюки частими сальтами з вузьких берегів Верешниці. Місця в каюках були I. і II. кляси. I. кляса ззаду; вигідніше і маркірація у веслуванні. — Також один каюк „Орлик“ — леґонький і поворотний, був противенством до другого важкого „Festina lente“. — Місцями ми щоденно змінювалися. На

*) Лісікевич А., Вежбінський В., Левицький М. і Дуткевич М.

останньому етапі зробили ми регати „a la Oxford — Cambridge“
Переміг важкий „Festina lente“, який 9. VII. переможно вплив
на Дністер. Відпочинок; весла спочили; вода тихо несе нас,
вітрець лопоче бадьорими червоно-чорними прапорцями
клубу. Здається в безконечність плилиби так. Або прина-
менше до Чорного Моря. А тут кордони... Рівень води ви-
сокий. Гірські допливи прискорюють біг Дністра, який з часом
лінивішає. Від Нижнева починаються мальовничі береги.
Дністер спокійний, тихий, глибокий, вється попри стрімкі
кручі. Ми й не зчуналися, як виринув перед нами залі-
щицький міст, кінець нашої прогульки.

Нагороди й відзначення

СТАТИСТИЧНА ЧАСТИНА

ВИКАЗ ГОЛОВ С. Т. „УКРАЇНА“

(1911—1936 р.).

- Васюта О. інж., (1924 р.).
Дорожинський Г. (1913 р.).
Зелений А. (1912. 1914 р.).
Зимак П. (1921 до березня 1923 р.).
Лазорко М. дир., (1928—1932 р.).
Левицький О. дир., урядуючий містоголова (1936 р.).
Лісевич Л. (від 6. V.—6. X. 1925 р.).
Нагірний Е. дир., (1931—1936 р.).
Савчак Ю. др., (1927 р.).
Слезак С. інж., (1925 до 26. V. і від 6. X. до кінця 1924 і 1926 р.).
Франко Т. проф., (від березня до кінця 1923 р.).
Яворський М. (1911 р.).

ВИКАЗ ЧЛЕНІВ ВИДІЛУ С. Т. „УКРАЇНА“

(1911—1936 р.).

На цьому місці слід вияснити численні браки й недотягнення, що їх находимо й в таблиці змагань, як і у виказі членів виділу й змагунів. Причиною тут брак архівів Товариства, які загинули з причин від Т-ва незалежних. Тому теж при опрацьовуванні цих ділянок приходилося користати виключно із записок сторонніх людей та нотаток преси, які очевидно не могли бути докладні та освітлювати цілість праці й життя Товариства.

М. Б.

Бирчак Е. (1927—34 р.).	Вербівський С. (1935—36 р.).
Білинський Т. (1912 р.).	Верхола О. (1923—32 і 36 р.).
Білоостоцький Т. (1931 р.).	Витвицький (1935 р.).
о. Блозовський М. (1935 р.).	Войтович М. Др. (1931 р.).
Бутель М. Мгр. (1936 р.).	Велошиновський С. Дир. (1934 до 35 р.).
Васильків (1933 і 35 р.).	Гайдучок Ст. Проф. (1911—14 і 22—23 р.).
Вахнянин Д. (1911 р.).	
Вербицький М. (1924 р.).	

- Гасман І. (1911—14 р.).
 Гевак Дир. (1934 р.).
 Гірківна М. (1926 р.).
 Гладішовський Дир. (1927 р.).
 Глушевський Ю. (1933—36 р.).
 Грицак І. (1929 р.).
 Денис В. (1936 р.).
 Дицьо Р. Мгр. (1927 р.).
 Довбенко О. (1912 р.).
 Дума З. (1912—13 р.).
 Дуткевич М. (1932 р.).
 Жарський Е. (1925 р.).
 Зелений А. (1911—14 р.).
 Капуста М. Инж. (1930 р.).
 Карпа І. (1925 р.).
 Ковалисько А. Проф. (1928—
 32 р.).
 Ковалів М. (1935—36 р.).
 Конашевич С. (1931—36 р.).
 Королик С. (1912—14 р.).
 Косаревич В. (1911—14 р.).
 Костенький В. (1911 р.).
 Костик О. Дир. (1932 р.).
 Кубішин М. (1936 р.).
 Кудрик В. (1928 р.).
 Курилко О. (1933—34 р.).
 Ластовецький Р. (1922—26,
 30—33 р.).
 Левицький О. Дир. (1934—
 36 р.).
 Литвин (1922—23 р.).
 Лісевич Л. (1924—26 і 32 р.).
 Лісевич (1936 р.).
 Літинський (1926 р.).
 Ломага Ю. (1934 р.).
 Лужняк М. (1935 р.).
 Лунь В. (1930 р.).
 Лучаківський Г. (1911—14,
 21—22 р.).
 Мартинець Т. (1929 р.).
 Матіншен Др. (1921—23 р.).
 Микетин (1935 р.).
 Мулькевич К. (1926 р.).
 Мурський К. (1926 р.).
 Нагірний Е. Дир. (1931—36 р.).
 Назар В. (1932—35 р.).
 Носковський Р. (1911—14 р.).
 Олексин І. (1925 р.).
 Оприсківна І. (1926 р.).
 Охримович З. Инж. (1933—
 36 р.).
 Пазуняк В. (1936 р.).
 Паліїв В. (1911—14 р.).
 Паліїв Д. (1921—23 р.).
 Панчак І. (1922—26 р.).
 Пасіка (1922—25 р.).
 Перфецький (1913—14 р.).
 Попель О. (1931 р.).
 Радловський О. Дир. (1929—
 32 р.).
 Рак Б. (1929—30 р.).
 Решетилоч (1921—25 р.).
 Свірський І. Инж. (1936 р.).
 Сокальський І. (1925 р.).
 Стефанович Б. (1930 р.).
 Стоцький В. (1911, 21—27 р.).
 Терлецький Гр. (1927—28,
 32—36 р.).
 Угрин (1935 р.).
 Федів І. Др. (1930—31 р.).
 Филинович Дир. (1934—36 р.).
 Федушко (1935—36 р.).
 Франко Т. Проф. (1921—
 26 р.).
 Цибульський (1924—25 р.).
 Черник Ф. (1913—14 р.).
 Чучман Е. Дир. (1926—36 р.).
 Шепарович Л. (1932 р.).
 Шепарович Ю. Дир. (1926 р.).

ВИКАЗ ЗМАГУНІВ СЕКЦІЇ КОПАНОГО МЯЧА

С. Т. „УКРАЇНА“ (1911—1936 р.).

Андрійчук А. (1935 р.).	Зелений А. (1911—14 р.).
Барусевич І. (1923—27 р.).	Зелінський (1935 р.).
Бачинський (1925 р.).	Змий (1922 р.).
Бедрило (1923 р.).	Іванець (1913 р.).
Бирчак С. (1924—27 р.).	Йойко В. (1924—28 р.).
Біда В. (1927 р.).	Калецький Б. (1931 р.).
Бізанц І. (1922—24 р.).	Калецький Р. (1928 р.).
Богонос В. (1911—14 р.).	Карна І. (1925 р.).
Борсук С. (1926—32 р.).	Качмарський В. (1913 до
Босий В. (1935—36 р.).	1914 р.).
Брайтмаєр І. (1924—25 р.).	Кінер З. (1922—1925 р.).
Брайтмаєр В. (1924—25р.).	Кіцила К. (1932—34 р.).
Бубела П. (1935 р.).	Коляса (1922 р.).
Бутель В. (1926—35 р.).	Кобзар В. (1923—31 р.).
Вахнянин Д. (1911—14 р.).	Конашевич С. (1921—25 р.).
Верхола О. (1923—26 р.).	Кордуба Е. (1925—27 р.).
Вішка П. (1936 р.).	Королик С. (1911—14, 22 р.).
Вовк В. (1932—33 р.).	Косаревич В. (1911—14 р.).
Воробець В. (1927—36 р.).	Кошло І. (1933 р.).
Гайдучок С. (1911 р.).	Кравський (1933—36 р.).
Гамулець І. (1931 р.).	Крушельницький В. (1932—
Гнатів (1922—23 р.).	35 р.).
Голдун (1924 р.).	Кукіч (1924 р.).
Гошовський М. (1935—36 р.).	Калка (1922—23 р.).
Грещук В. (1925—32 р.).	Лапчук В. (1932—34 р.).
Гринцишин (1913—14 р.).	Лешкий (1925 р.).
Гусаківський (1913—14 р.).	Ліщинський Л. (1913—14 р.).
Гуцул Р. (1934—36 р.).	Ліщинський С. (1913—14 р.).
Гіба М. (1922—26 р.).	Лисик В. (1914—25 і 29—
Гофрик (1932 р.).	36 р.).
Дахнівський Д. (1922—27 р.).	Литвин (1922 р.).
Дзісь В. (1924—25 р.).	Лучаківський Г. (1911—14 р.).
Дицьо Р. (1923—32 р.).	Магоцький В. (1930—33 р.).
Доконалий П. (1913 р.).	Магоцький С. (1928—36 р.).
Еліашевський Г. Др. (1925 р.).	Мадяр (1925 р.).
Жарський Е. (1925 р.).	Мазурак (1925 р.).
Жук П. (1928—29 р.).	Максимів В. (1932—34 р.).
Завадівський В. (1936 р.).	Малюха В. (1936 р.).

- Мацюрак К. (1911—14 р.).
 Мисак В. (1922 р.).
 Микетин Л. (1935 р.).
 Микетин Т. (1933—35 р.).
 Мілер (1924 р.).
 Мікльош К. (1932—36 р.).
 Миськів О. (1932—34 р.).
 Мурський К. (1922—29 і 32 р.).
 Нідергофер К. (1924—25 р.).
 Новицький О. (1929—30 р.).
 Олійник Ю. (1932—36 р.).
 Ольховий В. (1912—14 р.).
 Оприск П. (1922—27 р.).
 Охримович М. (1928 р.).
 Пазуняк Р. (1936 р.).
 Пазуняк С. (1924 р.).
 Палій В. (1913 р.).
 Палій Д. (1921—1922 р.).
 Перфецький О. (1913—14 р.).
 Петрів О. (1926—32 і 36 р.).
 Підлісецький Л. (1930—36 р.).
 Полуситок В. (1932 р.).
 Полянський І. (1929 р.).
 Попель (1932 р.).
 Процишин Ж. (1922—25 р.).
 Рак Р. (1927—29 і 30 р.).
 Ревера В. (1924—31 р.).
 Савка (1922 р.).
 Сасик (1928 р.).
 Сиротюк Б. (1934—36 р.).
 Сич Т. (1925—32 р.).
 Сіль В. (1935 р.).
 Снілик М. (1925 р.).
 Скoviра (1924 р.).
 Скоцень Ол. (1935—36 р.).
 Скоцень Ос. (1935—36 р.).
 Скрегота Р. (1928—35 р.).
 Стоцький В. (1921—23 р.).
 Суханський (1922 р.).
 Сушко (1933 р.).
 Телішевський Др. (1922 р.).
 Терлецький Гр. (1923—31 р.).
 Терлецький (1922—23 р.).
 Труш М. (1922—32 р.).
 Трушанко І. (1911—14 р.).
 Тютюник (1925 р.).
 Фльорко Ю. (1928—29 р.).
 Цимбала Г. (1932—34 р.).
 Цимбала Р. (1926—36 р.).
 Черник Ф. (1913—14 р.).
 Чиж І. (1923 р.).
 Чорній Е. (1922—24 р.).
 Чорній Р. (1922—26 р.).
 Чорній Т. (1922—23 р.).
 Юрків (1922 р.).
 Юськевич (1933—35 р.).
 Якимів Т. (1933—35 р.).
 Ярославський (1924 р.).
 Яцкевич (1934—35 р.).
 Королик І. (1921—22 р.).

ВИКАЗ ЗМАГУНІВ СЕКЦІЇ ГАКІВКИ НА ЛЕДІ

	1930	1930-1	1931-2	1932-3	1933-4	1934-5	1935-6
Скрипій	1	2	3	4	5	6	7
Ліщинський	1	2	3	4	5	6	7
Дицьо І.	1	2	3	4	5	6	7
Лисик		1	2	3	4	5	6
Труш І.	1	2	3	4	5		
Труш ІІ.		1	2	3	4		
Грещук	1	2					
Петрів	1	2					
Гофрик	1	2	3	4			
Кобзар	1	2					
Дмитерко	1	2	3	4			
Мороз	1						
Ліщинський ІІ.		1				2	
Шиналь			1	2	3		
Корейба			1				
Магальяс				1	2	3	4
Бучацький						1	2
Маринець						1	2
Марковський						1	2
Бубела І.						1	2
Бубела ІІ.							1
Дицьо ІІ.						1	2
Проць							1
Завадівський						1	2
Цимбалістий							1
Дицьо ІІІ.							1
Калинюк							1
Макогін							1

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОЛОВНІШИХ ДАНИХ З КАСОВИХ ЗВІТІВ*)

Рік	Число членів	Членські вкладки		Імпрези		Жертви				Довги:	
						осіб приватних		установ			
1930	брак звітів	731	50	12.212	14	2.087	—	70	—	1.317	20
1931	брак звітів	675	50	7.541	33	571	55	671	64	3.632	90
1932	83	697	—	4.324	91	293	—	728	—	4.255	20
1933	150	1,451	80	4.706	12	567	—	442	—	3.165	07
1934	230	1,403	17	5.646	87	739	09	70	—	2.246	02
1935	242	1,061	50	4.372	88	2.092	87	235	—	922	22

*) З причини браку касових книг до 1930 р. нотуємо замкнення тільки за останніх 6 літ.

М'ЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ І. ДРУЖИНИ С. Т. „УКРАЇНА“
(1911—1936 р.)

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
1911 р.				
15. X.	У. С. К. (Львів)			1:2
22. X.	Чеський Тім (Львів)	5:2		
8. X.	Чорні І. Б. (Львів)			0:5
	разом	5:2		1:7
	Змагань 3, виграно: 1, реміс: 0, програно: 2, відношення воріт: 6:9			
1912 р.				
2. VI.	Сянова Чайка (Перемишль)		2:2	
	разом		2:2	
	Змагань 1, виграно: 0, реміс: 1, програно: 0, відношення воріт 2:2. Про інші змагання брак даних			
1913 р.				
13. IV.	Гасмонеа (Львів)		2:2	
20. IV.	Погонь (Львів)			1:3
18. V.	Чорні (Львів)		2:2	
	разом		4:4	
	Змагань 3, виграно: 0, реміс: 2, програно: 1, відношення воріт: 5:7. Про інші змагання брак даних			
1914 р.				
7. VI.	Поділля (Тернопіль)	4:1		
14. VI.	Сянова Чайка (Перемишль)	4:0		
17. VI.	У. С. К. (Львів)			0:4
	разом	8:1		0:4
	Змагань 3, виграно: 2, реміс: 0, програно: 1, відношення воріт: 8:5. Про інші змагання брак даних			

1915—1920 р. — війна

Про змагання в 1921 р. брак даних, в кожному разі змагання в цьому році мали радше характер тренінговий.

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
1922 р.				
23. IV.	Україна II.			1:6
28. V.	Лябор (Перемишль)	3:2		
4. VI.	Ютшенка (Львів)	4:3		
11. VI.	Поділля (Тернопіль)	2:0		
24. VI.	Україна II.	9:1		
23. VII.	Поділля (Тернопіль)		1:1	
8. IX.	Одвет (Львів)	7:0		
24. IX.	Одвет (Львів)	3:0		
8. X.	Скала (Стрий)	4:3		
	разом	32:9	1:1	1:6
	Змагань 9, виграно: 7, реміс: 1, програно: 1, відношення воріт: 34:16.			
1923 р.				
20. V.	Беркут (Перемишль)		1:1	
18. VIII.	Гашахт (Сокаль)	5:2		
19. VIII.	У. С. К. (Сокаль)	5:0		
28. VIII.	Мета (Львів)	8:0		
7. IX.	З. З. К. (Львів)		2:2	
15. IX.	Русалка (Львів)	9:1		
22. IX.	VI. Округ (Львів)	3:1		
7. X.	Українські Середні Школи (Львів)	6:2		
14. X.	Віс (Львів)	4:1		
21. X.	VI. Округ		1:1	
27. X.	Віс (Львів)	3:2		
	разом	43:9	4:4	
	Змагань, 12, виграно: 9, реміс: 3, програно: 0, відношення воріт: 47:13			
1924 р.				
28. IV.	VI. Округ (Львів)	4:2		
4. V.	Буйтур (Станиславів)			0:4
11. V.	Беркут (Перемишль)	2:0		
18. V.	Русалка (Львів)	6:1		
25. V.	Буй-тур (Станиславів)	5:1		
1. VI.	Беркут (Перемишль)	8:3		
5. VI.	Буй-тур (Станиславів)	3:0		

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
14. VI.	Русалка (Львів)	11:0		
6 VII.	VI. Округ (Львів)			1:3
20. VII.	Підгір'я (Дрогобич)	9:0		
10. VIII.	Січ	7:1		
24. VIII.	Пролом (Сокаль)	5:1		
31. VIII.	Буй-тур (Станиславів)	7:3		
7. IX.	Русалка (Львів)	5:1		
11. IX.	Корона (Львів)	6:0		
14. IX.	Край	7:1		
28. IX.	Львовія	2:0		
29. IX.	Зоря (Львів)			4:5
5. X.	Зоря (Львів)			2:3
12. X.	Підгір'я (Дрогобич)	12:0		
19. X.	Поділля (Тернопіль)	2:0		
26. X.	VI. Округ (Львів)	1:0		
	разом	102:14		7:15
	Змагань 22, виграно: 18, реміс: 0, програно: 4, відношення воріт: 109:29			
	1925 р.			
10. V.	Поділля (Тернопіль)	3:1		
24. V.	Буй-тур (Станиславів)	2:1		
7. VI.	Зоря (Львів)	4:1		
28. VI.	Довбуш (Чернівці)		2:2	
29. VI.	Довбуш (Чернівці)			1:6
12. VII.	Беркут (Перемишль)			1:4
2. VIII.	Зоря (Львів)			0:1
16. VIII.	Сокіл IV. (Львів)	2:0		
23. VIII.	Мета (Львів)	12:0		
6. IX.	Сокіл (Коломия)	5:0		
13. IX.	Русалка (Львів)	6:1		
21. IX.	Гасмонеа (Львів)			1:4
27. IX.	Беркут (Перемишль)			1:2
18. X.	Русалка (Львів)			4:6
25. X.	Сокіл IV. (Львів)	4:1		
	разом	38:5	2:2	8:23
	Змагань 15, виграно: 8, реміс: 1, програно: 6, відношення воріт: 48:30.			

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	ремис.	прогр.
1926 р.				
23. V.	Русалка (Львів)			2:4
9. VI.	Аматори (Львів)	4:3		
21. VI.	Беркут (Перемишль)	1:0		
26. VI.	У. С. Т. (Краків)	4:0		
27. VI.	У. С. Т. (Краків)	3:1		
7. VII.	Богун (Львів)	7:1		
11. VII.	Погонь (Стрий)	6:4		
12. VII.	Скала (Стрий)		4:4	
7. VIII.	Аматори (Львів)	4:0		
24. VIII.	Гураган (Львів)	5:2		
	Варта (Львів)	4:1		
11. IX.	Стшелєц (Львів)	7:3		
18. IX.	Богун (Львів)	2:0		
19. IX.	Беркут (Перемишль)	7:1		
1. X.	Стшелєц (Львів)	10:0		
3. X.	Українські Середні Школи (Львів)	4:2		
8. X.	Львовянка	7:4		
7. XI.	Спарта (Львів)			0:4
14. XI.	Львовянка	6:0		
20. XI.	Університет (Львів)	4:1		
28. XI.	Україна II. (Львів)	3:2		
	разом	88:25	4:4	2:8
	Змагань 21, виграно: 18, ремис: 1, програно: 2, відношення воріт: 94:37.			
1927 р.				
13. III.	Спарта (Львів)			1:2
20. III.	Гасмонеа (Львів)			2:3
27. III.	А. З. С. (Львів)	4:3		
2. IV.	Металь (Львів)	5:1		
17. IV.	Богун (Львів)	6:2		
24. IV.	Лехія (Львів)			1:6
25. IV.	Лехія (Львів)			2:6
1. V.	Богун (Львів)		2:2	
8. V.	Погонь (Стрий)	3:2		
22. V.	Скала (Стрий)	9:0		
28. V.	Русь (Ужгород)		3:3	

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
29. V.	Русь (Ужгород)		3:3	
26. VI.	Спарта (Львів)			1:3
6. VII.	Погонь (III. і IV, комбін. Львів)	7:0		
17. VII.	Ютшенка (Львів)	5:0		
30. VII.	Бар-Кохба (Львів)	8:4		
19. VIII.	Зоря (Львів)	7:1		
21. VIII.	Сокіл IV (Львів)	12:0		
27. VIII.	Поділля (Тернопіль)	4:2		
4. IX.	Лехія (Львів)		1:1	
10. IX.	Ж. К. С. (Золочів)		3:3	
11. IX.	Єгуда (Тернопіль)	3:1		
21. IX.	Гасмонея (Львів)			0:4
9. X.	Беркут (Перемишль)	3:1		
11. X.	Ютшенка (Львів)		2:2	
15. X.	Чорні (Львів)			1:4
	разом	76:17	14:14	8:27
	Змагань 26, виграно: 13, реміс: 6, програно: 7, відношення воріт 98:58.			
	1928 р.			
25. III.	Спарта (Львів)	4:3		
1. IV.	Гасмонея (Львів)			3:5
8. IV.	Яніна (Золочів)			2:5
9. IV.	Яніна (Золочів)			1:2
22. IV.	Ревера (Станиславів)			0:10
29. IV.	Екран (Львів)	3:1		
6. V.	Погонь І. Б. (Львів)	3:2		
13. V.	Чорні (Львів)			1:8
20. V.	Погонь (Стрий)			3:5
27. V.	Спарта (Львів)	3:2		
28. V.	Лехія (Львів)			0:3
3. VI.	Погонь І. Б. (Львів)			3:4
7. VI.	Лехія (Львів)			2:3
10. VI.	Погонь (Стрий)	3:2		
17. VI.	Ревера (Станиславів)			1:3
24. VI.	Екран (Львів)	5:2		
29. VI.	Світезь (Львів)	4:1		
1. VII.	Лехія (Львів)			1:5

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
12. VII.	Гасмоня (Львів)			2:3
21. VII.	Зеніт (Львів)	8:3		
4. VIII.	Кадімаг (Борислав)	9:1		
5. VIII.	Ропник (Борислав)	12:3		
25. VIII.	Рекорд (Львів)	7:0		
2. IX.	Польонія (Перемишль)			1:3
9. IX.	Сокіл (Дрогобич)	6:5		
16. IX.	Польонія (Перемишль)			2:4
23. IX.	Лехія (Львів)			5:6
29. IX.	Світезь (Львів)			1:3
30. IX.	Білий Орел			1:2
7. X.	Корона (Самбір)		2:2	
14. X.	А. З. С. (Львів)	5:2		
21. X.	Бялі (Львів)	5:1		
	разом	77:28	2:2	29:74
	Змагань 32, виграно: 14, реміс: 1, програно: 17, відношення воріт: 108:104.			
	1929 р.			
11. IV.	Світезь (Львів)	8:2		
14. IV.	Гасмоня (Львів)		2:2	
21. IV.	Погонь І. Б. (Львів)	1:0		
28. IV.	Чорні (Львів)			2:5
3. V.	Гакоаг		2:2	
9. V.	Ревера (Станиславів)			0:3
20. V.	Погонь (Стрий)			2:3
26. V.	Світезь (Львів)	4:2		
30. V.	Лехія (Львів)			1:5
2. VI.	Польонія (Перемишль)			0:2
9. VI.	Чорні І. Б. (Львів)	3:2		
16. VI.	Гакоаг (Станиславів)	4:0		
30. VI.	Погонь (Стрий)	6:1		
7. VII.	Лехія (Львів)		1:1	
14. VII.	Ревера (Станиславів)	6:1		
21. VII.	Чорні І. Б. (Львів)	5:3		
28. VII.	Погонь (Ліга — Львів)	6:2		
3. VIII.	Сокіл (Рівне)		1:1	
4. VIII.	Гасмоня (Рівне)	1:0		

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
15. VIII.	Гасмоня (Львів)		2:2	
18. VIII.	П. К. С. (Катовиці)			2:3
24. VIII.	Гакоаг (Станиславів)	3:1		
25. VIII.	Станиславовія	5:3		
1. IX.	Погонь І. Б. (Львів)			2:3
8. IX.	Польонія (Перемишль)	4:1		
15. IX.	Чорні (Львів)			0:5
24. IX.	Світезь (Львів)		3:3	
6. X.	Погонь (Ліга — Львів)			1:8
20. X.	Віс (Львів)	3:2		
3. XI.	Гасмоня (Львів)	2:1		
1. XII.	Чорні (Львів)			1:3
	разом	61:21	11:11	11:40
	Змагань 31, виграно: 15, реміс: 6. програно: 10, відношення воріт: 83:72.			
	1930 р.			
23. III.	Погонь (Львів)			1:5
30. III.	Чорні І. Б. (Львів)	4:1		
6. IV.	Світезь (Львів)	6:1		
13. IV.	Яніна (Золочів)	1:0		
21. IV.	Чорні (Львів)			1:4
27. IV.	Погонь І. Б. (Львів)			1:3
4. V.	Ресовія (Ряшів)		1:1	
11. V.	Віс (Львів)	2:1		
18. V.	Польонія (Перемишль)		2:2	
25. V.	Чорні (Львів)		1:1	
29. V.	Чорні І. Б. (Львів)		2:2	
1. VI.	Гасмоня (Львів)	1:0		
19. VI.	Погонь (Львів)	5:2		
22. VI.	Лехія (Львів)			1:4
29. VI.	Світезь (Львів)	6:0		
6. VII.	Яніна (Золочів)	2:0		
13. VII.	Погонь І. Б. (Львів)		1:1	
20. VII.	Ресовія (Ряшів)			1:2
27. VII.	Польонія (Перемишль)			2:4
3. VIII.	Ревера (Станиславів)	2:0		
10. VIII.	Чорні (Львів)		3:3	

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
15. VIII.	Гасмонея (Львів)		3:3	
17. VIII.	Лехія (Львів)			0:7
24. VIII.	Погонь (Стрий)			1:2
31. VIII.	Р. К. С. (Львів)	8:0		
7. IX.	Ревера (Станиславів)			0:2
13. IX.	Пролом (Станиславів)	7:3		
14. IX.	Гакоаг (Станиславів)	3:1		
28. IX.	Світезь (Львів)		0:0	
12. X.	Гасмонея (Львів)			2:4
26. X.	Лехія (Львів)			4:5
	разом	47:9	13:13	14:42
	Змагань 31, виграно: 12, реміс: 8, програно: 11, відношення воріт: 74:64.			
	1931 р.			
22. III.	Погонь (Львів)			1:9
6. IV.	Гасмонея (Львів)		1:1	
15. IV.	Ресовія (Ряшів)	5:1		
19. IV.	Польонія (Перемишль)		4:4	
26. IV.	Світезь (Львів)	3:0		
3. V.	Погонь (Стрий)		2:2	
10. V.	Гасмонея (Львів)	3:2		
14. V.	Другий Сокіл (Львів)			0:1
17. V.	Гасмонея (Львів)		1:1	
24. V.	Ревера (Станиславів)			1:4
25. V.	Пролом (Станиславів)	6:2		
4. VI.	Ольд-Бої (Львів)		3:3	
7. VI.	Польонія (Перемишль)			1:6
20. VI.	Русь (Ужгород)		1:1	
21. VI.	Русь (Ужгород)			0:3
28. VI.	Ревера (Станиславів)			2:3
29. VI.	Погонь І. Б. (Львів)	3:2		
5. VII.	Ресовія (Ряшів)			2:5
12. VII.	Погонь (Стрий)		1:1	
19. VII.	Світезь (Львів)	4:3		
26. VII.	Погонь І. Б. (Львів).		3:3	
2. VIII.	Гасмонея (Львів)			1:3
9. VIII.	Чорні (Львів)			2:7

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
15.VIII.	Лехія І. Б. (Львів)	3:2		
23.VIII.	9 П. А. Ц. (Сєдльце)		1:1	
29.VIII.	Кадімаг (Рівне)	4:1		
30.VIII.	П. К. С. (Рівне)	3:2		
6. IX.	Другий Сокіл (Львів)			2:4
20. IX.	Самборія			2:4
27. IX.	Ольд-Бої (Львів)			1:3
4. X.	Гасмонєя (Львів)		1:1	
18. X.	А. З. С.		2:2	
8. XI.	Чорні (Львів)			0:9
	разом	34:15	20:20	15:61
	Змагань 33, виграно: 9, реміс: 11, програно: 13, відношення воріт: 69:96.			
	1932 р.			
10. IV.	Лехія (Львів)			0:1
17. IV.	Погонь І. Б. (Львів)			2;3
24. IV.	Ольд-Бої (Львів)		3:3	
3. V.	Погонь (Стрий)			2:4
8. V.	Білий Орел (Львів)		1:1	
15. V.	Ревера (Станіславів)		2:2	
16. V.	Гасмонєя (Львів)			1:3
22. V.	Чорні І. Б. (Львів)	6:0		
26. V.	Другий Сокіл (Львів)	2:1		
29. V.	Погонь (Стрий)	2:0		
5. VI.	Гасмонєя (Львів)	1:0		
12. VI.	Білий Орел (Львів)	2:0		
26. VI.	Ревера (Станіславів)		0:0	
29. VI.	Ольд-Бої (Львів)	6:3		
3. VII.	Чорні І. Б. (Львів)	1:0		
17. VII.	Чорні (Львів)			1:3
24. VII.	Ольд-Бої (Україна)		0:0	
31. VII.	Другий Сокіл (Львів)			0:1
7. VIII.	Гасмонєя (Львів)	6:0		
14. VIII.	Білий Орел (Львів)	2:1		
20. VIII.	Єгуда (Тернопіль)	3:1		
21. VIII.	Погонь (Львів)			2:4
28. VIII.	Корона (Самбір)		2:2	

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
4. IX.	Лехія (Львів)	3:1		
10. IX.	Пролом (Станиславів)	6:3		
11. IX.	Ревера (Станиславів)			3:4
24. IX.	Гасмонея (Луцьк)	2:1		
25. IX.	П.К.С. (Луцьк)		2:2	
2. X.	Рекорд (Львів)	3:1		
9. X.	Т. Ш. Л. (Львів)	3:0		
16. X.	Світезь (Львів)	3:2		
23. X.	Чорні (Львів)	5:3		
30. X.	Погонь (Львів)			1:2
6. XI.	Рекорд (Львів)	1:0		
13. XI.	Лехія (Львів)			2:3
	разом	57:17	10:10	14:28
	Змагань 35, виграно: 18, реміс: 7, програно: 10, відношення воріт 81:55			
	1933 р.			
19. III.	Світезь (Львів)			2:3
2. IV.	Лехія (Львів)			0:4
9. IV.	Погонь (Стрий)	4:2		
16. IV.	Погонь (Львів)	2:0		
17. IV.	Гасмонея (Львів)			1:3
23. IV.	Погонь І. Б. (Львів)		1:1	
30. IV.	Лехія (Львів)			1:5
3. V.	Погонь (Стрий)			0:1
7. V.	Сян (Перемишль)	5:4		
14. V.	Ревера (Станиславів)			1:2
28. V.	Світезь (Львів)	3:1		
11. VI.	Ревера (Станиславів)	4:2		
15. VI.	Білий Орел (Львів)		3:3	
18. VI.	Погонь І. Б. (Львів)			1:4
25. VI.	Світезь (Львів)	4:0		
2. VII.	Білий Орел (Львів)	4:2		
7. VII.	Укр. репр. Перемишля			0:2
9. VII.	Лехія			2:3
15. VII.	Рекорд (Львів)	4:2		
16. VII.	Імператор-Глядіатор (Львів)	2:0		
23. VII.	Погонь (Стрий)			0:3

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
6. VIII.	Скала (Мостиська)	4:2		
13. VIII.	Ресовія (Ряшів)		1:1	
15. VIII.	Кадімаг (Борислав)	5:1		
20. VIII.	Ольд-Бої (Львів)	8:0		
26. VIII.	Дністер (Самбір)	2:0		
27. VIII.	Корона (Самбір)			1:2
3. IX.	Гасмонія (Львів)			2:3
10. IX.	Другий Сокіл (Львів)	2:1		
17. IX.	Ресовія (Ряшів)			1:2
24. IX.	Огніско (Ярослав)	4:2		
1. X.	Гасмонія (Львів)	2:1		
8. X.	Другий Сокіл (Львів)	3:1		
15. X.	Станиславовія		3:3	
22. X.	Огніско (Ярослав)			0:3
1. X.I	Гасмонія (Львів)		1:1	
12. XI.	Погонь (Львів)			1:5
	разом	62:21	9:9	13:45
	Змагань 37, виграно: 17, реміс: 5, програно: 15, відношення воріт: 84:75.			
	1934 р.			
18. III.	Світезь (Львів)			0:1
25. III.	Польонія (Перемишль)			0:4
1. IV.	Гасмонія (Львів)	2:1		
8. IV.	Чорні (Львів)		0:0	
9. IV.	Поділля (Тернопіль)	5:0		
22. IV.	Погонь І. Б. (Львів)			1:2
29. IV.	Польонія (Перемишль)		3:3	
6. V.	Чорні (Львів)			2:3
13. V.	Лехія (Львів)	4:3		
20. V.	Ресовія (Ряшів)			0:3
26. V.	Р. К. С. (Львів)	2:1		
3. VI.	Світезь (Львів)		1:1	
10. VI.	Ресовія (Ряшів)	2:1		
17. VI.	Польонія (Перемишль)			1:5
24. VI.	Чорні (Львів)			0:1
29. VI.	Погонь І. Б. (Львів)	2:1		
1. VII.	Другий Сокіл (Львів)			1:2

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
8. VII.	Лехія (Львів)	2:1		
15. VII.	Другий Сокіл (Львів)	1:0		
22. VII.	Огніско (Ярослав)	6:1		
29. VII.	Світезь (Львів)	2:0		
12. VIII.	Огніско (Ярослав)		3:3	
15. VIII.	Т. Ш. Л. (Львів)	4:3		
19. VIII.	Рекорд (Львів)	8:2		
26. VIII.	Сян (Перемишль)	8:0		
2. IX.	Гасмоня (Львів)		2:2	
16. IX.	Гасмоня (Львів)			1:2
22. IX.	Гасмоня (Рівне)			1:4
23. IX.	Гасмоня (Рівне)		2:2	
6. X.	Креси (Тернопіль)		1:1	
7. X.	Поділля (Тернопіль)	5:4		
28. X.	Світезь (Львів)	4:3		
4. XI.	Чорні (Львів)			0:4
11. XI.	Гасмоня (Львів)		1:1	
	разом	57:21	13:13	7:31
	Змагань 34, виграно: 15, реміс: 8, програно: 11, відношення воріт: 77:65.			
	1935 р.			
17. III.	Погонь (Львів)			0:7
24. III.	Світезь (Львів)			1:3
7. IV.	Чорні (Львів)			1:4
14. IV.	Чувай (Перемишль)	4:1		
21. IV.	Польонія (Перемиль)			0:3
22. IV.	Сян (Перемишль)		3:3	
28. IV.	Сян (Перемишль)		2:2	
3. V.	Погонь І. Б. (Львів)			0:1
5. V.	Гасмоня (Львів)		0:0	
26. V.	Огніско (Ярослав)			2:3
2. VI.	Лехія (Львів)			0:6
9. VI.	Лехія (Львів)			1:2
10. VI.	Гасмоня (Львів)			1:2
20. VI.	Другий Сокіл (Львів)		2:2	
23. VI.	Огніско (Ярослав)			0:2
30. VI.	Польонія (Перемишль)	4:1		

Дата	ПРОТИВНИК	Змагання		
		вигр.	реміс.	прогр.
7.VII.	Чувай (Перемишль)		1:1	
14.VII.	Погонь І. Б. (Львів)	1:0		
21.VI.	Чорні (Львів)			1:6
4.VIII.	Погонь (Стрий)	5:2		
11.VIII.	Ресовія (Ряшів)			4:5
18.VIII.	Другий Сокіл (Львів)			2:3
25.VIII.	Т. Ш. Л. (Львів)	3:1		
7.IX.	Чорні (Львів)			3:5
15.IX.	Скала (Стрий)	4:2		
21.IX.	Креси (Тернопіль)	2:1		
22.IX.	Єгуда (Тернопіль)	4:1		
29.IX.	Ресовія (Ряшів)			1:3
6.X.	Погонь (Стрий)			0:2
13.X.	Гасмонея (Львів)		2:2	
27.X.	Світезь (Львів)	2:1		
	разом	29:10	10:10	17:57
	Змагань 31, виграно: 9, реміс: 6, програно: 16, відношення воріт: 56:77			
	1936. р.			
8.III.	Погонь (Львів)			1:8
22.III.	Р. К. С. (Львів)	5:1		
29.III.	Гасмонея (Львів)	2:0		
5.IV.	Світезь (Львів)	3:0		
7.IV.	Рекорд (Львів)	4:3		
12.IV.	Пролом (Станиславів)	1:0		
13.IV.	Гурка (Станиславів)	7:1		
19.IV.	Т. Ш. Л. (Львів)	4:1		
3.V.	Сян (Перемишль)		3:3	
10.V.	Гасмонея (Львів)	2:1		
17.V.	Лехія (Львів)	3:1		
	разом	31:8	3:3	1:8
	Змагань до 17. V. виграно: 9, реміс: 1, програно: 1, відношення воріт 35:19			

Всіх змагань від 15. X. 1911. р. до 17. V. 1936 р. розіграла „Україна“ 390 (це число не є повне, бо брак даних про кілька змагань до війни й про змагання в 1921. р.) виграла 194, ремісовала 68, програла 128. Воріт стрілила 1115, дістала 833. Отже біляне замикається загальним числом 282 воріт. Найбільше змагань розіграла в 1933. р. (37), найменше в 1911. (3). Найбільше воріт стрілила в 1924 р. (109) це імпонуюче число дуже добре говорить про напад; найбільше дістала в 1928. р. (104). Найбільша сума виграних змагань замикається числом 18 і то аж в трьох роках 1924, 1926 і 1932. Найбільше програних змагань 1928. р. Найліпше відношення воріт мала „Україна“ в 1924. р. (109 і 29 + 80), найгірше в 1935. р. (69 : 96 — 27).

Зладив мгр. Михайло Бутель

ОГОЛОШЕННЯ

„ДНІСТЕР“

Товариство Взаїмних Обезпечень
у Львові

Обезпечує
під найкориснішими умовами
ВІД ОГНЮ:

будинки, фабрики, млини, хатні
й господарські рухомости, цер-
ковну утвар, пашу й збіжжя,
худобу, товари в крамницях, скла-
дах і т. п.

ВІД КРАДЕЖИ-ВЛОМУ:

домашне урядження, товари, скла-
ди, готівку, вартісні папери, до-
рогоцінності, урядження цер-
ков, канцелярій і бюр, машини
до писання і раховання.

Адреса Т-ва

„ДНІСТЕР“
Львів, вул. Руська 20.

ч. телефону 205-47.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Тривке опроцентування
Естетичну книжку
Резерву на старість

будеш мати —
складаючи
свої ощадности

КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

Львів, вул. Руська ч. 20.
Телефон ч. 280-50.

Покости, олії, емалії,
сухі фарби, анілінові
барвники, хемікалії,
щітки

поручає

по найнижчих цінах

Іван

Шмагала

пл. Унії Берестійської ч. 6.

телеф. 217-95.

OLEUM PETRAE

„Glimar“

до гігієни й плекання волос-
ся, усуває порплі, додатньо
впливає. Продажа в аптиках,
дрогеріях, перфумеріях і фірмі

„Glimar“

Львів

вулиця Баторого ч. 26.

Відзнаки і прапори

для товариств

НИТКИ D. M. C. „coton à broder“, „coton perlé“, „mouliné“

ПОЛОТНА „панама“ і інші до вишивання

ОБРАЗИ, гуцульські рами і різні деволюціоналія

по гуртових-фабричних цінах поручає Дім торг. пром.

„Достава“

у Львові Ринок 43 і Руска 20

Власний ГАФТЯРСЬКИЙ

відділ

і РОБИТНЯ ЦЕРКОВНИХ РИЗ у Львові, Ринок 43/1.

Телефон Дирекції ч. 206-42,
Склепу ч. 254-29,

Краєве Господарське Товариство

„Сільський Господар“

Львів, Ринок ч. 10.

ВИДАЄ ЧАСОПИСИ:

1. двотижневик

„Сільський Господар“

8 зол. на рік, при гуртових передплатах 3 зол. на рік

2. місячник

„Український Пасічник“

6 зол. на рік, при гуртових 4 зол. на рік

3. місячник

„Хліборобська Молодь“

єдиний часопис для сільської молоді, 1'20 зол. на рік

Й. М. ДІЯМАНД

Львів, Леґіонів 39

Телефон 207-90

Цемент портляндський

Цемент водощільний „Siccopid“

Будівляні плити „Suprema“

Клінкери до долівки, будівляні, фасадні

Плитки стінні, глязуровані

Шляхетна фасадна виправа

≡

Жадайте оферт, проспектів зразків.

П Е Р Ш А

Е Л Е К Т Р И Ч Н А

П Е К А Р Н Я

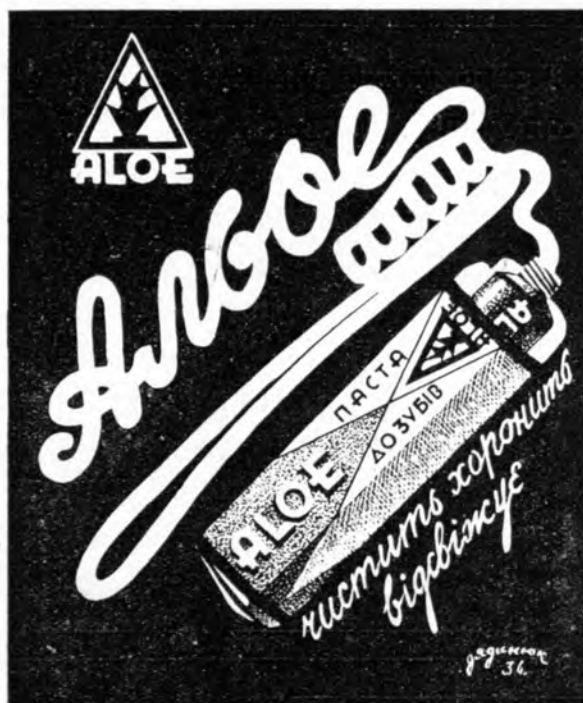
Ф. ТАБАЧИНЬСЬКІ

Львів, Богуславського 3.

П О Р У Ч А Є

С В О Ї

В И Р О Б И

СПОРТОВЦІ-ТУРИСТИ

**жадайте
в усіх
крамницях**

**Батерії - Лямпочки - Жарівки
СВІТОВОЇ СЛАВИ
„ДАЙМОН“
світять ясно і довго тому найдешевші**

Кожний свідомий українець
купує солодощі т і л ь к и

в
паровій
фабриці
цукорків, чоколяди,
солодового печива
і мармеляди

„ФОРТУНА НОВА”

К. Авдиковичева
Львів, Кордецького 23
Телеф. 226-14

Власні } Руська 20, тел. 233-72
крамниці } Городецька 93, тел. 232-18

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Львів, Зіморівича ч. 20/22

ПРОДУКЦІЯ:

Фабрика мила виробляє мило до прання і миття з запахом (картон), мило туалетове (тройкий формат), мило до голення.

Навивальня ниток.

Мясарня: варстат ул. Торосевича ч. 5

Крамниці м'ясарські: Ринок ч. 2, — Личаківська ч. 50, Жовківська ч. 175, — На Байки ч. 8, — Зибликевича ч. 2.

Всі вудженини й сире м'ясо волоче, теляче, вепрове й товщі щодня свіжі.

Експорт: яєць, свиней, фасолі за кордон.

Сільсько господарський відділ: Штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя.

РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ ОСНОВАНІЙ 1904 РОКУ

переводить законні ревізії кооператив своїх членів, дає інформації до оснування нових кооператив і веде словом і письмом пропаганду в цілі їх оснування!

Через фахові Централі кооперативні Народна Торговля, Центробанк, Маслосоюз, Центросоюз і Окружні Союзи Кооператив подає фахові інструкції до ведення торговельної, збутої, виробничої і т. д. ділянок.

З днем 31. грудня 1935. об'єднавав РСУК в своїх членах 3013 кооператив, а то: 4 Фахові Централі, 33 Окружні Союзи Кооператив, 176 кооператив консументів, 569 щадничо-позичкових кооператив (в цім 113 Українбанків), 2072 закупу і збуту, 128 Районових Молочарень, 17 виробничих і машинових, 14 ремісничих і робівничих кооператив.

РСУК видає: місячник „Кооперативна Республіка“ (наукові публікації про кооперацію),
тижневик „Господ. Коопер. Часопис“ (найновіші фахові відомости з кооперації).
місячник „Кооперативна Родина“ (популярні кооперативні статті).

КРАЄВИЙ МОЛОЧАРСЬКИЙ СОЮЗ „МАСЛОСОЮЗ“

Львів, вул. Б. Гловацького 23. тел. 101-14

ОСНОВАНІЙ у 1907. р. має організаційні і торговельні відділи у 14 місцевостях краю.

ОБ'ЄДНУЄ 155 молочарських кооператив у Галичині і Волині зі загальною доставою масла до Союзу 2,809.761 кг у 1935. р.

ЕКСПОРТУЄ масло до Англії, Німеччини, Швейцарії, Чехословаччини, Австрії, Франції, Палестини і пр.

ПРОДАЄ у 39 власних крамницях: масло, бриндзю, сири, сирки, молоко, сметану, сметанку, яйця, мід і бити птицю.

ВЛАСНІ ФОНДИ з 31. XII. 1935. р. виносять ок. 600.000

Кожний, що дбає про своє здоровля, споживає тільки вироби „МАСЛОСОЮЗУ“!

НАЙСТАРША КООПЕРАТИВА
бо основана в **1883** р.

НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ

поручає споживчі товари
— на прогульки — у своїх
33 склепах по більших
містах краю

Ч а й

Ч а й

В. Висоцький і С-ка

пюТЬ в кожній хаті

СПОРТОВЦІ

Складайте свої
ощадности

тільки

в Українськiм Кооп. Банку

**„КРАЄВИЙ СОЮЗ
КРЕДИТОВИЙ“**

(ЦЕНТРОБАНК)

у ЛЬВОВІ, вул. 3 МАЯ ч. 16

котрий акредитує українські
кооперативи всіх видів і в той
спосіб причинюється до го-
сподарського відродження
нашого народу.

Земельне

Товариство

Парцеляційне

С. А.

у Львові

вул. Шайнохи 2

В українській хаті тільки українські вироби!

Кооперативна Фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів-Богданівка 30.

поручає свої вироби:

цикорію „Луна“ — солодову наву
„Луна“, — і підмінку кави „Пражінь“

Жадайте у всіх крамницях!

Елегантний КРАВЕЦЬКИЙ САЛЬОН

ДЛЯ ПАНЬ І ПАНІВ

С Л О В А К

Л Ь В І В, ЛЕГІОНІВ число 5, I пов.

Телеф. 247-08. над кіном „Касіно“

НА СКЛАДІ: КРАЄВІ Й АНГЛІЙСЬКІ МАТЕРІЯЛИ

Ціни доступні!

Кімната

до

снідань

і

делікатеси

С.

Вестлер

Львів,

Казимира Вел. 3.

Телефон 106 67

**Самуель
Барах**

фабричний

склад

паперу

Львів

вул. Камінського 5

ВСІ ФОТОГРАФИ ПЕРЕКОНАЛИСЯ

що найбільший вибір і найдешевше можна набути
ФОТОГРАФІЧНІ АПАРАТИ

всіх фабрик, моделі 1936

Радіо-апарати „Електрит“ і „Філіпс“

ФОТО-РАДІО ПАЛЯС

Львів, Марійська площа 8.

(будинок Шпрехера)

Аматорська кінематографія „Cine Kodak“

ТЕОДОР ПЯВКА

б. член УСС.

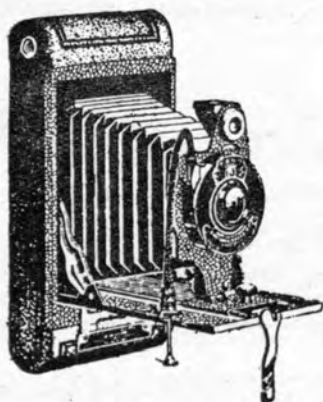
Електрична **ФАБРИКА ВУДЖЕНИНИ** першої якості

Л Ь В І В, вулиця Генінга 2. — телефон. 280-76

Скелп: " Руська 16. — " 219-74

" " Личаківська 87 " 280-76

Поручає вудженини й м'ясива всіх родів першої якості
Для відпродавців рабат

Фотографічні апарати вже від 650 зол. і все приладдя постачає найбільший і найстарший в Малопольщі **МАГАЗИН**

ФОТОГРАФІЧНИХ АПАРАТІВ

Я НА БУЯКА

у Львові, вул. Коперника 4.

Телеф. 218-34

Цінники даром

Товариство для Міжнародного Транспорту
ШЕНКЕР і С-ка

Кореспонденти у Львові:

Міжнародні Транспорти

„ОРИЄНТ“

Л Ь В І В

Марійська площа ч. 8.

Телефон: 207-35, 11-607

ЕВСТАХІЙ ЦИБРУХ

ВІДЛИВНЯ МЕТАЛІВ

виконує всі роботи

входячі в обсяг будівництва

Л Ь В І В, вулиця св. Мартина ч. 39.

Телефон: 293-48.

КАЗИМИР ЛІНТНЕР

мясарський склеп
і кімната до снідань

Львів, Легіонів 1.

телєф. 105-36

ФРАНЦ ІВАНЕЙКО ЦУКОРНЯ

Львів, вул. Кілінського ч. 2

ДЕРЖАВНО - УПРАВЛЕНИЙ
інж. архітект

АРТУР ШТАЛЬ

Львів, Ліндого 9, тел. 250-18

Вашу будучність найкраще
і найпевніше забезпечить

„КАРПАТІЯ“

Товариство вз. обезпечень на життя
у Львові, Ринок ч. 38.

Машини

до писання українські та
польські, нові та уживані

до шиття кравецькі та
спеціальні

Цикльостилі

ротаційні та плоскі без-
конкурентційно дешево
поручає

Патицький і Іванишин

Львів,

вул. Чарнецького ч. 10.

телєф. 295-54

Представництво Кас

Контрольних

National

„ТАНТАЛЬ“

ПЕРША ВАЛЬЦІВНЯ
АЛЮМІНІЄВОЇ ФОЛІЇ

Спілка з о. п.

Львів, Личаківська ч. 108.

Телефон 209-77

поручає:

алюмінієву фольгу, гладку,
взористу, коліровану з фір-
мовими надруками для цу-
корняного, шоколядово-
го, тютюневого, радіофо-
нічного й електричного
промислу у відтинках або
звійках.

Робітня моди мужеської

Г. КЛЮК

Львів, вул. Академічна 14.

Т е л е ф. 115-65.

Еріка

Машини до писання
Всіляких систем нові
й уживані з українськими і польськими черенками

по цінах безконкуренційних поручає
Юліян Ломага Львів, Валова 11
телеф. 228-70

Машини до шиття
для правника
ПФАФФ-НАУМАНН
найкращої якості
з довголітньою гарантією

929

Всілякі прибори і складові частини до машин у великому виборі.
Власне механічне заведення для направи машин.

Купуйте все спортове приладдя

тільки в кооп.

„П Л А С Т”

У Львові,
вул. Городецька 95

доставляємо

драбинки, лавчини, козли,
коні, скрині, поручча, дру-
чки, матраци й все проче
приладдя по цінах
конкуренційних

Копаний мяч, відбиванка,
кошівка, пориванка, лег-
коатлетика, ситківка, пінг-
понг, бокс, шерм, лучниц-
тво, мандрівництво, нако-
лесництво й руханка.

Відливні дзвонів, артистичних
відливів, і всяких металів.

Попирайги рідний промисл...
„Свій до свого”

Михайла Брилинського

в. Замарстинівська 41 тел. 263-56.

відливня дзвонів всяких розмірів
і ваги з перворядного матеріялу
чистої гармонії як також і витре-
валости.

Артистичні відливи; бронзівничі,
машинові, будівельні, металеві,
пласкорізи, фігури і т. п.

МІСЬКА КОМУНАЛЬНА КАСА ОЩАДНОСТІ

ВУЛ. ВАЛОВА ч. 1., 7 і 9. (власні дома)

У ЛЬВОВІ

ВІДДІЛ I. вул. Городецька 60. ВІДДІЛ II. вул. Жовківська 75.

В своїому конкурсі оголошеному через радіо п.з. Чому треба ощаджувати в М.К.К.О. у Львові признала I. нагороду за таку відповідь:
„ОЩАДЖУЙ“!

БУДЬ ОБАЧНИЙ і складай ощадності в М.К.К.О. у Львові, де твої гроші є забезпечені цілим майном міста Львова.

БУДЬ МУДРИЙ, бо ощаджуючи в М.К.К.О. у Львові побільшуєш без ніякого зусилля зложені гроші, що приносять тобі ще відсотки.

БУДЬ ПЕРЕДБАЧУЮЧИЙ, бо заощаджений гріш дає тобі певність, що в потребі не мусітимеш оглядатися на поміч інших, а можливість кожного разу вибрати собі гроші, дає тобі в потребі незалежність.

БУДЬ ЧИННИМ і ДОБРИМ ГОРОЖАНИНОМ міста Львова, з добродійств якого користаєш, бо твій заощаджений сотик оживляє господарське життя нашого міста й вертається в цьому чи іншому виді до твоєї кишені — твоїх найближчих чи знайомих.

БУДУЙ МАЙБУТНІСТЬ власну й міста, ощаджуючи в М.К.К.О. у Львові.

Вкладки приймається щоденно від 8—13-ої год. і від 17—19-30 год. Резервові запаси Каси виносять 6,291.639. зл.

„**ЧУВАЙ**“ львівський заклад
охорони й стереження
вул. СИКСТУСЬКА 29.

Тел. 251-90. Конто ПКО 503-934.

Заклад судово зареєстрований,
оснований в 1912 р.

Стереже від вломів і крадежи
різного роду торговельні і про-
мислові льокалі.

Магазини й робітня
дамської конфекції

ЕДВАРД ТАУБЕ

ЛЬВІВ, вул. РУТОВСЬКОГО 11.
телефон 253-01.

поручає: ПЛАЦІ, КОСТЮМИ,
ФУТРА, СУКНІ й ТРИКОТАЖІ
по фабричних цінах

Михайло Фляйшер
ГУРТОВИЙ СКЛАД ПАПЕРУ

ЛЬВІВ

вул. СИКСТУСЬКА 23.
ТЕЛЕФОН 240-87.

ФОРТЕП'ЯНИ
П'ЯНИНА
ФІСГАРМОНІЇ
в різних цінах
оказійно про-
дає, вимінює і
позичає

ГАНАК, Пилсудського 21/1 п.
телефон 235-45.

Андрій Дуфанець

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША II/п.

Тель. 287-41

(від вул. Сенкевича перші сходи на право)

на складі першорядні
матеріяли з фабрик
бельських і англійських

ФУТРА жіночі, муже-
ські, шапки,
боа, зарукавкі поручає
і виконує солідно член
виділу С. Т. „Україна“

приймає футра на пере-
ховання л і т о м

ЮЛІАН ГЛУШЕВСЬКИЙ

ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА 3. I п.

ТЕЛ. 254-46

Успіх має лиш добра
р е к л я м а

По мистецьки виконані ре-
клямові друки (люксусові
й звичайні) та всяке опа-
кування зробить для Вас

„Декоро“

ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 58

Тел. 203-44

Пиймо лімонядки і воду
содову тільки
ф а б р и к и

„Здоровля“

У Л Ь В О В І
Води мінеральні, (столові
і л і ч н и ч і

ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНІ ЗАКЛАДИ

„МІКРОН“

вл. Й. СОКАЛЮК

ЛЬВІВ, вул. СУДОВА Б. тел. 255-95

I Електричний відділ:

Виконання і монтаж роздільних таблиць, сигналових уряджень, трансформаторів і т. д. Направа різних електричних машин.

II Електромедичний відділ:

Уладжування, направа і консервування апаратів Рентгена, діятермій, пантостатів, кварцевих ламп і т. д.

ФАБРИКА ПИЛЬНИКІВ

Г. МОНЧИНЬСКИ

ЛЬВІВ, вул. НОВОЇ РІЗНИ Ч. 16
телефон 220-18.

Адреса на залізничі висилки:
ЛЬВІВ-ПІДЗАМЧЕ

Приймає до насікування старі пильники й виробляє нові з найкращої сталі. Має також на складі різні роди пильників, терників і рашплів по доступних цінах. Цінники й оферти на бажання даром

Рік оснування 1882.

Рік оснування 1882.

Б Р А Н К А

фабрика

цукорків, шоколяди й какао

АКЦІЙНА СПІЛКА У ЛЬВОВІ

Поручає свої вироби!

**Продукція обіймає
в с і д і л я н и
цукорняного промислу**

500 урядників і робітників

Архітект
Іван Новорита
конц. будівничий
Львів, вул. Баторія ч. 34.
телеф. 207-80

Фабрика ваг „ВІНРЕК“
Х. ВІНТЕР
Львів, вул. Ткацька ч. 33,
телеф. 266-48

СКЛЯРСЬКА РОБІТНЯ
телеф. 245 79

В. Стельмах
Львів, вул. Коперника ч. 22
Рами й оправи образів

Гуртізний склад
текстильних матеріалів

поручає найкращі вироби
по найдешевших цінах

Гольдшмід
і Спіро
Львів, вул. Трибунальська 1
телеф. 204-97

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

„ХАРІС“

Львів, вул. Корняктів 3.
коло Преображенської церкви
Тел. 214-64

Станислав Барцевський

держ. управлений
будівничий

Львів, вул. 29. Листопада 56
Тел. 248-07

ЖІНОЧИЙ І МУЖЕСЬКИЙ ФРИЗІЄР

Т. КУТКОВСЬКИЙ

Л Ь В І В
вул. Сикстуська 14
Телеф. 106-88

САЛЬОН

МУЖЕСЬКОГО
КРАВЕЦТВА

Павло Головін

Л Ь В І В
вул. Собеського 4/І пов.

ГУРТІВНИЙ
СКЛАД
ПАПЕРУ

БРАТЯ ГАЛЬПЕРН

Львів, вул. Карна 2
телеф. 218-00

Л. Рубінфельд

торговля південних
овочів і кімната
до снідань

Львів, вул. Словацького 14

Ф А Б Р И К А
ЦУКОРНЯНИХ
В И Р О Б І В

„ВІСЛА“

Львів, вул. Льва Сапіги 34
телеф. 219-34

АРТИСТИЧНО-БУДІВЕЛЬНЕ
БЛЯХАРСЬКЕ
ЗАВЕДЕННЯ

МАРІЯН БЕНДЛЬ

склад і варстат
Львів, вул. Вроновська 6

„Хеманіль”

ТОРГОВЕЛЬНО-
ПРОМИСЛОВА
СПІЛКА,

Львів, вул. Лісна 10.

П О Р У Ч А Е:

анілінові зафарбовки до фарбування вовняних, бавовняних, шовкових ацетатових матеріалів і різні зафарбовки для деревних виробів, гарбарні, фабрик мила, пасти до обуви, свічок, кольорових паперів і т.п. Нетрієливі зафарбовки для харчевих виробів. Рапід-політура для фабрик меблів і всі деревляні бейці. Цінники й вказівки для раціонального фарбування висиласмо даром і франко.

ПЕРШІ КЕНТСЬКІ
ФАБРИКИ
ВОВНЯНИХ ВИРОБІВ

ЕДВАРД ЗАЙОНЧЕК,
КЕНТИ КОЛО БЕЛЬСЬКА

виріб чисто вовняних, одностроевих, гарнітурових, учнівських і костюмових матеріалів, коци і т. д.

СКЛАДИ:

Львів, вул. Легіонів 1.

Варшава, Маршалківська
146.

Катовиці, вул. 3 Мая 11.

Кенти, Ринок 248.

АКЦІЙНА
СПІЛКА
ТОРГОВЕЛЬНО-
ПРОМИСЛОВА

Н. ВАЙНРЕБ
і С-ка

Львів,
КОСТЮШКА
Ч. 7.

спедиційне
бюро,
накель
хамайдес

Львів,
пасаж
гавсмана 9.
тел. 209-80

ЗЄДИНЕНІ ЗАВЕДЕННЯ ТЕКСТИЛЬНІ
К. Шайблера і Л. Громана
В ЛОДЗІ, ВУЛ. ТАРГОВА 65

В І Д Д І Л
у ЛЬВОВІ, СМОЛЬКИ Ч. 5

як найбільші заведення
в Європі є безконкурентні
в своїх виробках:

п о с т е л е в и х,
б і л и з н я н и х,
с т о л о в и х,

як також в товарах
д е с е н е в и х

л і т н и х і з и м о в и х

Крім цього фабрика виробляє також матеріали на шатра, та убори спортові, а саме:

Снавт, Гарцерське,
Торністове, дреліхи,
флянелі і т. п.

Вацлав Нухар

„Маратон“

Спілка з обм. пор.

Львів, Академічна 22

телеф. 230—23

поручає

спортове

приладдя

Е. ВАЙНРЕБ

фабрика бляшаних виробів,
літографія на блясі,

ЛЬВІВ,

ВУЛ. ЯНІВСЬКА 85,

ТЕЛЕФ. 277-61

Залізн. станція Львів-Клепарів,
П. К. О. 506-070

виробляє різні роди пушок на мід, мармоляди, пасто й різних пушок для купецьких цілей

Жигмонт Гонсьор

Львів, Кляйновська 3.

поручає домашню кухню,

подається обіди

від год. 12 до 5:30 попол.

МАГАЗИН

|||||

ФУТЕР

|||||

Вольман і Коль

Львів, Ягайлонська ч. 5.

ОКУЛІСТ - ОПЕРАТОР

ДР. ФРАНЦ НАРУТ

Львів,

вул. Рутовського 3. II. п.

телеф. 229-77.

ТОРГОВЛЯ ВИН,

КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ

І РЕСТОРАН

М. Левицький

Львів, вул. Зиблицевича ч. 2.
телеф. 216-13

В И Д А В Н И Ц Т В О

„Українська Преса“

ВИДАВЕЦЬ І В А Н Т И К Т О Р

ВИДАЄ:

- 1. Новий Час**
щоденник
Львів, Костюшка 1/а.
Місячна передплата 3— зл. Точні передплатники дістають що місяця „Історію Українського Війська“ по одному зшиткові за доплатою 40 гр. на кошти опакунання й пересилки.
- 2. Наш Прапор**
Львів, Костюшка 1/а.
Ілюстрований часопис виходить тричі в тиждень. Точні передплатники дістають безплатно щомісяця книжку — премію, видання „Української Бібліотеки“. — Передплата разом із книжками „Української Бібліотеки“ місячно 1'95 зл., чвертьрічно 5'55 зл., піврічно 11'10 зл.
- 3. НАРОДНЯ СПРАВА**
Львів, Руська 18.
тижневий часопис для села. Крім цікавого всебічного матеріалу дає допомоги за страти в худобі (40— зл., коли передплатник доріже штуку, а 60— зл., коли худобина згине сама) Для погорільців негайна поміч у сумі 20— зл. — Передплата місячно 0'90 зл. Чвертьрічно 2'50 зл., піврічно 5— зл., річно 10— зл.
- 4. Дзвіночок**
Львів, Руська 18.
часопис для українських дітей, виходить що місяця. Передплата піврічно 1'20 зл., річно з гори 2— зл., поодиноке число 25 гр.
- 5. К о м а р**
Львів, Костюшка 1/а.
веселий часопис (сатира, гумор, виходить кожного тижня). Передплата піврічна 5'50 зл., річна 10— зл., поодиноке число 20 гр.
- 6. Українська Бібліотека**
Львів, Костюшка 1/а.
виходить кожного місяця 1 том 128 сторін друку. Мистецька двобарвна обгортка, добрий білий папір. Передплата чвертьрічна 2'60 зл., піврічна 5— зл., річна 9.60 зл., поодиноке число 95 гр. Передплатники „Нашого Прапора“ дістають Українську Бібліотеку даром.
- 7. Історія Українського Війська**
Львів, Костюшка 1/а.
виходить місячними триаркушевими випусками. Передплата місячна 1'20 зл., чвертьрічна 3'50 зл., піврічна 6— зл., річна 12— зл. Передплатники „Нового Часу“ дістають „Історію Українського Війська“ за доплатою 40 гр. місячно.

У

цих імпонуючих промислових заведеннях

з місцем осідку в Варшаві
повстають знані в цілім краю
зі своєї доброї якості ви-
роби Шіхта. — Теоретики і
практики, хеміки і техніки
працюють від десятків ро-
ків над одержанням високої
якості виробів. Тому нічо
дивного, що назва Шіхт є
символом товарів першої
якості. Хто не знає поши-
рених від десятків літ про-
дуктів

★
МИЛО ОЛЕНЬ
РАДІОН
ЛЮКС
ВІМ
★

SCHICHT-LEVER S. A. WARSZAWA

О. Т. ВІНКЛЕРА СИН

ЛЬВІВ, РИНОК 28

Тел. 219-96

П О Р У Ч А Є
н а й д е ш е в ш е
г о с п о д а р с ь к і а р т и к у л и
ф а р б и й п е р ф у м е р і ю

найдешевше
ковдри,
матераці,
подушки,
металеві ліжка,
тапчани,
простирала,
пошивки

поручає
відомий
магазин
постелі

марія
І Ж И Ц Ь К А,
львів, вул. коперника 4.

Власний виріб

ковдри, матраци,
постільне білля,

Маріян Млеко

Львів, Коральніцка ч. 6
на складі залізні й металеві ліжка, вклади до ліжок

Підприємство будови
доріг і водотягів

Інж.

Юрій Добровольський

Львів, вул. Легіонів 1.

телеф. 275-02

Фабрика дроту й дротяних гвіздків

ГЕРМАН КАМСЛЕР,

КРАКІВ,

поручає:

квадратні й округлі гвіздки, штифти
(також поцинковані) запяткове і тапі-
церське гвіздя з бляхи, блянкові
дроти, жарені й гальванізовані віден-
ські й дамські підківки та залізні сітки
у всіх вимірах.

Вовни й шовки

краєві

й закордонні

на плащі

костюми

й сукні

ПОРУЧАЄ ФІРМА

Д. М. ФАЙЛЬ і С-ка,

Львів, Марійська площа 6/7

телеф. 277-55

Найновіші матеріали на сукні,
дамські плащі, мужеські одяги
з першорядних краєвих фабрик,
також оригінальні англійські
поручає по найдешевших
цінах

М. Дірі С-ка

Львів, пл. Голуховських 11

телеф. 267-35.

Стражацька Унія

фабрика мотопомп, знаряддя
і пожежних авт,

Львів, вул. Лікарська 3.

телеф. 214-84

поручає всі протипожежні приладдя,
виконує переробки й нові особові та спеціальні каросерії.

І. М. Хари й Сини,

Жовква — Експорт-Імпорт

збіжжя, стручкових овочів, насіння,
паші й збіжєвих перетворів.
Представник Герман Хари,
Львів, вул. Гофмана 11.
Поштова скритка 207, телег.
адреса Гахари Львів телеф.
259-62

Конрад Каім і Син

склад фортепянів, п'янін, гармоній,
грамофонів і плит

Львів, вул. Коперника 11

телеф. 220-45

Кonto П. К. О. 153-940

Фінкельштайн і Фель,

Львів, Соняшна ч. 47.

телеф. 103-40

гуртові склади бетонового заліза,
чорної і оцинкованої бляхи,
двигунів І і У, стали „Істер“, рур і
лучників до них, інсталяційних
артикулів і санітарії та різних
залізних будівляних матеріалів.

Осібний відділ продажі цементу.
Вагонова доставка просто з гут а менші
кількості зі складу.

„ЦИГАНЕРІЯ”,

Львів, Краківський Готель

Дансінгова палата

з казок 1001-ої ночі.

Власник ЛЮДВИК КАФЕР

ПОГУЛЯНКА

Львів, вул. Погулянка 24

Серед квітів і сонця, окружена зеленими килимами й шумливим ліском, квітняні тераси, товариські кабінети, оркестра й кухня знаменита

Власник ЛЮДВИК КАФЕР

Парові, газові, водотягові, купелеві арматури нікльовані й хромовані постачає

І Н Ж.

Ігн. Йоллес

фабрика арматур, відливня металів і хромівня.

Львів, Травгута 28.

Телеф. 265-28.

Хромування автомобілевих і мотоциклевих частин

ФРИЗІЕРСЬКИЙ САЛЬОН

„ВИТОВТ“

Поручає всі фризійські жіночі роботи: ондуляції залізком і водянні, тревалі без пари й електрики й при помочі пари та електрики. Різне фарбування

Л Ъ В І В, вул. Баторія 32

Телеф. 273-40. (ріг Булярда)

СПІЛКА ПІДПРИЄМЦІВ

АСЕНІЗАЦІЙНИХ РОБІТ

міста Львова й провінції

централя Л Ъ В І В

вулиця св. Мартина ч. 65.

Тел. 256-53.

Виконуємо всі роботи та постаємо пісок, вивіз сміття і т. д. на догідних умовах.

ДОЛІВКИ

Заряд дібр крем'янецького ліцея в Крем'янці. Постає терті матеріяли й дощинки до долівки з уложенням або без уложення.

Фабрики: Львів, вул. Городецька 115, тел. 210-65 і Смига-Волинь

Х. П У Р І С М А Н

МАГАЗИНИ „ХОЖУВ“

Львів, вантажний двірець, рейки IV

телеф. 211-69 мешк. 255-12

консигнаційні склади рільних штучних погноїв, хемічних і технічних артикулів, Гуртівна й детальна доставка зі складів у Львові й фабрик

Панчохи, рукавички й жіноче білля
спеціальний відділ дитячої конфекції

Берта Штарк

Львів, Готель Жоржа

Кравати, капелюхи
й білля на міру
з власної робітні

„А Н Д Р Е“

Л Ь В І В, Марійська площа число 3.

Ресторан і кімната до снідань під фірмою

„ГУРАЛЬКА“ вл. ПУКОВА

видає снідання, домашні о б і д и з трьох страв 1 зл.
в е ч е р і від 0.40 зл.

Живецьке пиво й різні напої поручається ласкавій пам'яті

Л Ь В І В, ВУЛ. ПІЛСУДСЬКОГО ч. 11.

СПОРТОВІ
МАРИНАРКОВІ
ВІЗИТОВІ
ІНШІ

О Д Я Г И
МУЖЕСЬКІ
І ЖІНОЧІ

найдешевше
к у п и ш
в

МЕЧИСЛАВА ЗАЛЕСЬКОГО
ЛЬВІВ, Марійська площа ч. 10,
Телефон 200-53.

Малопольська
Деревна Спілка А. С.

Львів, 3 мая ч. 16.

Тартак
у Синевідську Вижньому

Тартак і фабрика скринь

соснові вироби

гебльовані й негебльовані
різного роду

скринкові комплекти

Виробляє

а п т и ч н е
ґ а л я н т е р і й н е,
ф л я ш к о в е

С К Л О

по конкуренційних цінах

СКЛЯНА ГУТА

„ЛЕОПОЛІС“

Т. Гарфінкля

ЛЬВІВ, вул. Жовківська 106,

Телефон 234-23.

ФАБРИКА КОНСЕРВ

Жигмонда РУКЕРА

Акційна Спілка

у Львові вул. Жовківська 223-5

Телефон 200-97, 283-10

Поручає:

Мясні консерви в пуш-
ках для домашнього го-
сподарства. Спеціаль-
ности для туристів, пла-
стунів і ловців, гуляші,
флячки, воліві й теля-
чі печені, лизні язики,
ковбаски. Яринові кон-
серви. Компоти. Джем-
и й мармоляди. Огірки.

Хемічна вирібня „**МОТА**“ передше „Атом“ Львів, Перацконого 36, тел. 268-56 виробляє порошки необхідні в домашньому господарстві: „АТМО“ самопральний порошок, до варення білля, незаступимий в пранні. „МІМІ“ порошок до намочування білля і змягчування води. „МОТА“ універсальний порошок до миття, дезінфекції і відвонювання АЛКОГОЛІ: анілевий алькоголь до аналіз молака, товщу. Просимо жадати всюди!

ОСТАННІ НОВОСТИ
В ШОВКАХ І ВОВНАХ

поручає фірма

АДОЛЬФ АУРБАХ

Рік оснування 1890

ЛЬВІВ, Ринок 20

Філія вул. Боїмів 5.

спеціальний дім
церковних мате-
рій для Всечесно-
го Духовенства.

АВТО-ПОМІЧ

Заклади для авто-
мобілевого промислу

Львів, вул. Льва Сапиги 83.

Й. ЦІМЕРМАН

Телефон 112-11.

ПОСТІЙНЕ ПОГОТІВЛЯ
місцеве й замісцеве.
гаражі й консервуван-
ня, обрібка металів,
спеціальне споювання
будова каросерії, на-
трисковий лякер, ко-
місова продаж авт
і мотоциклів

ОБУВА

ПЕРШОРЯДНОЇ ЯКОСТИ

„КІЛІНЬСКІ“

„МІКАДО“

Львів, Марійська площа 5
(Галерія Марійська)

звуковий

кінотеатр

„СТИЛЕВИЙ“

львів, вул. шашкевича 5

ревії

першорядних

акторів

«ВЕКАТЕ»

Авторизоване „Форд-Мотор-Компені“ А. С. новітньо уряджені:

репараційні варстати, стація обслуги з гидравлічним двигуном. Спеціяльність: ремонти моторів, шліфування циліндрів, достосування нових блоків, проїзджування моторів — Оригінальні замінні частини Форда постійно на складі. „Бекате“ — С-ка з об. п. у Львові вул. Зибликевича 13. тел. 295-01.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ

С. Дізендорф

СОНЯШНА 5.

Гуртівня фарб і хемікалій

Представництва:

Зєдинені фабрики Азотових Сполук в Мосьціцах і в Хожові.

„Азот“ Ак. Сп. Явожно.

Зєдинені фабрики Портлянд Цементу „Firley“ Акц. Сп.

Акц. Спіл. Гута Фенікс в Бендзіні.

Хемічний Промисл Борута Ак. Сп. Згєж.

алерганд,

львів, казимірівська 4.

достава:

ваги

і різні

залізні

товарі,

окуття

до

дверей

і вікон

охоронний знак

Американські кіл-
ки до обуви

ДЕНДРА

ФАБРИКА
шевських кілків,

Л В І В

Потоцького ч. 58.

СПОРТОВЦІ

найкраще з'їдять у

„К Л Я Р И“

Реставрація —
Руська 20

Дім Дністра

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Акційна Спілка

Л В І В, вул. С Л О В Я Ц Ь К О Г О Ч 14.

Девізовий Банк

Телеф. ч. 203-52, 252-92. — Конто в ПКО. ч. 503,170. — Телеграфічна адреса: Землебанк-Львів.

Жировий рахунок у Банку Польським у Львові.

АКЦІЙНИЙ КАПІТАЛ **зол. 5,000.000.** — ВЛАСНА КАМЕНИЦЯ.

ВИКОНУЄ всякі банкові чинності,

ПЕРЕВОДИТЬ інкасо у всіх місцевостях краю і чужині.

ПОЛАГОДЖУЄ перекази заграницю до всіх місцевостей світа,
згідно з постановами закону про заграничні платності.

ПРИЙМАЄ І ВИПЛАЧУЄ вклади в золотих і долярах і злотих в золоті.

ПРОДАЄ І КУПУЄ цінні папери, девізи, валюти, по курсі дня на
найкорисніших умовах.

— — У всіх краях Європи й Америки власні кореспонденти. — —

ЛЕВ БІР

Львів,

вул. Шпитальна 7.

Телефон 240-83.

Гуртова продаж

ЗАЛІЗА, ЧОРНОЇ І ПО-
ЦИНКОВАНОЇ БЛЯХИ,

ГАЗОВИХ, ВОДОТЯГО-
ВИХ І КІТЛОВИХ РУР

ПАРОВІ ЛУЩАРНІ

Є Д Л І Н А

С. А.

Львів, Янівська ч. 115.

тел. 213-94

виробляють :

Перлові крупи, ячмінну кашу,
пенцак, краківські крупи,
гречану кашу, гречану муку,
пшоно, лущений горох і лущену еспарзету.

„З О Р Я“

фабрика хемічних виробів

О. ЛЕВИЦЬКА і С-ка
у ЛЬВОВІ, Кордецького ч. 51

Телефон: 260-04

виробляє і поручає:

пасту до взуття **„ЕЛЕГАНТ“**

крем до взуття **„ЕЛЕГАНТ“**
в тубках

пасту до долівон
француська маса
синку до білля
шварц до чобіт
віск і смолу шевську
леп і трутку на мухи

Розвиваймо рідний промисл уживаючи й поширюючи його вироби.

РІЗНІ ДРУКИ,
РЕКЛЯМИ,
КНИЖКИ,
ЧАСОПИСИ,
ТАБЕЛІ,

ДІЛОВІ КНИГИ,
БЮРОВЕ ТА ШКІЛЬНЕ
ПРИЛАДДЯ (ЗШИТКИ,
БРУЛІОНИ, БЬОКИ).

В И К О Н У Є:

„БІБЛЬОС“

ФАБРИКА ПАПЕРОВИХ ВИРОБІВ
І ДРУКАРНЯ

Спілка є обмеж. відпов.

ЛЬВІВ, вул. ЯПОНСЬКА 7.

Тел. 214-78.

КУПУЙТЕ ЗШИТКИ
З ОХОРОННИМ ЗНАКОМ

Склад сукна
бельських виробів
Львів,
вул. Баторого ч. 20
телеф. 260-46

Р. СЬВІТАЛЬСЬКІ Т. ГАЄР

поручає
сукна, вовни на мужеські
й дамські одяги, для ду-
ховенства, рагляни, на-
кидки, плащі, вбрання,
дамські костюми-плащі

ПИЙТЕ

ЛЬВІВСЬКЕ

ПИВО

ТЕХНІЧНО - ДЕНТИСТИЧНИЙ ЗАКЛАД

ОСКАРА ГЛАСГЛЯ

ЛЬВІВ, ВУЛ. СВ. АННИ 7. ПАРТЕР

телеф. 291-08

